

הבינלאומי

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2023

למפקדים

ביום 7 באוקטובר, נפתחה מתקפת טרור רצחנית ואכזרית על מדינת ישראל, במהלכה נרצחו יותר מאלף אזרחים ונהרגו חיילים ואנשי ביטחון רבים במאמצם ההרואי להגן על מדינת ישראל ותושביה. בעקבות המתקפה, יצא צה"ל למלחמת "חרבות ברזל". לב כולנו עם המשפחות שחוו את הטרור.

אנו משתתפים בצערן העמוק של משפחות הנרצחים וחללי כוחות הביטחון.

אנו שולחים איחולי החלמה מהירה לפצועים ומתפללים לשלומם ולהשבתם של כלל החטופים במהרה.

אנו מחזקים את ידי חיילי צה"ל וכוחות הביטחון שנלחמים בעוז ובגבורה ומייחלים לשובם בשלום.

ביחד ננצח.

תוכן העניינים

4	דוח הדירקטוריון וההנהלה
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
37	סקירת הסיכונים
60	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
62	בקורות ונהלים
63	הצהרת המנכ"ל
64	הצהרת החשבונאי הראשי
65	דוחות כספיים
150	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח
151	ממשל תאגידי
154	פרטים נוספים
163	נספח

דוח הדירקטוריון וההנהלה

6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
6	תיאור פעילות קבוצת הבנק
6	אישור דירוג הבנק על ידי חברות הדירוג
7	מידע צופה פני עתיד
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	השפעת מלחמת "חרבות ברזל"
11	יעדים ואסטרטגיה
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
21	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
31	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
36	חברות מוחזקות עיקריות
37	סקירת הסיכונים
37	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
39	סיכון אשראי
55	סיכון שוק
58	סיכון נזילות
59	סיכונים אחרים
60	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
62	בקורות ונהלים

רשימת לוחות

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	8
2	התפתחות ההכנסות מרבית, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	16
3	תמצית דוח רווח והפסד	17
4	הרכב הרווח המימוני, נטו	18
5	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	18
6	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	19
7	התפלגות ההכנסות מעמלות	19
8	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	20
9	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	21
10	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	21
11	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	21
12	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	22
13	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	22
14	החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצת הבנק	23
15	הרכב תיק ניירות הערך	23
16	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	24
17	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	24
18	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות	24
19	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	25
20	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	25
21	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	26
22	הון והלימות ההון	28
23	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית	29
24	פרטים בדבר דיבידנד משנת 2020	30
25	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	31
26	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	31
27	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	32
28	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	34
29	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	39
30	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	42
31	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	45
32	חשיפות עיקריות למדינות זרות	46
33	היקף ההלוואות לדיוור	47
34	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיוור בבנק לפי מגזרי הצמדה	48
35	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	50
36	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	54
37	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	55
38	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	56
39	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	57
40	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	57
41	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	57
42	יחס מימון יציב נטו	58
43	יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	59

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2023

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 בנובמבר 2023, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן ביחד - "קבוצת הבנק"), ליום 30 בספטמבר 2023.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונזילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות לגופים מוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), לרבות תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון.
- החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסניפים שירותי בנקאות ומשכנתאות לכלל מגזרי הלקוחות - משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים המתמחים במגזר הדתי והחרדי.
- חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח עם הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכז ההשקעות. כמו כן, החטיבה מממנת על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - החברה לנאמנות והחברה לניהול תיקים. בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה גם את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

אישרור דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 10 בינואר 2023, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA. ביום 31 באוקטובר 2023, עדכנה S&P מעלות את תחזית הדירוג של הבנקים בישראל ובתוכם הבנק, למעט שני הבנקים הגדולים, מיציבה לשלילית, על רקע עלייה בסיכונים הגיאופוליטיים, ובהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל, וכן אישררה את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA.

ביום 23 במאי 2023, אישררה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב. ביום 24 באוקטובר 2023, הודיעה Moody's על הצבת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק ל"בחינה להורדת דירוג", וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל.

ביום 6 באוגוסט 2023, אישררה חברת "מידורג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג il.1-P, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il(hyb) אופק יציב.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאוגרפי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות. לעניין זה, ראה גם ההסתייגות בפרק השפעת מלחמת "חרבות ברזל" להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

יחסים פיננסיים עיקריים			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
			2022	2022	2023
					באחוזים
מדדי ביצוע עיקריים					
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾			16.6	15.1	20.5
תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			0.89	0.82	1.10
יחס הון עצמי רובד 1			10.42	10.17	10.84
יחס המינוף			5.19	5.10	5.30
יחס כיסוי הנזילות			127	127	142
יחס מימון יציב נטו			133	134	138
יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			2.9	2.7	3.3
יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			2.0	1.9	2.5
יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			0.8	0.8	0.7
יחס יעילות			50.9	53.3	43.6
מדדי איכות אשראי עיקריים					
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור			1.02	1.01	1.25
שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ מיתרת האשראי לציבור			1.12	1.10	1.37
שיעור חובות לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			0.48	0.47	0.49
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור לא צובר			219.7	223.9	263.8
שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾			0.03	0.03	-
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾			0.11	0.09	0.38
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד					
			לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
			2022	2023	
			במיליוני ש"ח		
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			1,131	1,673	
הכנסות רבית, נטו			2,613	3,820	
הוצאות בגין הפסדי אשראי			74	336	
הכנסות שאינן מרבית			1,194	1,216	
מזה: עמלות			1,125	1,131	
הוצאות תפעוליות ואחרות			2,028	2,197	
מזה: משכורות והוצאות נלוות			1,231	1,353	
רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)			11.27	16.67	
נתונים עיקריים מהמאזן					
			2022 בדצמבר 31	2022 בספטמבר 30	2023 בספטמבר 30
			במיליוני ש"ח		
סך כל הנכסים			195,955	194,987	210,673
מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים			57,130	56,012	61,659
ניירות ערך			16,010	15,331	22,043
אשראי לציבור, נטו			115,961	114,539	118,577
סך כל ההתחייבויות			184,920	184,290	198,542
מזה: פקדונות הציבור			168,269	164,902	181,274
פקדונות מבנקים			4,821	4,998	3,824
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים			4,749	5,030	4,751
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק			10,559	10,237	11,583
נתונים נוספים					
			2022 בדצמבר 31	2022 בספטמבר 30	2023 בספטמבר 30
מחיר מניה (באגורות)			13,900	14,500	16,360
דיבידנד למניה (באגורות)			942	708	706

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) לרבות הפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות ואיסור הלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי; סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה המשפיעות על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, ביטחונית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים הינם סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכונים סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות, סיכון בנקאות הוגנת וסיכונים סביבה ואקלים. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המובילים והמתפתחים, ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מאקרו כלכלי

התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה, מושפעות באופן ישיר מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינויי רבית, מטבע, אינפלציה ועוד), המושפעים גם מהתנאים הפוליטיים והבטחוניים, עלולה להביא לפגיעה בהכנסות קבוצת הבנק, לגידול בהיקף החובות הבעייתיים ולהשפעה לרעה על תוצאות הקבוצה.

בשנת 2023, חלה עליה ברמת סיכון המאקרו כלכלי, על רקע רמות האינופלציה הגבוהות, השפעות עליית הרבית בארץ ובעולם, השינויים בשערי החליפין והיחלשות השקל לעומת המטבעות המובילים, התמודדויות בשוק ההון המקומי ועוד.

בנוסף, על רקע פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" בחודש אוקטובר, נמשכת העליה ברמת הסיכון המאקרו כלכלי, בעיקר נוכח אי הוודאות לגבי היקף המלחמה, משך הזמן שהיא תארוך, לרבות משך הגיוס של כוחות המילואים, והאיום להתרחבות העימות לזירות נוספות, העלולים להשפיע באופן מהותי על הסביבה המאקרו כלכלית במשק וכפועל יוצא על פעילות המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק כחלק ממנה בפרט.

השפעת המלחמה עלולה להעיב על פעילות ענפי משק משמעותיים, כגון נדל"ן, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, לגרום לעלייה מהותית בשיעור האבטלה, ירידה ברמת החיים בישראל ושינויים בהרגלי הצריכה, שיכולים לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי, תגודות בשוק ההון ובשערי החליפין ועוד. ההשלכות כאמור, עלולות להביא לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק, להשפעה לרעה על מצב הלווים ועל הכנסות קבוצת הבנק, להגדלת היקף החובות הבעייתיים וכתוצאה מכך להשפעה לרעה על הרווחיות, ההון, ועל תוצאות הקבוצה.

בנוסף, קיימת אי וודאות בשווקים הפיננסיים בגין השפעותיה האפשריות של המלחמה, והשפעת הפחתת אפשרות של דירוג האשראי של מדינת ישראל.

בחודש אוקטובר 2023, על רקע המלחמה והעלייה בסיכונים הגיאופוליטיים, הודיע חברת הדירוג הבינלאומי S&P מעלות על הורדת תחזית הדירוג של מדינת ישראל ובהמשך, הודיעה על מהלך דומה לבנקים בישראל ובתוכם הבנק, למעט שני הבנקים הגדולים. כמו כן, הודיע חברת הדירוג הבינלאומית Moody's, על הצבת דירוג האשראי של מדינת ישראל ל"בחינת הורדת דירוג", על רקע המלחמה ובהמשך על מהלך דומה לחמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק.

לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות כלכליות עיקריות, להלן. לפרטים על השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל, ראה פרק הון והלימות הון.

נוכח האמור לעיל, עשויה לגדול רמת הסיכונים השונים, כגון, נזילות, אשראי, שוק, הלבנת הון, סייבר ועוד.

הבנק עוקב באופן הדוק אחר ההתפתחויות, מצב המאקרו וההשפעות על הבנק. בין היתר, נבחנות ההשפעות על לקוחות בגין המלחמה, התמודדויות בשווקים וההשפעות על הנוסטרו והנזילות, פעילות חדרי עסקאות, תחומי סייבר, ציות והלבנת הון ועוד. בנוסף, מתקיימים דיונים לעדכון שוטף על השפעות המצב על הבנק ולקוחותיו, לרבות מתן הנחיות שונות לגורמים השונים בבנק וביצוע תרחישים ותרחישי קיצון.

סיכון רגולטורי

מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות נכבדות, כגון השקעות מיכוניות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק והקבוצה חושפת אותם לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על הבנק ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מורכב מהסיכון המשפטי, מסיכון הציות, ומסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו מנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד, ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק ובקבוצה לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק והקבוצה בתחום הציות והסדרתן בנהלים ותהליכים. ההיבטים הרגולטוריים-משפטיים מפוקחים ומנוהלים על ידי מערך הייעוץ המשפטי, במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי, המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתורו, מיפוי ומזעורו של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים, בין היתר, על בסיס התפתחויות אלו.

בהיבט האסטרטגי, התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל, ולקוחות בחשבון את השינויים האמורים. נוכח המלחמה, הפגיעה חסרת התקדים בציבור רחב וגיוס המוני של חיילי מילואים, והתגברות מהותית בחששות מהרעה במצב הכלכלה, פעילות גופי הרגולציה והמדינה, שמה דגש בימים אלה על צעדים של הקלות ומציאת פתרונות לקשיים ולאתגרים שהתעוררו. בחודשים שקדמו למלחמה, לצד רפורמות ויזמות רגולטוריות רבות שקודמו ומקודמות בשנים האחרונות ביחס לענף הפיננסי בכלל ולענף הבנקאות בפרט, נרשמה, בצל העלייה המהירה והניכרת של רבית בנק ישראל, מגמה של העלאת יוזמות רגולטוריות וחקיקתיות, שעודן בשלב התחלתי, אשר נועדו או שעלולות, בין היתר, להשפיע ולהתערב באופן ישיר או עקיף במחירי השירותים והמוצרים של הבנקים וברכישות הנהוגות במערכת הבנקאית, הן ביחס לצד האשראי לציבור והן ביחס לצד פקדונות הציבור.

בהקשר הזה, יש לציין גם את הודעת רשות התחרות כי החלה בהליך היועצות עם בנק ישראל, בנושא הכרזה על חמש קבוצות הבנקים הגדולות כקבוצת ריכוז, תוך התייחסות לצעדים שיישקלו, אם וככל שתהיה הכרזה כאמור, והצעות ראשוניות בעניין פיתוח שוק הכסף. מדובר, בין היתר, בהודעות ובבחינה של מהלכים, שכל אחד מהם לחוד, ובוודאי כמה מהם יחדיו, עלולים להשליך ישירות על פעילות המערכת הבנקאית ותוצאות הפעילות שלה ועל היחסים הרגולטוריים הנדרשים מהבנקים, וזאת, בין היתר, נוכח ההשפעה האפשרית לשינוי ניכר ומהיר בהתנהלות הכלכלית במשק, ונוכח העובדה שאין ניסיון דומה למרבית המהלכים האלה, בארץ או בחו"ל, ולהשלכותיהם האפשריות. בשלב זה, לא ניתן להעריך עד כמה, אם בכלל, ואיזו מהיזמות תתממש ומתי ומה תהייה ההשפעה של שינויים אלה או חלקם, ככל שיתממשו, על הבנק.

לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה אפשרית על פעילות הבנק, בתקופת הדיווח וכן כאלה שנחקקו על רקע המלחמה, ראו [מגבלות חקיקה ויזמות רגולטוריות](#), לפרק ממשל תאגיד.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, החלה מתקפת טרור וטבח אכזרי במהלך חדירתם של אלפי מחבלים מארגוני הטרור ברצועת עזה, ליישובי עוטף עזה ודרום הארץ, בחסות מטח טילים כבד לעבר שטחי מדינת ישראל. נוכח האירועים האמורים, הכריזו שר הבטחון והשר לבטחון לאומי, על מצב מיוחד בעורף ועל אירוע חירום במדינה כולה, והחלה מלחמת "חרבות ברזל". תקופה זו מאופיינת במידה גבוהה של אי ודאות בנוגע להתפתחות המלחמה, להיקפה ולהשלכותיה הכלכליות. לפרטים ראה פרק התפתחויות כלכליות עיקריות, להלן.

עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק את ההתמודדות עם קשיי המלחמה והשלכותיה, נקט הבנק בסדרה של הקלות משמעותיות, הן במסגרת הוראת השעה שפורסמה על ידי הפיקוח על הבנקים (כמפורט בהמשך), והן בהקלות נוספות שכללו הרחבת ההטבות לאוכלוסיות שונות, בכללן כוחות הביטחון ואנשי קבע.

על רקע המלחמה, פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה), במסגרתה ניתנו הקלות שונות שגיבש הפיקוח על הבנקים, על מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב. לפרטים בעניין הוראה זו והוראות רגולטוריות נוספות, ראה חקיקה ויזמות רגולטוריות, לפרק ממשל תאגיד. בנוסף, ביום 15 באוקטובר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע רוחבי ללקוחות, שגובש בשיתוף המערכת הבנקאית (להלן - "המתווה הבסיסי"), הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות "המעגל הראשון" (המתגוררים ופועלים בטווח של 30 ק"מ מרצועת עזה, אזרחים שפונו מביתם על ידי גורם רשמי, מגויסי מילואים בצו 8 ובעלי קרבה ראשונה לחללי המלחמה, לחטופים או לנעדרים). לקוחות אלה יוכלו לבקש לדחות תשלומים בגין משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי, לשלושה חודשים, ללא חיוב ברבית בגין הדחייה, הכל בסכומים ובתנאים מסוימים. כמו כן, לקוחות "המעגל הראשון" שהם משקי בית, למעט אוכלוסיית משרתי המילואים ומגויסי צו 8, לא יחויבו ברבית על יתרות חובה בעו"ש, עד לסכום של 10,000 ש"ח, במשך שלושה חודשים, בתנאי שערב פרסום המתווה עמד חשבונם ביתרת חובה.

בנוסף, יינתן ללקוחות "המעגל הראשון", שהם יחיד ועסק קטן, פטור מעמלות מסוימות לתקופה של שלושה חודשים. לשאר הלקוחות, המתווה מאפשר לדחות תשלומים בגין משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי, למשך 3 חודשים, ללא עמלות, בסכומים ובתנאים מסוימים, כאשר עלות הדחייה תחושב בהתאם לשיעור הרבית ההסכמית. המתווה מציג את תנאי המינימום וכל בנק יהיה רשאי להרחיב את המתווה האמור לטובת לקוחותיו ולבקשתם.

ביום 8 בנובמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הרחבת לקוחות המעגל הראשון במתווה, על ידי הכללת האוכלוסייה המתגוררת ביישובי צפון הארץ, או בעלת עסק ביישובי הצפון, אשר פונו על ידי גורם רשמי נכון לתאריך 7 בנובמבר 2023, והמתגוררים באחד מהישובים המופיעים ברשימות המפורסמות באתר בנק ישראל.

הבנק מיישם את המתווה ואת כל הנחיות בנק ישראל, בעניין ההיערכות למתן שירותים בנקאיים בתקופת המלחמה, תוך שמירה על עיקרון ההוגנות כלפי הלקוחות וממשיך לנטר את מצב הלווים.

בנוסף למתווה הבסיסי כאמור, הבנק נקט שורה של צעדים נוספים על מנת לסייע ללקוחותיו. ללקוחות בעוטף עזה (בטווח של עד 7 ק"מ מהגבול) ניתנו הטבות ובכללן, הטבה על תשלומי המשכנתא לשישה חודשים, הכוללת פטור מלא מתשלום משכנתא למשך שלושה חודשים והקפאת משכנתא ללא תשלום רבית על תקופת הדחיה, למשך שלושה חודשים נוספים, וכן הלוואות עד סכום של 20 אלף ש"ח ללא רבית והצמדה, לתקופה של שנתיים. כמו כן, ניתנו הטבות במשכנתאות לאנשי קבע בהתאם למתווה הבסיסי כאמור, הוקמה קרן ייעודית למשרתי קבע שתעניק להם הלוואות ללא רבית וכן, ניתנה אפשרות לדחיית תשלומי הלוואות ללקוחות עסקיים.

אומדן סך ההטבות האמורות בשלב זה יושפע מהיקף ניצולן ועשוי להגיע עד לכ-120 מיליון ש"ח בניצול מלא (מהווה כ-7% מהרווח לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023). עלויות אלו, ייזקפו לרווח והפסד, במקביל למימושן בפועל על ידי הלקוחות, החל מהרבעון הרביעי של השנה. למידע נוסף בדבר דחיית תשלומי הלוואות, ראה פרק סקירת הסיכונים, סיכון אשראי, להלן.

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמלחמה, השלכותיה והשפעותיה הפיננסיות על הבנק ובכלל זה ההשפעות על לקוחות הבנק, התנדבותיות בשוקים ועל סיכונים אשראי, נזילות, תיק הנוסטרו, פעילות חדרי עסקאות ועוד. לפרטים נוספים ראה פרק סקירת הסיכונים - סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון נזילות, להלן.

יצוין, כי בנושאי סיכון ציות, הלבנת הון ומימון טרור, מצב המלחמה דורש ערנות מוגברת מצד הבנק, על מנת למנוע ניצול לרעה של המשבר למטרות הלבנת הון ומימון טרור. מחלקת הציות של הבנק, מבצעת בקורות, בדגש על איתור פעילות המשקפת "אורות אדומים" לפעילות חשודה בנושאים הקשורים בציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור. כמו כן, בנושא סיכון סייבר, המלחמה הובילה לעלייה בניסיונות התקיפה על ארגונים בארץ, כולל תקיפות מניעת שירות (DDoS) וכן עלייה בהונאות בשילוב הנדסה חברתית. החשיפה להתממשות אירוע סייבר עולה, בין היתר, כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים והמשך עבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף, בצעדים למזעור הסיכונים, לרבות פתרונות גישה מרחוק, הגברת ניטור, חיזוק ושיפור מנגנוני הגנה והעלאת מודעות העובדים, בהתאם להתפתחות האיומים.

במסגרת השמירה על ההמשכיות העסקית, נקט הבנק בשורה של צעדים, בין היתר, קיום ישיבות ייעודיות לחירום, העברת עובדים לעבודה מרחוק, הפעלת סניף נייד ועוד. הבנק בוחן את המצב באופן שוטף ומבצע התאמות בפעילותו. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, אין פגיעה מהותית בפעילות הבנק.

תוצאות הפעילות של קבוצת הבנק לתקופה שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2023, הושפעו, בין היתר, מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של השנה, הנובע מההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוסבר מהשלכות מאקרו כלכליות של המלחמה. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחות ההכנסות וההוצאות, הוצאות בגין הפסדי אשראי, להלן. כמו כן, ראה פרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, להלן.

עם פרוץ המלחמה הבנק נרתם על מנת לסייע במאמץ המלחמתי, הגדיל את תקציב התרומות באופן משמעותי, בהיקף של מיליוני שקלים, וכינס פורום ייעודי לגיבוש מתווה על פיו פועל הבנק לסיוע באמצעות התרומות לתמיכה בתושבי העוטף ובלוחמים בשטח. במסגרת זו, העמיד הבנק תקציב משמעותי לתמיכה וליווי של קיבוץ ניר עוז בתהליך השיקום וזאת לצד תרומות משמעותיות נוספות לכוחות הביטחון, ליישובים נוספים בעוטף, לתושבי העוטף, לבתי חולים ועוד. במקביל, עובדי הבנק לוקחים חלק פעיל במגוון התנדבויות בנושאים שונים התומכים במאמץ המלחמתי. לפרטים נוספים ראה מעורבות ותרומה לקהילה, לפרק ממשל תאגידי.

כאמור, עדיין לא ניתן להעריך את מלוא השפעות המלחמה על הבנק וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך המלחמה, היקפה, התפשטותה לזירות נוספות ככל שתהיה, וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שיינקטו על ידי הממשלה, בנק ישראל ורגולטורים נוספים.

יעדים ואסטרטגיה

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון. התכנית האסטרטגית החדשה לשנים 2023-2025 אושרה על ידי הדירקטוריון בדצמבר 2022. במסגרת האסטרטגיה החדשה גובשה גם אסטרטגיית דיגיטל חדשה.

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון ועודותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים על עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל לחיזוק מעמדו בקרב לקוחותיו ומכוון להענקת שירותים בנקאיים מעודכנים ומותאמים לצרכיהם, ביעילות, במקצועיות ובביטחון, תוך התאמה לסביבת הבנקאות המשתנה, שמירה על רמת סיכון מידתית, לצד השאת תשואה נאותה למשקיעים.

בתכנית האסטרטגית החדשה נקבעו מיקודים עסקיים, שמטרתם להצמיד את הבנק קדימה בסביבת התחרות ותחת תנאי אי ודאות. לתכנית יעדי על במונחי תשואה על ההון ויחס יעילות. במקביל לניהול סיכונים מושכל, הבנק שם דגש בתכנית לנושאים הבאים:

- צמיחה בסגמנטים בהם הבנק מתמחה, תוך מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי.
 - שמירה על מובילותו בשוק ההון ובתחום הבנקאות הפרטית, לצד המשך פיתוח כלים ואמצעים חדשניים בתחום.
 - צמיחה בפעילות מול המגזר העסקי תוך חיזוק הקשר עם הלקוחות.
 - פעילות למיצוי הפוטנציאל בתחום המשכנתאות.
 - מיקודן של החברה הבת מסד והמומגים יובנק, פאג"י ואוצר החייל, בנישות הפעילות הייחודיות להם.
 - התאמת מודל ההפעלה לעולם הבנקאות העתידי, לצד התאמת מודל השירות וניהול הלקוח.
 - הובלת מהלכי התייעלות וחיסכון בהוצאות תוך שיפור תהליכים, העברת פעילות תפעולית למערך אחורי, המשך התייעלות ברשת הסינוף ובמטה והמשך הסטה לערוצי הבנקאות הדיגיטלית.
 - חתירה לצמיחה וחשיפה לתחומים חדשים באמצעות שיתופי פעולה.
- תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בבנק בשנים האחרונות וממשיכים לקבל ביטוי גם באסטרטגיה החדשה, כוללים את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית דאטה, הממנפת את המידע הרב בארגון ליצירת ערך עסקי משמעותי לבנק וללקוחותיו ואסטרטגיה לתחום הסינוף, אשר מטרתה להתאים את מערך הסינוף לעולם הבנקאות המשתנה.

היבטי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

הבנק רואה חשיבות מרובה בקידום היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) בפעילותו העסקית ומשקיע בכך משאבים רלוונטיים, בהתאם לאסטרטגיה העסקית שלו. בכלל זה, הבנק מייחס חשיבות להתמודדות מול משבר האקלים והסיכונים הפיננסיים הנגזרים ממנו והוא פועל לניטור הסיכונים וניהולם תוך בחינה של ההשפעה על פעילותו העסקית השוטפת וזאת לצד בחינת פעילות הבנק, באופן שוטף, ביחס להיבטים סביבתיים, חברתיים ואחרים הנוגעים לממשל תאגידי.

הבנק פועל על פי אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, במסגרתה נקבעו מדיניות ויעדים רב שנתיים, תוך התמקדות במספר תחומים מרכזיים כמפורט להלן.

- שילוב היבטי ESG בתחום שוק ההון - במסגרת מובילותו בשוק ההון, הבנק משלב שיקולי ESG בייעוץ ההשקעות ומנגיש מידע בנושא ללקוחותיו, באמצעות יועצי ההשקעות וזאת במקביל לבחינת האפשרות לשלב דירוגי ESG ללקוחות הפעילים עצמאית. בנוסף, הבנק השלים מערך הדרכות בנושא ליועצי ההשקעות, במטרה לסייע להם לשלב את תחום ה-ESG בתהליכי הייעוץ, בהתאם לצרכי הלקוחות והנחיותיהם.
- ניהול סיכונים סביבה ואקלים באשראי העסקי - הבנק בוחן באופן קבוע את תהליכי ניהול סיכונים הסביבה בעסקאות אשראי מהותיות ומקפיד בעת קבלת החלטות מתן אשראי, להתחשב בהיבטי הסיכון הסביבתי, ככל שהנושא רלוונטי לעסקה. על רקע ההתפתחויות המשמעותיות של השנים האחרונות בפרקטיקות לניהול סיכונים סביבה ואקלים, לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 345, מיום 12 ביוני 2023, בעניין עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הבנק מבצע בחינה מחודשת של תהליכי הערכה וניהול סיכונים סביבה ואקלים, תוך התאמתם, ככל שניתן, לפרקטיקות המקובלות בעולם. במסגרת זו, הבנק ממפה את החשיפות הקיימות, בתחום זה, בוחן את השפעותיהן על פעילותו, פועל להתאים את תיאבון הסיכון שלו וקובע יעדים ומגבלות.
- קידום הבנה פיננסית בקרב לקוחות הבנק, בדגש על שוק ההון - הבנק שוקד על קידום ההבנה הפיננסית של לקוחותיו השונים, באמצעים דיגיטליים, כגון קורסים וסרטונים. התכנים מפורסמים ללקוחות באתר האינטרנט של הבנק, במטרה להרחיב את היקפי החשיפה לתכנים הללו, להעצים את הידע הפיננסי של הלקוחות ולסייע להם לקבל החלטות פיננסיות מושכלות יותר. חלק מהתכנים מותאמים לצרכים ייחודיים של לקוחות מסקטורים ספציפיים, כגון עסקים קטנים ועצמאים. מעבר לערך החברתי הרב במהלך זה, הבנק מכיר בחשיבותו של הידע הפיננסי של לקוחותיו, גם כחלק מכלי ניהול הסיכונים שלו.
- קידום גיוון בתעסוקה - כארגון, אשר אחד האלמנטים העסקיים המרכזיים שלו הוא פנייה למגוון רחב של מגזרים ואוכלוסיות בחברה הישראלית, הבנק מאמין בחשיבותו של גיוון רחב בתמהיל עובדי הקבוצה ובהתאם פועל לגיוס עובדים מקבוצות מגוונות בחברה הישראלית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות, שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, ולהשפעות הכלכליות הנובעות ממצב הלחימה בו מדינת ישראל מצויה, מיום 7 באוקטובר 2023, בעקבות מתקפת טרור וטבח אכזרי במהלך חדירתם של אלפי מחבלים מארגוני הטרור ברצועת עזה, ליישובי עוטף עזה ודרום הארץ, בחסות מטח טילים כבד לעבר שטחי מדינת ישראל. נוכח האירועים האמורים, הכריזו שר הבטחון והשר לבטחון לאומי, על מצב מיוחד בעורף ועל אירוע חירום בשטח המדינה כולה, והחלה מלחמת "חרבות ברזל". הוכרז על גיוס מילואים נרחב, יישובים באזורי לחימה ובאזורים מאוימים פונו מתושביהם, מקומות עבודה הושבתו ועובדים הוצאו לחל"ת על ידי מעסיקים מסוימים. כבר בתחילת המלחמה, היו ירידות חדות במחירי ניירות ערך בבורסה בתל אביב, עליות במחירי הנפט והדלקים ופיחות בשער השקל מול מטבעות אחרים.

מתחילת הלחימה, מאפשרים הבנקים הקלות משמעותיות בנטל האשראי והעמלות, וסיוע לאוכלוסיות ולעסקים, שנפגעו כלכלית במלחמת "חרבות ברזל", בעיקר בהתאם למתווה הפיקוח על הבנקים שגובש בשיתוף המערכת הבנקאית.

צמיחה

חטיבת המחקר של בנק ישראל, עדכנה את התחזית המאקרו כלכלית שלה, ביום 23 באוקטובר 2023, בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל" והעריכה, כי התוצר יצמח בשנת 2023, בשיעור של 2.3% ובשנת 2024 בשיעור של 2.8% (בהשוואה לצמיחה של 3% בכל אחת מהשנים, בתחזית הקודמת מחודש יולי). עדכון הצמיחה כלפי מטה בשנים אלו, משקף את הערכת חטיבת המחקר בבנק ישראל, לפגיעה צפויה של המלחמה ברמת הצריכה הפרטית, בשל ירידה בביקוש ומגבלות בצד ההיצע, ושיבושים בייצור ובשרשראות האספקה. מגבלות אלו נובעות מהיעדרות עובדים שגויסו למילואים, וכן מפגיעה בהון הפיזי וביכולת לעבוד בענפים מסוימים באזורי לחימה ובאזורים מאוימים.

סיכויי אשראי של המשק

חברת דירוג האשראי העולמית S&P אישרה, ביום 25 באוקטובר 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ ברמה של AA-. עם זאת, ברקע מלחמת "חרבות ברזל" הודיעה S&P על שינוי תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"שלילית" וכן שהורדת דירוג האשראי, עלולה להתבצע במידה והעימות הצבאי יתרחב באופן מהותי, ויגדיל את הסיכונים הביטחוניים והגיאופוליטיים איתם מתמודדת ישראל. באופן דומה, הודיעה S&P מעלות, על שינוי תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"שלילית" לבנק ולבנקים נוספים בישראל.

חברת דירוג האשראי העולמית Moody's אישרה, ביום 19 באוקטובר 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A1, עם זאת, ברקע מלחמת "חרבות ברזל" הודיעה Moody's, על שינוי תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"מעקב הורדת דירוג". Moody's מציינת, כי בעוד שפרופיל האשראי של ישראל הוכיח בעבר את עמידותו בפני התקפות טרור ועימותים צבאיים, חומרת העימות הצבאי הנוכחי מעלה את החשיפה הגבוהה יחסית של ישראל, לסיכונים גיאופוליטיים, ומגדילה את הסבירות להשפעה מהותית ומתמשכת על דירוג האשראי. באופן דומה, הודיעה Moody's, על שינוי תחזית הדירוג של חמשת הבנקים הגדולים בישראל מ"יציבה" ל"מעקב הורדת דירוג".

חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישרה, ביום 17 באוקטובר 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ עם זאת, ברקע מלחמת "חרבות ברזל" הודיעה Fitch, על שינוי תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"מעקב שלילי". זאת בשל, הסיכון להתרחבות הלחימה לחזיתות נוספות. באופן דומה, הודיעה Fitch, על שינוי תחזית הדירוג של ארבעת הבנקים הגדולים בישראל מ"יציבה" ל"מעקב שלילי". יש לציין, שהבנק אינו מדורג על ידי Fitch. בתחזית המאקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל, שפורסמה ביום 23 באוקטובר 2023, צוין, כי תרחישי מלחמה נבחנו מספר פעמים במסגרת מבחן הקיצון המאקרו כלכלי האחד למערכת הבנקאית, ובתרחישים אלו מערכת הבנקאות צפויה לשמור על חוסנה ויציבותה.

תקציב המדינה

לפי אומדן ראשוני לביצוע התקציב של החשב הכללי במשרד האוצר, שפורסם בחודש אוקטובר 2023, עולה, כי ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2023, הגירעון בתקציב עמד על כ-27.4 מיליארד ש"ח (כ-1.5%). בתשעת החודשים הראשונים של השנה, קיים גירעון מצטבר של כ-4.1 מיליארד ש"ח (בהשוואה לעודף תקציבי מצטבר של כ-33.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). הכנסות המדינה, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הסתכמו בכ-339.3 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-4.4% (כ-15.5 מיליארד ש"ח), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות הממשלה הסתכמו בכ-343.4 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-6.8% (כ-21.9 מיליארד ש"ח), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בתחזית חטיבת המחקר שפורסמה בחודש אוקטובר 2023, בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל", מצוין בנק ישראל, באשר למדיניות הפיסקאלית, שיחס החוב הציבורי לתוצר, צפוי לעלות ל-62% בשנת 2023 ול-65% בשנת 2024 (עליה של 2%, ו-6% בהתאמה, בהשוואה לתחזית האחרונה מחודש יולי). הגירעון הממשלתי בשנים 2023 ו-2024 צפוי להסתכם ב-2.3% תוצר ו-3.5% תוצר, בהתאמה (עליה של 1%, ו-2% בהתאמה, בהשוואה לתחזית האחרונה מחודש יולי).

אינפלציה

בהודעת הרבית שפרסם בנק ישראל בחודש אוקטובר, צוין, כי האינפלציה בישראל נמוכה מהאינפלציה במרבית המדינות המפותחות. עם זאת, ישנה אי וודאות רבה לגבי התפתחות האינפלציה בתקופה הקרובה. הוועדה מעריכה, כי המדיניות המוניטרית הנוכחית תומכת בהתכנסות האינפלציה ליעדה, אך הפיחות בשקל מהווה סיכון משמעותי לקצב האינפלציה ולהתפתחות שער החליפין בחודשים הקרובים תהיה השפעה עליה. בחודש אוקטובר 2023, עלה מדד המחירים לצרכן ב-0.5%, לפיכך האינפלציה השנתית התמתנה ל-3.7%.

הציפיות והתחזיות לאינפלציה ב-12 החודשים הבאים, נותרו יציבות יחסית ומצויות בתחום היעד, בתוך סביבת הגבול העליון שלו. על פי עדכון חטיבת המחקר בבנק ישראל, מחודש אוקטובר 2023, בהתאם למידע הראשוני שנצבר מתחילת מלחמת "חרבות ברזל", ובהתחשב באי וודאות גבוהה במיוחד, בנוגע להתפתחות המלחמה והשלכותיה הכלכליות, שיעורי האינפלציה הצפויים לשנים 2023 ו-2024 עומדים על 3.5% ו-2.5% בהתאמה. על פי התחזית, שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים (המסתיימים ברבעון השלישי של שנת 2024) צפוי לעמוד על 2.9%.

שוק הדיור

בהחלטת הרבית האחרונה, שפורסמה בחודש אוקטובר 2023, צוין בנק ישראל שהיקף הפעילות בשוק הדיור מוסיף להתמתן, בחדשים יולי-אוגוסט השנה, ירד מדד מחירי הדירות ב-0.4% ומחירי החדשות ירדו ב-0.6%. בנוסף, עקב המלחמה היקף הפעילות בשוק הדיור מוסיף להתמתן וישנם קשיים בפעילות ענף הבניה, נוכח הסגר הכללי בשטחי יהודה ושומרון המונע כניסת פועלי בניין מהשטחים לישראל, בריחת אלפי עובדים זרים מאימת המלחמה והחלטת עיריות רבות לעצור בניה בשטחן, משיקולי אבטחה ובטחון. בטווח הארוך יותר, תיתכן עליה בביקושים, בין היתר לשיקום מבנים ותשתיות שנפגעו במלחמה.

שוק העבודה

על פי סקרי כח האדם, שפרסמה הלמ"ס בחודש אוקטובר 2023, נרשמה ירידה בשיעור האבטלה הרחב (בקרוב בני 15 ומעלה) לרמה של כ-4.2% (כ-192 אלף מובטלים), בחודש ספטמבר, בהשוואה לרמה של כ-4.5% (כ-203 אלף מובטלים) בחודש יוני. נתוני שיעור האבטלה נמוכים משמעותית ביחס לחודש דצמבר 2022, כ-5.5% (כ-246 אלף מובטלים) ולחודש דצמבר 2021 כ-6% (כ-262 אלף מובטלים).

על פי תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל, מחודש אוקטובר 2023, שיעור האבטלה הרחב (בקרוב בני 25 עד 64) בשנת 2023, צפוי לעמוד על 3.2%, ובשנת 2024, על 3.6% (שיעור נמוך ב-0.5% בהשוואה לתחזית הקודמת).

רבית בנק ישראל

בהודעת הרבית, שפורסמה ביום 23 באוקטובר 2023, בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל", החליט בנק ישראל להותיר את הרבית על כנה, מחודש מאי השנה ברמה של 4.75% לאחר רצף של עשר העלאות רבית. על פי הערכת חטיבת המחקר בבנק ישראל מאוקטובר 2023, רבית בנק ישראל צפויה להתייצב ברמה של 4.0% או 4.25% בממוצע, ברבעון השלישי של שנת 2024.

שער החליפין

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, עלה שער החליפין של הדולר מול השקל בשיעור של כ-9%. זאת בהמשך לעלייה בשיעור של כ-13% בשנת 2022, ושער החליפין של האירו מול השקל עלה, בשיעור של כ-8%.

עקב השפעותיה הכלכליות של המלחמה ולצורך ייצוב השווקים, הודיע בנק ישראל ביום 9 באוקטובר 2023, על תכנית למכירת מט"ח בהיקף של עד 30 מיליארד דולר, במסגרתה מכר בחודש אוקטובר, כ-8.2 מיליארד דולר ועל תכנית לביצוע עסקאות SWAP בשוק המט"ח בסכום של עד 15 מיליארד דולר.

מתחילת מלחמת "חרבות ברזל", ניכרת עליה בתנודתיות הדולר מול השקל. בשלושת השבועות הראשונים ללחימה, נחלש השקל ושער הדולר חצה את רף ה-4 שקלים, אולם מאז, שער הדולר במגמת ירידה וביום 19 בנובמבר 2023, עמד על-3.728 שקלים.

הסביבה הגלובלית

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הכלכלה העולמית מתמודדת עם שלל התרחשויות, התמשכות המלחמה באוקראינה, צמיחה איטית מהצפוי בסין, אינפלציה גבוהה והתמשכות במגמת ההידוק המוניטרי.

מדד מנהלי הרכש העולמי לחודש ספטמבר 2023, שמפרסם JPMorgan, עלה במעט לרמה של 49.1 נקודות, מרמה של 49.0 נקודות בחודש קודם, המדד נמצא מזה כ-13 חודשים מתחת לרמה של 50.0 נקודות.

סביבת האינפלציה בעולם מוסיפה להיות מעל יעדי הבנקים המרכזיים, אך מצויה במגמת התמתנות בחלק ניכר מהמדינות המפותחות.

בארה"ב, לאחר עשר העלאות רבית רצופות (מתחילת 2022) והפסקה אחת בחודש יוני 2023, הועלתה רבית ה-FED בחודש יולי 2023, ב-0.25% לרמה של 5.50% (הרף העליון של טווח הרבית), שיא של 22 שנים. בחודש ספטמבר 2023 הותיר ה-FED את הרבית ללא שינוי.

בגוש האירו, העלה ה-ECB, בחודש ספטמבר 2023, את הרבית ב-0.25% לרמה של 4.50%, העלאת רבית עשירית ברציפות מתחילת שנת 2022, שיעור הרבית הגבוה ביותר מאז שנת 2008.

בבריטניה, הבנק המרכזי, הותיר את שיעור הרבית בחודש ספטמבר, ברמה של-5.25%, הגבוה ביותר בבריטניה מאז שנת 2008. האינפלציה השנתית גבוהה אך במגמת התמתנות ברורה. בחודש ספטמבר נרשמה אינפלציה שנתית של 6.7% (לעומת 7.9% בחודש יוני, ולעומת 10.5% בחודש דצמבר 2022).

ביום 1 באוגוסט 2023, הורידה חברת דירוג האשראי העולמית Fitch, את הערכת דירוג האשראי של ארה"ב, מ-AAA לרמה אחת פחות, AA+ ושינתה את תחזית הדירוג מ-"שלילית" ל-"ציבה". חברת הדירוג ציינה, כי חלה הידרדרות מתמשכת בסטנדרטים של הממשל לאורך 20 השנים האחרונות, לרבות בעניינים פיסקאליים ובענייני חוב. Fitch צופה, כי גירעון הממשלה, יעלה משיעור של-3.7% בשנת 2022, לשיעור של כ-6.3% מהתמ"ג בשנת 2023, ובשנים 2024 ו-2025 תימשך העלייה בגירעון לרמה של 6.6%-6.9%, בהתאמה.

שוקי ההון

מלחמת "חברות ברזל" ממשיכה להעיב על ביצועי הבורסה המקומית, כך שנכון ליום 25 באוקטובר 2023, ביחס לסוף הרבעון השלישי של השנה, מדד ת"א 125 ירד בכ-13%, מדד ת"א טכנולוגיה ירד בכ-10%, מדד ת"א נדל"ן ירד בכ-16% ומדד ת"א נפט וגז ירד בכ-18%. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הציג שוק ההון המקומי תשואות חסר לעומת מדדי מניות בבורסות המובילות בעולם, בין היתר, על רקע חוסר הוודאות הפוליטית סביב יוזמות החקיקה לרפורמה במערכת המשפט בישראל.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, נרשמו בשווקים המקומיים עליות מתונות, תוך תנודתיות במרבית מדדי המניות, מדדי ת"א-35 ות"א-90 עלו בכ-3% ובכ-4.5% בהתאמה ומדד ת"א-SME60 עלה בכ-2.5%. המדדים הענפיים, התאפיינו במגמה מעורבת ומדדי הנדל"ן ירדו ברקע הדיווחים על ירידות בביקושים וחשש מפני האטה, בין היתר, על רקע העלאות הרבית. ת"א מניב ישראל ות"א נדל"ן ירדו בכ-8% וכ-5%, בהתאמה. בלטו לחיוב מדד ת"א נפט וגז שעלה בכ-47%, ומדדי חברות ההייטק, ת"א טק-עילית ות"א-טכנולוגיה, שעלו בכ-11%. מנגד, במדדי המניות המובילים בארה"ב נרשמו עליות, מדד ה-Nasdaq עלה בכ-35% ומדד ה-S&P 500 עלה בכ-15%.

על פי סקירת מחלקת המחקר של הבורסה לניירות ערך, בתשעת החודשים הראשונים של השנה, באפיק צמוד המדד, אגרות החוב הקונצרניות, עלו בשיעור של עד כ-8.5%, בעוד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד לטווח קצר עד בינוני רשמו עלייה מתונה של עד כ-3%. האפיק השקלי התאפיין במגמה מעורבת, כאשר אגרות החוב הקונצרניות עלו בכ-1.5% בממוצע ואילו אגרות החוב הממשלתיות השקליות ברבית קבועה ל-10 שנים ירדו בכ-7%.

מדד תל בונד-דולר הכולל את אגרות החוב הקונצרניות צמודות המט"ח, עלה בכ-14% והגיע לרמת שיא כל הזמנים. זאת במקביל להתחזקות הדולר ביחס לשקל בכ-8.7%. התחזקות הדולר נבעה מהעלאות רבית הפד, ומהסטת כספי הציבור לקרנות המשקיעות בחו"ל. מחזור המסחר היומי הממוצע באגרות חוב הסתכם בכ-3.7 מיליארד ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של השנה, גבוה בכ-7% מהמחזור הממוצע לשנת 2022. עיקר העלייה במחזורי המסחר נבעה מאגרות החוב הממשלתיות השקליות, בשל עלייה בפעילות משקיעי חוץ.

השפעות השינויים ברבית ובמדד המחירים לצרכן על פעילות הבנק ולקוחותיו

בתשעת החודשים של השנה, עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של כ-3.2% (קצב שנתי של כ-4.3%) ורבית בנק ישראל, אשר נותרה ללא שינוי במשך זמן רב, עלתה מרמה של 0.1% באפריל 2022, לרמה של 4.75% (החל מיום 25 במאי 2023). הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, ועדכוני הנחות למודלים שונים, בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק.

כמו כן, הבנק הודיע עוד קודם לפרוץ המלחמה, על שורת צעדים שמטרתם לסייע ללקוחות, נוכח עליית הרבית, ופרסם חבילת הטבות ללקוחות פרטיים, הכוללת, בין היתר, מתן רבית זכות על עו"ש, הפחתת רבית החובה על משיכת יתר והטבות לנטלי משכנתאות, וזאת ללקוחות העומדים בתבחנים שנקבעו, ואשר יחולו אוטומטית וללא צורך בהתערבות אקטיבית של לקוחות, ובתנאים שנקבעו בתכנית. כמו כן, לבנק מוצרי השקעה משלימים ייחודיים, שמוצעים ללקוחות לעידוד השקעה, על פי צרכיהם הספציפיים. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים ובכללם אלו שהסתברות להתממשותם גדלה בעקבות השינויים והאירועים כאמור, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

כמפורט בפרק "סיכונים שוק" להלן, הבנק חשוף לסיכונים שוק, לרבות לסיכון רבית. לעלייה ברבית היתה השפעה חיובית על הכנסות הבנק. רבית בנק ישראל הממוצעת בתשעת החודשים של שנת 2023, עלתה בכ-3.7% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בהכנסות הרבית, נטו, מוסבר מעליית המרווח על הפקדונות כמפורט להלן, הנובע מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית, אשר קוזה בחלקה משינוי בתמהיל פקדונות הציבור עקב מעבר מפקדונות עו"ש שאינם נושאים רבית לאפיקים אחרים נושאי רבית. המשך המגמה כאמור צפוי, להערכת הבנק, להביא לקיטון במרווחי הרבית על הפקדונות ובהכנסות הרבית, נטו של הבנק. הערכת הבנק בדבר השינויים הצפויים בהכנסות הרבית, נטו ברבעונים הבאים, מהווה "מידע צופה פני עתיד" המושפע, בין היתר, מסביבת הרבית, רמת האינפלציה, היקפי הפעילות וטעמי הלקוחות.

להלן התפתחות ההכנסות מרביית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני ש"ח):

מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)				מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)
מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות (1)
287	166	10	463	270	387	34	691
-	21	-	21	1	30	-	31
153	72	6	231	132	130	18	280
47	16	2	65	46	27	8	81
86	17	7	110	112	30	30	172
2	34	-	36	2	48	3	53
-	-	84	84	-	-	(81)	(81)
575	326	109	1,010	563	652	12	1,227
2.0%	0.8%			1.9%	1.5%		
			1.52%				4.75%

	מרווח מתן אשראי ⁽¹⁾	מרווח קבלת פקדונות ⁽¹⁾	מרווח מפעילות ⁽¹⁾	אחר ⁽²⁾	סך הכל
לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022					
משקי בית	828	1,130	94	2,052	1,128
בנקאות פרטית	1	95	1	97	37
עסקים קטנים וזעירים	416	404	50	870	567
עסקים בינוניים	142	81	23	246	157
עסקים גדולים	320	99	79	498	276
גופים מוסדיים	7	146	5	158	67
יהול פיננסי	-	-	(104)	(101)	381
סך כל הכנסות הרבית, נטו	1,714	1,955	151	3,820	2,613
מרווח מפעילות (באחוזים)	1.9%	1.5%			
רבית בנק ישראל (ממוצעת)				4.43%	0.70%

(1) המרווח הפיננסי מחושב כפרז בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע ממיר הכסף של הבנק, הנגזר ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים ומחושב על פי מודל פיננסי. על כן, יש להתחשב בכך בעריכת ההשוואה בין מרווחי הבנק לבין מרווחים של תאגידים בנקאיים אחרים.

(2) כולל פעילות גיהול גכסים והתחייבויות.

בהתייחס לעלייה באינפלציה, לבנק חשיפה למדד המחירים לצרכן באופן שבו קיימים עודף נכסים על התחייבויות צמודי מדד, בסכום של כ-7.4 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2023, בהשוואה ל-3.9 מיליארד ש"ח בסוף חודש ספטמבר 2022. עליית המדד תרמה כ-219 מיליון ש"ח להכנסות הבנק בתשעת החודשים של השנה, בהשוואה ל-190 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשע"ח החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-1,673 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,131 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 47.9%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה בתקופה ינואר-ספטמבר 2023 על שיעור של 20.5%, בהשוואה ל-15.1% בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה ל-16.6% בכל שנת 2022.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של השנה הסתכם ב-455 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-467 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.6%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה ברבעון השלישי של השנה על שיעור של 16.0%, בהשוואה ל-18.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לתשע"ח החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2022	2023	שינוי	2022	2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח	
45.8	2,673	3,898	15.9	1,058	1,226	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
354.1	74	336	283.7	43	165	הוצאות בגין הפסדי אשראי
37.1	2,599	3,562	4.5	1,015	1,061	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.4	1,134	1,138	1.1	371	375	עמלות והכנסות אחרות
8.3	2,028	2,197	7.5	682	733	הוצאות תפעוליות ואחרות
46.8	1,705	2,503	(0.1)	704	703	רווח לפני מסים
45.6	597	869	(0.8)	249	247	הפרשה למסים על הרווח
64.1	64	105	(22.2)	27	21	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי:
48.4	1,172	1,739	(1.0)	482	477	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
61.0	(41)	(66)	46.7	(15)	(22)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
47.9	1,131	1,673	(2.6)	467	455	המיוחס לבעלי מניות הבנק
15.1%		20.5%	18.5%		16.0%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽²⁾

- (1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.
- (2) על בסיס שנתי.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו⁽²⁾

תשעת החודשים הראשונים של שנת		2022				2023			
2022	2023	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח						במיליוני ש"ח			
3,357	7,289	871	1,104	1,382	1,804	2,176	2,523	2,590	הכנסות רבית
744	3,469	127	245	372	614	901	1,205	1,363	הוצאות רבית
2,613	3,820	744	859	1,010	1,190	1,275	1,318	1,227	הכנסות רבית, נטו
60	78	34	(22)	48	53	36	43	(1)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
2,673	3,898	778	837	1,058	1,243	1,311	1,361	1,226	סך הרווח המימוני המדווח
									בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
(27)	3	(14)	(4)	(9)	22	(7)	8	2	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
8	(92)	11	(1)	(2)	(39)	(8)	(26)	(58)	רווחים (הפסדים) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
(58)	36	4	(56)	(6)	(6)	(6)	29	13	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות
(77)	(53)	1	(61)	(17)	(23)	(21)	11	(43)	סך כל ההשפעות שאינן מפעילות שוטפת
2,750	3,951	777	898	1,075	1,266	1,332	1,350	1,269	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הכנסה בסך של כ-219 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה להכנסה בסך של כ-190 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ברבעון השלישי של השנה - הכנסה בסך של כ-68 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של כ-61 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד).

(2) בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי הוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכונים הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-3,951 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,750 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 43.7%. הרווח המימוני מפעילות שוטפת ברבעון השלישי של השנה הסתכם ב-1,269 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,075 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 18.0%. הגידול מוסבר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית, מהשפעת העלייה בהיקפי הפעילות העסקית ומהשפעת השינויים במדד.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לתשעת החודשים שנתיים		
2022	2023	
באחוזים		
2.77	5.48	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית ⁽¹⁾
1.07	3.69	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית ⁽¹⁾
1.70	1.79	פער הרבית הכולל
2.16	2.87	יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי

בתשעת החודשים הראשונים של השנה, חלה עלייה של 0.71 נקודות האחוז ביחס בין הכנסות הרבית, נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת מגידול בהכנסות הרבית, נטו, בעיקר עקב עלייה בשיעורי הרבית השקלית והדולרית.

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק מממשל תאגיד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-336 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-74 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בסך של 262 מיליון ש"ח, הנובע מההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. בתשעת החודשים הראשונים של השנה חל גידול בהפרשה הקבוצתית בסך של 251 מיליון ש"ח, בעיקר בשל התאמות של ההפרשה הקבוצתית, בגין החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזיות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב ההשלכות הנובעות ממצב הלחימה בו מדינת ישראל מצויה, השפעת עליית הרבית וההסתברות להאטה כלכלית. ההפרשה הפרטנית הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בהכנסה בסך של 31 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של השנה ב-165 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-43 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בסך של 122 מיליון ש"ח, הנובע מההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, עקב אי הוודאות הכלכלית בשל ההשלכות האפשריות של מלחמת "חרבות ברזל". ההכנסה הפרטנית הסתכמה ברבעון השלישי של השנה ב-4 מיליון ש"ח.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
75	72	21	34	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(117)	(103)	(50)	(38)	קישון בהוצאה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(42)	(31)	(29)	(4)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
116	367	72	169	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
74	336	43	165	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
				מזה:
68	228	47	118	הוצאות בגין סיכון אשראי מסחרי
16	(1)	5	3	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי לדיוור
(10)	106	(9)	44	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	3	-	-	הוצאות בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב
באחוזים		באחוזים		
(0.05%)	(0.03%)	(0.10%)	(0.01%)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.14%	0.41%	0.25%	0.56%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.09%	0.38%	0.15%	0.55%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-1,131 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לתשעת החודשים שנתיימו ביום		
2022 בספטמבר 30	2023 בספטמבר 30	
במיליוני ש"ח		
160	164	ניהול חשבון
89	90	כרטיסי אשראי
570	553	פעילות בשוק ההון
151	162	הפרשי המרה
73	77	עמלות מעסקי מימון
82	85	עמלות אחרות
1,125	1,131	סך כל העמלות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-2,197 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,028 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.3%.
להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
	במיליוני ש"ח	
1,231	1,353	משכורות והוצאות נלוות
249	256	אחזקה ופחת בנינים וציוד
84	91	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
464	497	הוצאות אחרות
2,028	2,197	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-1,353 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,231 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.9%. הגידול בהוצאות השכר נבע בעיקרו מגידול בהפרשה למענקים וכן מעלייה בשכר השוטף. הגידול בהוצאות השכר נובע, בין היתר, מחתימה על הסכמי עבודה לשנים 2023-2026 (ראה באור לא' לדוחות הכספיים).

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-256 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-249 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.8%.

הוצאות הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-91 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.3%, שנבע בעיקר מגידול בהיקף ההשקעה בנכסי תוכנה.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-497 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-464 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.1%, שנבע בעיקר מגידול בהוצאות מחשב והוצאות שיווק ופרסום.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-869 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-597 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-34.7% לעומת 35.0% בתקופה המקבילה אשתקד, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-105 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מרווח מהשלמת עסקת המכר של בניין כאל.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-1,742 מיליון ש"ח, סכום זה מורכב מהרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 1,673 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 46 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 23 מיליון ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-210,673 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-195,955 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 7.5%.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
באחוזים		במיליון ש"ח	
2.3	115,961	118,577	אשראי לציבור, נטו
37.7	16,010	22,043	ניירות ערך
7.9	57,130	61,659	מזומנים ופקדונות בבנקים
7.7	168,269	181,274	פקדונות הציבור
-	4,749	4,751	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
9.7	10,559	11,583	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
באחוזים		במיליון ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:
			אשראי תעודות
			ערבויות והתחייבויות אחרות
			מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
			מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
			התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
			סך הכל
(74.8)	572	144	
(7.6)	10,860	10,037	
(20.8)	3,303	2,615	
(1.3)	11,672	11,516	
6.7	9,991	10,656	
34.9	7,429	10,023	
2.7	43,827	44,991	

מכשירים פיננסיים נגזרים:

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2023			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
					במיליון ש"ח	
21,741	301	519	16,915	315	522	חוזי רבית
66,898	719	1,003	85,242	935	1,171	חוזי מטבע
55,142	1,300	1,301	59,747	2,240	2,241	חוזים בגין מניות
132	2	2	394	6	6	חוזי סחורות ואחרים
143,913	2,322	2,825	162,298	3,496	3,940	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-118,577 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-114,539 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2022 ול-115,961 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 3.5%-2.3% בהתאמה.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום		31 בדצמבר 2022		30 בספטמבר 2023		
באחוזים	במיליון ש"ח	באחוזים	במיליון ש"ח	באחוזים	במיליון ש"ח	
82.6	81.2	0.6	540	95,804	96,344	מטבע ישראלי
12.2	12.5	4.9	694	14,095	14,789	- לא צמוד
4.6	5.8	28.2	1,509	5,342	6,851	- צמוד למדד
0.6	0.5	(17.6)	(127)	720	593	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	2.3	2,616	115,961	118,577	פריטים לא כספיים
						סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2022	2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח			
24.0	37.1	27,784	25,144	34,464	עסקים גדולים
(11.3)	(8.2)	8,192	7,920	7,270	עסקים בינוניים
(6.0)	(13.3)	20,019	21,707	18,814	עסקים קטנים וזעירים
(2.6)	(3.5)	23,571	23,812	22,968	משקי בית ללא הלוואות לדיור
0.1	0.5	35,474	35,342	35,508	הלוואות לדיור
1.0	(11.7)	97	111	98	בנקאות פרטית
(52.9)	(43.1)	2,019	1,672	951	גופים מוסדיים
2.5	3.8	117,156	115,708	120,073	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-164,146 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-159,471 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 2.9%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2023			ענף משק
שינוי	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור		
באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח		
11.2	14.2	22,654	15.3	25,196		שירותים פיננסיים (כולל חברות החזקה)
(0.8)	15.6	24,876	15.0	24,668		בינוי ונדל"ן
1.1	7.1	11,379	7.0	11,508		תעשייה
(1.0)	6.2	9,953	6.0	9,852		מסחר
2.9	46.9	74,721	46.9	76,914		לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור
0.8	10.0	15,888	9.8	16,008		אחרים
2.9	100.0	159,471	100.0	164,146		סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

30 בספטמבר 2023					ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני* במיליוני ש"ח			
663	1,149	378	771	שירותים פיננסיים	1.	
52	1,105	-	1,105	שירותים פיננסיים	2.	
921	921	701	220	שירותים פיננסיים	3.	
880	880	880	-	שירותים פיננסיים	4.	
21	847	18	829	שירותים פיננסיים	5.	
835	835	4	831	שירותים פיננסיים	6.	

31 בדצמבר 2022					ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני* במיליוני ש"ח			
642	1,110	444	666	שירותים פיננסיים	1.	
1,001	1,001	-	1,001	שירותים פיננסיים	2.	
886	917	269	648	בינוי ונדל"ן - בינוי	3.	
30	837	15	822	שירותים פיננסיים	4.	
835	835	701	134	שירותים פיננסיים	5.	
835	835	204	631	שירותים פיננסיים	6.	

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-22,043 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,010 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 37.7%.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		30 בספטמבר 2023		31 בדצמבר 2022	
	באחוזים		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
אגרות חוב ממשלתיות	91.7	20,490	14,691	93.0	14,691
אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾	4.1	917	655	4.1	655
אגרות חוב קונצרניות	1.4	195	219	0.9	219
מניות ⁽²⁾	2.8	441	445	2.0	445
סך הכל	100.0	22,043	16,010	100.0	16,010

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות והשקעה בקרנות גידור.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך ליום					
31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	שינוי		31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023
באחוזים	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
					מטבע ישראלי
42.5	36.0	16.5	1,122	6,806	7,928
7.5	12.3	127.0	1,515	1,193	2,708
47.2	49.7	44.9	3,400	7,566	10,966
2.8	2.0	(0.9)	(4)	445	441
100.0	100.0	37.7	6,033	16,010	22,043

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2023:

מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצד נגדי לעסקה**	סך הכל
224	46	171	441
10,196	-	-	10,196
349	91	-	440
36	10,930	-	10,966
10,805	11,067	171	22,043
49.0	50.2	0.8	100.0

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק והמבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
	במיליוני ש"ח	
3,495	2,615	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 2,512 מיליון ש"ח; 31.12.22 - 3,454 מיליון ש"ח)
3,791	8,032	ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 7,782 מיליון ש"ח; 31.12.22 - 3,683 מיליון ש"ח)
106	160	קנדה
38	77	המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (3 מדינות, 31.12.22 - מדינה אחת)
136	82	אירופה אחרים (3 מדינות, 31.12.22 - 5 מדינות)
7,566	10,966	סך הכל

יצוין, כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 0.6% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
במיליוני ש"ח		
44	26	חשמל ומים
35	21	בניה ונדל"ן
23	20	שירותים פיננסיים
295	329	בנקים
12	11	תעשיה
36	33	תחבורה
445	440	סך הכל

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח - מסתכמות ב-10,966 מיליון ש"ח (2,868 מיליון דולר) (כולל בעיקר אגרות חוב ממשלת ארצות הברית בסך של 7,782 מיליון ש"ח ואגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 2,512 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב במט"ח הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-99% בקבוצת דירוג A ומעלה. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד (שאינו ממשלה) אינה עולה על 0.63% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב במט"ח עומד על כשנה. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח, בגין תיק זה, עמדה על כ-38 מיליון ש"ח (כ-10 מיליון דולר), בהשוואה ליתרת הפסדים של כ-17 מיליון ש"ח (כ-5 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2022.

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת, ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-258 מיליון ש"ח (161 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס). נכון ליום 14 בנובמבר 2023, יתרת ההפסדים ברוטו, הסתכמה ב-246 מיליון ש"ח (154 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-61,659 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,130 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 7.9%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-181,274 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168,269 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 7.7%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	שינוי	במיליוני ש"ח	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023
באחוזים		באחוזים		במיליוני ש"ח	
					מטבע ישראלי
77.4	77.5	7.9	10,261	130,157	140,418
3.5	3.2	(4.1)	(245)	5,990	5,745
18.7	19.0	9.9	3,116	31,402	34,518
0.4	0.3	(17.6)	(127)	720	593
100.0	100.0	7.7	13,005	168,269	181,274
					- לא צמוד
					- צמוד למדד
					מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
					פריטים לא כספיים
					סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	2023	
2022	2022	2022	2022	2023	2023	
באחוזים				במיליוני ש"ח		
(2.2)	(7.9)	17,753	18,901	17,406		עסקים גדולים
(9.3)	(3.9)	6,834	6,450	6,199		עסקים בינוניים
(8.9)	(8.5)	27,325	27,194	24,892		עסקים קטנים וזעירים
2.4	2.3	68,122	68,148	69,725		משקי בית
9.5	13.1	10,430	10,092	11,416		בנקאות פרטית
36.6	51.3	37,805	34,117	51,636		גופים מוסדיים
7.7	9.9	168,269	164,902	181,274		סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 עמד על 453 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-392 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 15.6%.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-4,751 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,749 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2023 ב-11,583 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,559 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 9.7%. השינוי בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק הושפע מרווח בסך של 1,673 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 46 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 23 מיליון ש"ח. מנגד, חל קיטון בהון בגין דיבידנד ששולם בסך של 708 מיליון ש"ח ומהשפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים, בחברה כלולה, בסך של 10 מיליון ש"ח.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיוור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדוח. יצוין, כי בהתאם להוראת שעה מיום 27 באפריל 2020, הדרישה, כאמור, לא תחול בגין הלוואות לדיוור (הן למטרת דיוור והן לכל מטרה) שאושרו החל מיום 19 במרס 2020 ועד לתום תוקף הוראת השעה (30 בספטמבר 2021). ביום 27 בדצמבר 2021, במסגרת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על העמדת הלוואות לדיוור, נקבע, כי דרישת ההון הנוספת האמורה תחול בגין הלוואות למטרת דיוור בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור כל האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הרגולטוריים שהבנק נדרש לעמוד בהם, על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2023, הינם 9.24%-12.50%, בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הקבוצה ובהתחשב ביעדים העסקיים של הקבוצה והצמיחה המתוכננת.
 - תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
 - מקדם שמרנות וכרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.
- למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

על רקע אי הוודאות נוכח המצב המאקרו כלכלי ופרוץ המלחמה, יעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, במועד אישור הדוחות הכספיים, הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.35% (העלאה של 0.1%) ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, בין היתר, סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הרבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון רגולטורי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל. כל זאת מבוצע בהלימה לדיאלוג מול בנק ישראל. אמידת הסיכונים מביאה בחשבון גם את התעצמות הסיכונים לאור הנסיבות המאקרו כלכליות הנוכחיות, פרוץ המלחמה והשלכות אפשריות על הבנק.

מבחני הקיצון

הבנק מיישם תשתית תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנותי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" על פני שלוש שנים, בתחום סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד. מתווה תרחישי הקיצון, כולל התאמות לסביבת המשק הנוכחית ומביאה לידי ביטוי גם את השפעותיה האפשריות של המלחמה.

למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021. היקף תכניות התייעלות בכח אדם משנת 2018 ומשנת 2020, בגין חלות ההקלות עמד על סך של 118 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס. ללא ההקלה לגבי יישום מהלכי התייעלות כאמור, נכון ליום 30 בספטמבר 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון.

יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299, לפיו נקבע, כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, היישום של הכללים הנ"ל, נכון ליום 30 בספטמבר 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, מכיוון שדרישות ההון בגין חשיפות מקומיות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים, נגזרות מדירוג האשראי של מדינת ישראל. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של ישראל (NOTCH אחד) על ידי חברת הדירוג S&P, יגרם הדבר לירידה של 0.26%-0.34% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בהתאמה, נכון לנתוני 30 בספטמבר 2023.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני שנת 2022 הוגש כנדרש לבנק ישראל והבנק נמצא בתהליך הכנת המסמך העדכני המתייחס גם להשפעות המלחמה. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע גם בחברה הבת הבנקאית בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (במיליוני ש"ח)		
10,802	11,813	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
3,448	3,574	הון רובד 2, לאחר ניכויים
14,250	15,387	סך כל ההון הכולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)		
94,786	97,940	סיכון אשראי
789	1,153	סיכון שוק
8,061	9,908	סיכון תפעולי
103,636	109,001	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
10.42%	10.84%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.75%	14.12%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.24%	9.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2023 עמד על 10.84%, בהשוואה ל-10.42% ליום 31 בדצמבר 2022. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2023 עמד על 14.12%, בהשוואה ל-13.75% ליום 31 בדצמבר 2022.

ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-15,387 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14,250 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2022. בסיס ההון הושפע מחד מרווח בסך של 1,673 מיליון ש"ח, מגידול במכשירים שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בסך של 77 מיליון ש"ח, מגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי הכשירה להיכלל בהון רובד 2 בסך של 46 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 46 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 23 מיליון ש"ח, ומאידך, גידול זה קוזז בדיבידנד ששולם בסך של 708 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-109,001 מיליון ש"ח בהשוואה ל-103,636 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 5.2%.

יחס הון כולל יחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

2022 בדצמבר 31		2023 בספטמבר 30	בנק מסד בע"מ
15.12%	17.04%		
16.25%	18.14%		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
			יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתו נתנה הקלה בדרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%). בהתאם לחוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 מיום 15 במאי 2022, ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2023 עומד על 5.30%, בהשוואה ל-5.19% ליום 31 בדצמבר 2022.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת רווחים שאימץ דירקטוריון הבנק, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע ממסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 24.א.ב' לדוחות הכספיים לשנת 2022.

ביום 12 בנובמבר 2023, התקבל מכתב המפקח על הבנקים שהופנה למערכת הבנקאית בדבר "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים", לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק.

בהתחשב בכך שמדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק מתייחסת לחלוקה שנתית של עד 50% מהרווח השנתי, כאמור לעיל, ובשים לב למכתב האמור של המפקח על הבנקים, ועל רקע רמת אי הוודאות הגבוהה בשווקים בארץ, בעקבות המלחמה כמו גם רמת אי הוודאות הנמשכת בשווקים בעולם (בין היתר, כאמור בפרק סיכונים מובילים ומתפתחים, סיכון מאקרו כלכלי והשפעת מלחמת "חרבות ברזל"), החליט דירקטוריון הבנק, ביום 28 בנובמבר 2023, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 90 מיליון ש"ח (ברוטו).

מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, לאור ההתפתחויות והשפעתן על המשק ועל הבנק.

המועד הקובע לענין תשלום הדיבידנד יחול ביום 6 בדצמבר 2023 ויום התשלום יהיה ביום 14 בדצמבר 2023. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

להלן פרטים בדבר דיבידנד משנת 2020:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הדיבידנד	דיבידנד למניה
		במיליוני ש"ח	בש"ח
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25
17 באוגוסט 2021	1 בספטמבר 2021	225	2.24
23 בנובמבר 2021	13 בדצמבר 2021	320	3.19
6 בינואר 2022	24 בינואר 2022	215	2.14
7 במרס 2022	24 במרס 2022	165	1.65
24 במאי 2022	12 ביוני 2022	160	1.59
24 באוגוסט 2022	1 בספטמבר 2022	170	1.70
22 בנובמבר 2022	8 בדצמבר 2022	235	2.34
21 במרס 2023	4 באפריל 2023	268	2.67
17 במאי 2023	1 ביוני 2023	220	2.19
15 באוגוסט 2023	31 באוגוסט 2023	220	2.19
28 בנובמבר 2023	14 בדצמבר 2023	90	0.90

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 28א' לדוחות הכספיים לשנת 2022. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 28 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 28א' לדוחות הכספיים לשנת 2022.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות							
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר					
2022	2023	השינוי	2022	2023			
באחוזים		באחוזים	במיליוני ש"ח				
10.6	13.5	43.0	151	216	עסקים גדולים		
5.9	6.2	17.9	84	99	עסקים בינוניים		
22.8	23.0	12.9	326	368	עסקים קטנים וזעירים		
43.0	52.6	37.3	614	843	משקי בית		
2.9	3.5	33.3	42	56	בנקאות פרטית		
5.9	6.5	22.4	85	104	גופים מוסדיים		
8.9	(5.3)	(166.9)	127	(85)	ניהול פיננסי		
100.0	100.0	12.0	1,429	1,601	סך הכל		

חלק המגזר מסך ההכנסות		לתשעת החודשים שנתיים		לתשעת החודשים שנתיים		
לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	השינוי	2022	2023		
באחוזים		באחוזים	במיליוני ש"ח			
10.2	12.5	61.6	388	627		עסקים גדולים
5.6	6.0	42.9	212	303		עסקים בינוניים
22.5	22.8	33.8	858	1,148		עסקים קטנים וזעירים
41.6	49.8	57.9	1,586	2,505		משקי בית
2.8	3.3	60.0	105	168		בנקאות פרטית
5.9	6.2	40.2	224	314		גופים מוסדיים
11.4	(0.6)	(106.7)	434	(29)		ניהול פיננסי
100.0	100.0	32.3	3,807	5,036		סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
158	277	53	78	עסקים גדולים
62	107	32	30	עסקים בינוניים
213	298	91	89	עסקים קטנים וזעירים
306	760	158	247	משקי בית
31	64	15	20	בנקאות פרטית
66	104	30	33	גופים מוסדיים
295	63	88	(42)	ניהול פיננסי
1,131	1,673	467	455	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות המגזרים העסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022				לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023				
עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
280	81	172	533	280	81	172	533	הכנסות רבית, נטו
88	18	44	150	88	18	44	150	הכנסות שאינן מרבית
368	99	216	683	368	99	216	683	סך הכנסות
63	21	34	118	63	21	34	118	הוצאות בגין הפסדי אשראי
165	32	60	257	165	32	60	257	הוצאות תפעוליות ואחרות
91	30	78	197	91	30	78	197	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
18,889	7,579	33,868	60,276	18,889	7,579	33,868	60,276	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
18,814	7,270	34,464	60,548	18,814	7,270	34,464	60,548	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
25,615	6,296	15,943	47,854	25,615	6,296	15,943	47,854	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
24,892	6,199	17,406	48,497	24,892	6,199	17,406	48,497	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של המגזרים העסקיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה

אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-1,614 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,000 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 61.4%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומעלייה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-464 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-458 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.3%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-229 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 67 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מעלייה בהפרשה הקבוצתית בעיקר בשל התאמות בגין החשש מהשפעות מאקרו חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב ההשלכות הנובעות ממצב הלחימה בו מצויה מדינת ישראל, השפעת עליית הרבית בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-784 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-714 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.8%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר, עקב גידול בהפרשה למענקים ועלייה בשכר השוטף, אשר נובע, בין היתר, מחתימה על הסכמי עבודה לשנים 2023-2026.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-682 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-433 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי מוסבר בעיקר מעלייה בהכנסות הרבית, נטו שקוזה בחלקה בגידול בהפרשה להפסדי אשראי ובגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות, כאמור לעיל. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-59,182 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-51,094 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.8%.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-60,548 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-54,771 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2022, גידול בשיעור של 10.5%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-47,888 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-50,923 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.0%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-48,497 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-52,545 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2022, קיטון בשיעור של 7.7%.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023			
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח						
484	21	463	722	31	691	הכנסות רבית, נטו
172	21	151	177	25	152	הכנסות שאינן מרבית
656	42	614	899	56	843	סך הכנסות
(4)	-	(4)	47	1	46	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
375	18	357	409	24	385	הוצאות תפעוליות ואחרות
173	15	158	267	20	247	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
57,840	99	57,741	57,430	89	57,341	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
59,265	111	59,154	58,574	98	58,476	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
77,905	9,908	67,997	80,267	11,010	69,257	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
78,240	10,092	68,148	81,141	11,416	69,725	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023			
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח						
1,165	37	1,128	2,149	97	2,052	הכנסות רבית, נטו
526	68	458	524	71	453	הכנסות שאינן מרבית
1,691	105	1,586	2,673	168	2,505	סך הכנסות
6	1	5	105	1	104	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,123	55	1,068	1,212	68	1,144	הוצאות תפעוליות ואחרות
337	31	306	824	64	760	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
56,364	117	56,247	57,616	85	57,531	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
59,265	111	59,154	58,574	98	58,476	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
75,769	9,732	66,037	79,313	10,654	68,659	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
78,240	10,092	68,148	81,141	11,416	69,725	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של מגזר האנשים הפרטיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה

המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-2,149 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,165 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 84.5%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-524 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-526 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.4%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-105 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מעלייה בהפרשה הקבוצתית בעיקר בשל התאמות בגין החשש מהשפעות מאקרו חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב ההשלכות הנובעות ממצב הלחימה בו מצויה מדינת ישראל, השפעת עליית הרבית בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-1,212 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,123 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.9%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר, עקב גידול בהפרשה למענקים ועלייה בשכר השוטף, אשר נובע, בין היתר, מחתימה על הסכמי עבודה לשנים 2023-2026.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-824 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-337 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 144.5%. הגידול ברווח הנקי מוסבר בעיקר מעלייה בהכנסות הרבית, נטו, שקוזה בחלקה בגידול בהפרשה להפסדי אשראי, ובגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות, כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-57,616 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-56,364 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.2%.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-58,574 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59,265 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2022, קיטון בשיעור של 1.2%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-79,313 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-75,769 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.7%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-81,141 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-78,240 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2022, גידול בשיעור של 3.7%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההוצאות המשויכות למגזר זה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-29 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 434 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-63 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-295 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

השקעת הבנק במסד ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-571 מיליון ש"ח. סך המאזן של מסד ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-11,380 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11,268 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 1.0%.

סך כל ההון של מסד ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-1,119 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-972 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 15.1%. הרווח הנקי של מסד הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-134.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 58.1%. הגידול ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהכנסות הרבית, נטו, אשר נבע מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומהשפעת העלייה בהיקפי הפעילות העסקית. מנגד, הרווח הושפע מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בעיקר עקב אי הוודאות, לאור ההשלכות האפשריות של מלחמת "חרבות ברזל".

חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-68.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-43.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 58.0%.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) עמדה על 16.8%, בהשוואה ל-12.4% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 18.14%, בהשוואה ל-16.25% בסוף שנת 2022. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 17.04%, בהשוואה ל-15.12% בסוף שנת 2022. במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2022 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2023 ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2023.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל. כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותגים הבינלאומיים "ויזה" ו"מסטרקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראכרט". השקעת הבנק בכאל ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-776 מיליון ש"ח. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על 14.1%, בהשוואה ל-13.5% בסוף שנת 2022. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.0%, בהשוואה ל-12.4% בסוף שנת 2022.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-118.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-72.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 63.5%. הגידול ברווח מוסבר בעיקר מהשפעות חד פעמיות כלהלן:

א. רישום רווח בסך של כ-231 מיליון ש"ח בגין השלמת עסקת מכירת בית כאל בגבעתיים. חלק הבנק ברווח האמור הינו 58 מיליון ש"ח. נוכח ההיפרדות הצפויה מבנק דיסקונט, אישר דירקטוריון כאל, בחודש יולי 2023, את מכירת חלקה של כאל ב"קמפוס דיסקונט" לדיסקונט ליסינג. העסקה האמורה טרם הושלמה. עם השלמתה, צופה כאל להכיר ברווח נקי (בניכוי הפחתות הכרוכות במכירה ובהשפעת המס) בסך של כ-20 מיליון ש"ח.

ב. במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל-על, הוקנתה לאל-על, בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכות כלכלית בכאל כמפורט בדוח הדירקטוריון, פרק חברות מוחזקות עיקריות בדוחות הכספיים לשנת 2022. רישום האופציה כאמור, הקטין את הרווח הנקי של כאל ברבעון הראשון של שנת 2023 ב-40 מיליון ש"ח.

ביום 30 במרס 2023, אישרה האסיפה הכללית של כאל חלוקת דיבידנד בסך של 74 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם בכ-21 מיליון ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 31 במרס 2023.

ביום 30 בינואר 2023, פורסמו תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 (להלן - "התקנות"). בהתאם לדיווחי כאל ובהתאם לחוק הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ולתקנות, חלה על בנק דיסקונט בע"מ החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בכאל, וזאת עד תום שלוש שנים מיום פרסום התקנות או עד תום ארבע שנים בנסיבות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017.

ראה באור 9 לתמצית הדוחות הכספיים באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2022. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכונים נדלונות, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים ציוד והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל. כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, וכן תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. ניהול הסיכונים מתבצע ברמת הקבוצה, כאשר תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית, שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל פי העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתים על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו, על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי והמערך המשפטי, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערכי הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
רו"ח אלי כהן, מכהן כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל ההמשכיות העסקית. ביום 15 בנובמבר 2023, הוחלט כי גב' ליליה קפלן תמונה במקום מר אלי כהן. המינוי ייכנס לתוקף ביום 30 בנובמבר 2023, עם תחילת כהונתו של מר אלי כהן כמנכ"ל הבנק.
סיכונים האשראי מנוהלים על ידי רו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה העסקית.
הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי גב' אלה גולן, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי. כמו כן, תחת אחריותה מרוכזים גם סיכונים הרגולציה והחקיקה.
סיכון האסטרטגיה מנוהל על ידי גב' שירלי שהם קליין, ראש מערך דיגיטל, חדשנות, אסטרטגיה ופיתוח עסקי.
סיכונים הציות מנוהלים על ידי גב' זיוה ברק, אשר במסגרת תפקידה כקצינת הציות הראשית, מנהלת את סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהלת את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, היא מכהנת כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI ותחת אחריותה נמצא גם תחום ההגנה על הפרטיות.
סיכונים ה-ID מנוהלים על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
סיכונים הסייבר מנוהלים על ידי גב' איריס חן, מנהלת הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי.
סיכון המוניטין מנוהל על ידי רו"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
- ז. סיכונים נוספים מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי חברי ההנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, מתבצע בכל חברה בת שלה פעילות עסקית, בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון החברה הבת, המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בחברה הבת. בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי, שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נטולות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי, עמידה ביעדי העל, מפת הסיכונים וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך הסיכונים מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי הבנק ברבעון הרלוונטי.

יא. לבנק ולקבוצה מגוון תרחישי קיצון לסיכונים הייחודיים, כפי שמוטמעים במסמכי המדיניות השונים. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון, לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. התרחישים משלבים התממשות של מספר מוקדי סיכון בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק, מתבססים על ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו כלכליים. תרחישי הקיצון עודכנו במהלך השנה ובמסגרת זו שולבו השפעות העלייה בסביבת האינפלציה ומדיניות מוניטרית מצמצמת, אשר השלכותיהן מתבטאות בצמיחה שלילית ובשיעור אבטלה עולה, תוך זיהוי ומיפוי מוקדי הסיכון הרלוונטיים. תרחישי הקיצון, מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. התרחישים ותוצאותיהם מהווים כלי לאיתור נקודות החולשה וקבלת החלטות. לבנק תכניות הנהלה להתמודדות עם תרחישי הקיצון, באמצעות נקיטת אמצעים שונים. בנוסף, בהתאם לדרישת בנק ישראל, הבנק מחשב מבחן קיצון על בסיס פרמטרים אחידים למערכת הבנקאית. תרחישי הקיצון האחידים, מהווים עבור בנק ישראל, כלי לקבלת תמונה הוליסטית ועדכנית על המשק הישראלי ועל יכולת המערכת הבנקאית להוסיף ולהעמיד אשראי לציבור תוך שמירה על יציבותה. בחודש מרס 2023, הוגשו לבנק ישראל תוצאות התרחיש האחיד לנתוני ספטמבר 2022. התרחיש נבנה בהתאם לשתי דרגות חומרה - בסיסית (המייצגת את הנתיב הצפוי של הכלכלה) וקיצון. יחסי ההון של הבנק שהתקבלו בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. בהחלטת הרבית שפרסם בחודש אוקטובר 2023, הותיר בנק ישראל את הרבית ללא שינוי, ברמה של 4.75%. עליית הרבית בשנת 2023, מגדילה את הוצאות המימון של משקי הבית והחברות העסקיות, אשר לצד העלייה באינפלציה, המייקרת את ההוצאות השוטפות, עלולה להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר השפעות עליית הרבית והמדד והתנודתיות בשערי החליפין על מגזרי הפעילות השונים, ובפרט ההשפעה על כושר ההחזר של לקוחות הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

עם פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר, נבחנו ההשפעות האפשריות על לקוחות הבנק במגזרי הפעילות השונים, עקב המצב הביטחוני והתנודתיות בשערי המטבעות. כמו כן, מבוצע מעקב מוגבר אחר לווים שעלולים להיות מושפעים יותר מהמצב ואחר לווים מענפי משק החשופים יותר לפגיעה בטווח המייד, כגון ענפי הנדל"ן, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, ותחומי התעופה, טקסטיל וקמעונאות. בנוסף, הבנק ממשיך לתמוך בצרכי הלקוחות בתקופה זו ומאפשר, בין היתר, דחיית תשלומי הלוואות ללקוחות, כולל הלוואות שניתנו במסגרת הקרנות השונות המובטחות בחלקן בערבות מדינה. נכון ליום 10 בנובמבר 2023, יתרת הלוואות בגין נדחו תשלומים הינה בסך של כ-2,149 מיליון ש"ח ויתרת התשלומים שנדחו בפועל מסתכמים לסך של 123 מיליון ש"ח. עם זאת, נוכח אי הוודאות הגבוהה השוררת בנוגע להשלכות המלחמה על כושרם הפיננסי של הלקוחות ובעיקר על יכולתם לצלוח את המשבר, הגדיל הבנק את ההפרשה הקבוצתית.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

30 בספטמבר 2022				30 בספטמבר 2023				סך הכל
פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: (1)								
113,674	22,919	34,848	55,907	117,174	22,064	35,009	60,101	סיכון אשראי מאזני
40,615	13,090	2,444	25,081	42,476	16,302	2,093	24,081	סיכון אשראי חוץ מאזני
154,289	36,009	37,292	80,988	159,650	38,366	37,102	84,182	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:								
2,137	645	300	1,192	2,115	591	263	1,261	לא בעייתי
1,411	239	193	979	1,706	271	236	1,199	סך הכל בעייתי: (2)
מזה:								
889	139	54	696	1,139	177	77	885	- בעייתי צובר רבית
522	100	139	283	567	94	159	314	- בעייתי לא צובר רבית
3,548	884	493	2,171	3,821	862	499	2,460	סך הכל סיכון אשראי מאזני
600	98	-	502	675	85	-	590	סיכון אשראי חוץ מאזני
4,148	982	493	2,673	4,496	947	499	3,050	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
18	12	-	6	25	14	-	11	מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר
158,437	36,991	37,785	83,661	164,146	39,313	37,601	87,232	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
נכסים שאינם מבצעים								
522	100	139	283	567	94	159	314	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית

31 בדצמבר 2022			
מסחרי	דיוור	פרטי	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: (1)			
56,823	34,967	22,651	114,441
24,979	2,233	13,397	40,609
81,802	37,200	36,048	155,050
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:			
1,342	288	640	2,270
884	220	246	1,350
581	75	150	806
303	145	96	544
2,226	508	886	3,620
722	1	78	801
2,948	509	964	4,421
8	-	13	21
84,750	37,709	37,012	159,471
נכסים שאינם מבצעים			
303	145	96	544

- (1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

תנועה בחובות שאינם צוברים הכנסות רבית

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023		
מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
307	257	564	314	253	567
43	61	104	17	1	18
(14)	(55)	(69)	(17)	(1)	(18)
(5)	(9)	(14)	(17)	(1)	(18)
(17)	(1)	(18)	(17)	(1)	(18)
314	253	567	314	253	567
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש					
73	73	146	64	73	137
8	15	23	64	73	137
(12)	(11)	(23)	64	73	137
(2)	(4)	(6)	64	73	137
(3)	-	(3)	64	73	137
64	73	137	64	73	137
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות רבית					
80	36	116	97	38	135
25	7	32	97	38	135
(8)	(5)	(13)	97	38	135
97	38	135	97	38	135

לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
303	241	544	338	103	441	338	103	441
			6	146	152	6	146	152
344	249	593	344	249	593	344	249	593
163	171	334	130	100	230	186	117	303
(16)	(100)	(116)	(8)	(50)	(58)	(12)	(55)	(67)
(21)	(22)	(43)	(70)	(17)	(87)	(77)	(25)	(102)
(115)	(37)	(152)	(113)	(43)	(156)	(138)	(45)	(183)
314	253	567	283	239	522	303	241	544
66	76	142	67	69	136	67	69	136
			-	19	19	-	19	19
39	47	86	38	37	75	49	53	102
(16)	(20)	(36)	(7)	(13)	(20)	(9)	(12)	(21)
(7)	(18)	(25)	(7)	(12)	(19)	(12)	(15)	(27)
(18)	(12)	(30)	(25)	(22)	(47)	(29)	(38)	(67)
64	73	137	66	78	144	66	76	142
79	34	113	129	33	162	129	33	162
			(8)	-	(8)	(8)	-	(8)
			121	33	154	121	33	154
56	24	80	42	17	59	60	21	81
(38)	(20)	(58)	(88)	(14)	(102)	(102)	(20)	(122)
97	38	135	75	36	111	79	34	113

יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לתחילת השנה
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה⁽¹⁾
יתרת חובות שאינם צוברים רבית לתחילת השנה
לאחר יישום לראשונה
חובות שסווגו כחובות שאינם צוברים הכנסות רבית
במהלך התקופה
חובות שחזרו לסיווג צובר רבית
חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנמחקו
חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנפרעו
יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לסוף התקופה

מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה⁽¹⁾
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
לאחר יישום לראשונה
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
חובות שחזרו לסיווג שצובר רבית בשל ארגון מחדש עוקב
חובות בארגון מחדש שנמחקו
חובות בארגון מחדש שנפרעו
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה

שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות רבית
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה⁽¹⁾
יתרת הפרשה לאחר יישום לראשונה
גידול בהפרשות
גביות ומחיקות
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

(1) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2022	2023	2022	2023	דיוור	מסחרי	
סך הכל	סך הכל	סך הכל	פרטי			
0.46%	0.45%	0.47%	0.41%	0.45%	0.51%	ניתוח איכות האשראי לציבור
						שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
0.48%	0.47%	0.49%	0.47%	0.45%	0.53%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.15%	1.22%	1.42%	1.18%	0.66%	1.94%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
3.09%	3.07%	3.18%	3.76%	1.41%	3.99%	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.11%	0.09%	0.38%	0.64%	-	0.50%	ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
0.03%	0.03%	-	0.08%	-	(0.03%)	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור*
						שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור*
1.02%	1.01%	1.25%	1.77%	0.41%	1.53%	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור
219.7%	223.9%	263.8%	430.9%	91.8%	301.0%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
211.5%	216.5%	252.7%	375.0%	91.8%	290.8%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
41.2	70.8	(1,122.0)	23.4	-	(50.6)	יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו*

* מחושב על בסיס שנתי.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2023						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
192	(2)	16	135	377	10,720	11,417
186	(7)	13	31	189	16,563	17,015
128	(4)	62	37	68	7,391	7,639
267	(2)	83	102	498	9,117	9,803
31	(4)	(8)	5	7	24,755	24,927
249	5	60	51	225	15,113	15,864
1,053	(14)	226	361	1,364	83,659	86,665
150	-	(1)	159	236	37,102	37,601
437	13	106	94	277	38,366	39,313
1,640	(1)	331	614	1,877	159,127	163,579
5	-	3	-	-	14,698	14,698
1,645	(1)	334	614	1,877	173,825	178,277
פעילות לווים בחו"ל						
6	-	2	-	10	523	567
-	-	-	-	-	10,873	10,873
6	-	2	-	10	11,396	11,440
1,651	(1)	336	614	1,887	185,221	189,717

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 123,604 מיליון ש"ח, 21,602 מיליון ש"ח, 155 מיליון ש"ח, 758 מיליון ש"ח ו-43,598 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 141 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
12,083	11,542	301	76	23	31	168
16,201	15,864	159	91	53	-	176
7,918	7,687	70	43	27	-	84
8,834	8,424	224	61	4	(4)	160
22,089	21,937	9	4	10	(8)	31
15,619	14,631	368	72	(46)	5	181
82,744	80,085	1,131	347	71	24	800
37,785	37,292	193	139	16	(2)	143
36,991	36,009	250	103	(10)	-	320
157,520	153,386	1,574	589	77	22	1,263
13,785	13,785	-	-	-	-	2
171,305	167,171	1,574	589	77	22	1,265
פעילות לווים בחו"ל						
917	903	4	4	(3)	-	7
6,723	6,723	-	-	-	-	-
7,640	7,626	4	4	(3)	-	7
178,945	174,797	1,578	593	74	22	1,272

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 120,644 מיליון ש"ח, 14,856 מיליון ש"ח, 630 מיליון ש"ח, 1,305 מיליון ש"ח ו-41,510 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 127 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 18 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
171	32	28	82	339	10,762	11,267
174	(2)	49	77	137	16,462	17,020
63	-	7	42	62	7,597	7,841
183	(5)	22	87	241	9,413	9,842
34	(9)	13	2	8	22,303	22,442
188	7	(37)	70	235	14,716	15,776
813	23	82	360	1,022	81,253	84,188
151	(1)	25	145	220	37,200	37,709
344	3	17	98	255	36,048	37,012
1,308	25	124	603	1,497	154,501	158,909
2	-	-	-	-	12,782	12,782
1,310	25	124	603	1,497	167,283	171,691
פעילות לווים בחו"ל						
4	4	(1)	-	-	549	562
-	-	-	-	-	6,640	6,640
4	4	(1)	-	-	7,189	7,202
1,314	29	123	603	1,497	174,472	178,893

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 120,834 מיליון ש"ח, 15,565 מיליון ש"ח, 12 מיליון ש"ח, 747 מיליון ש"ח ו-41,735 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 135 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 10 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

מרבית חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה.

חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2023			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	
323	2	321	196	3	193	AAA עד AA-
2,518	35	2,483	2,937	36	2,901	A+ עד A-
130	2	128	44	-	44	BBB+ עד BBB-
1	1	-	1	1	-	BB- עד B-
13	-	13	3	-	3	ללא דירוג
2,985	40	2,945	3,181	40	3,141 ⁽⁶⁾	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנות אחרות.
- (6) מזה: סך החשיפה המאזנית לארה"ב כולל פקדונות בסך של 1,262 מיליון ש"ח, אגרות חוב בסך של 219 מיליון ש"ח ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בסך של 2 מיליון ש"ח. מרבית החשיפה הינה למוסדות הפיננסיים הגדולים בארה"ב.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי מוצגות לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים וברוקרים/דילרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לתמצית הדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, הסתכם ליום 30 בספטמבר 2023 ב-289 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022 - 244 מיליון ש"ח).

מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לא חל שינוי מהותי בחשיפות האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים ולא בוצעה הורדת דירוג האשראי של מוסדות פיננסיים אלו.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (99%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצת הדירוג AAA עד A- כאשר 6% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-539 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולל בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-92% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-1.9 שנים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.6 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 30 בספטמבר 2023, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-2,308 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות*⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2023			
חשיפה			חשיפה			
סך הכל	מאזנית ⁽²⁾	חוץ מאזנית ⁽³⁾	סך הכל	מאזנית ⁽²⁾	חוץ מאזנית ⁽³⁾	
4,694	40	4,654	9,461	49	9,412	ארצות הברית
2,767	317	2,450	2,317	354	1,963	מדינות אחרות
7,461	357	7,104	11,778	403	11,375	סך כל החשיפות למדינות זרות
33	2	31	30	2	28	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
187	41	146	206	44	162	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
17	1	16 ⁽⁴⁾	16	2	14 ⁽⁴⁾	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נדילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) מרבית החשיפה מבוססת באופן מלא.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחנים בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתת מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור ההלוואות ברבית משתנה, שיעור ההלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת ההחזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי רבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית. כמו כן, הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות האפשריות על תיק המשכנתאות, בשל ההתפתחויות האחרונות בסביבה המקרו כלכלית.

היקף הלוואות לדיור

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2022	2023	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
	6,092	2,702	ביצועי אשראי לדיור
(55.6)			הלוואות מכספי הבנק
(30.8)	13	9	הלוואות מכספי האוצר
(54.5)	11	5	מענקים מכספי האוצר
(55.6)	6,116	2,716	סך הכל הלוואות חדשות
(37.2)	441	277	הלוואות שמוחזרו מכספי הבנק
(54.4)	6,557	2,993	סך כל הביצועים

ליום 30 בספטמבר			
שינוי	2022	2023	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
	35,329	35,502	יתרת האשראי לדיור, נטו
0.5			הלוואות מכספי הבנק
(7.3)	245	227	הלוואות מכספי האוצר*
8.3	72	78	מענקים מכספי האוצר*
0.5	35,646	35,807	סך הכל יתרה

* סכום זה אינו נכלל ביתרות המאזניות.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV, בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כולל כ-68% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בדומה לנתון ליום 30 בספטמבר 2022.

כ-98% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון ליום 30 בספטמבר 2022.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-63% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה לכ-62% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות ללא ביטחון נכס.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן הלוואה. תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כולל כ-89% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-90% ליום 30 בספטמבר 2022. כ-99% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון ליום 30 בספטמבר 2022. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-81% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-89% בתקופה המקבילה אשתקד. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כולל שיעור של 59% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 21,197 מיליון ש"ח. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים סך של 1,065 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 39% מסך הביצועים וסך של 472 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 17% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כולל כ-73% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 25,938 מיליון ש"ח. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-45% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 1,213 מיליון ש"ח. להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגורים											
מגזר לא צמוד			מגזר צמוד מדד			מגזר צמוד מט"ח			בביטחון דירת מגורים		
רבית קבועה			רבית משתנה			רבית משתנה			רבית משתנה		
יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	יתרה	יתרה	סך הכל
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
10,118	29.3	14,877	43.1	3,922	11.3	5,624	16.3	5	956	34,546	35,502
10,134	29.3	15,226	44.1	3,726	10.8	5,466	15.8	6	906	34,558	35,464

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2021	שנת 2022	תשעה חודשים 2022	תשעה חודשים 2023
8,005	7,124	6,092	2,702
35.3%	(11.0%)	6.0%	(55.6%)
(0.02%)	0.08%	0.07%	0.00%
0.50%	0.43%	0.41%	0.44%

ביצועי הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי בביצועי הלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה

שיעור ההוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

שיעור ההפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על אשראי לדיור

על רקע המלחמה וכדי לסייע ללקוחות הבנק, גיבש הבנק מתווה הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות מסוימים ובהן, דחיית תשלומי משכנתאות, בנוסף לפטור מתשלום. לפרטים ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל" לעיל. החל מפרוץ המלחמה חלה ירידה בהיקף ביצועי הלוואות לדיור בבנק. ביצועי הלוואות לדיור בחודש אוקטובר 2023, קטנו בכ-36% בהשוואה לממוצע הביצועים בתשעת החודשים של שנת 2023.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור וללא נגזרים)

כללי

הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית, בעיקר אוכלוסיות יעד המאופיינות ברמת סיכון נמוכה מהמוצע, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון.

מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי, בהתאם לבחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנקים בקבוצה הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן להעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה והבינלאומי קול. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי של הבנק והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלים את תיאבון הסיכון המידתי של הקבוצה בתחום האשראי הצרכני.

באשראי קמעונאי, מתמקד הבנק באשראי המאופיין ברמת פיזור גבוהה וברמת סיכון נמוכה. בהתייחס לעובדה שהחברה הבת מסד עוסקת אף היא בתחום האשראי, הבנק פועל בראיה קבוצתית ליישם מתכונת עבודה סדורה וקבוצתית המגדירה, בין היתר, מתכונת מיקוד עסקי לכל סוג אוכלוסיה בקבוצה. אוכלוסיית היעד הינה בעיקר אוכלוסייה בעלת מקורות הכנסה יציבים, הזקוקה למימון בתחום הצרכני, והינה בעלת כושר החזר של האשראי, בין היתר, אוכלוסיות ייעודיות בעלות קשר משותף בחתך ארצי (כגון מורים, עובדי משרד הביטחון וכו') בעלי יכולת החזר או כנגד ביטחונות הניתנים למימוש. הלוואות לאוכלוסיית המורים הינן הלוואות המשולמות בעיקר באמצעות ניכוי ישיר מהשכר.

מרבית הלקוחות במגזר משקי הבית בסניפי אוצר החייל הינם שכירים וחלק ניכר מהם עובדים לשעבר במערכת הביטחון. חלק מההלוואות לעובדי מערכת הביטחון הניתנות במסגרת מכרזים שונים, משקפות היוון זכויות לתקופות ביניים ומאופיינות בסכומים גדולים יחסית ולתקופות ארוכות. בנוסף, במסגרת תנאי המכרז הנוכחי שבתוקף עד ליום 30 בנובמבר 2023, נקבעה אחריותו של משרד הביטחון לתשלום החוב במצב של כשל אשראי ובכך פוחת סיכון האשראי הניתן לעובדי מערכת הביטחון, במסגרת זו, למינימום. החזרי הלוואות אלה והלוואות נוספות לאוכלוסיית מערכת הביטחון וכן הלוואות הניתנות במסגרת הסכמים מפעליים מנוכים מן השכר ישירות.

בחודש מאי 2023, זכה הבנק שוב במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון לתקופה של 7 שנים נוספות המתחילה ביום 1 בדצמבר 2023, עם אופציה להארכה ב-3 שנים נוספות. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי (ששונים מעט מהמכרז הקודם, בעיקר בקשר לאחריות משרד הביטחון, אשר צומצמה להלוואות השיקום בלבד) ולניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון והזכויות להפעלת סניפים במחנות צה"ל. הזכייה הנמשכת במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

כ-84% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינם בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה בחשבון בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על אשראי לאנשים פרטיים

על רקע המלחמה וכדי לסייע ללקוחות הבנק, גיבש הבנק מתווה הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות מסוימים, ובהן דחיית תשלומי הלוואות וכן הלוואות עד סכום של 20 אלף ש"ח ללא רבית והצמדה, לתקופה של שנתיים. בנוסף, הוקמה קרן ייעודית למשרתי קבע שתעניק להם הלוואות ללא רבית. לפרטים נוספים ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל" לעיל.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2022	2023
באחוזים				במיליוני ש"ח
1.2	(0.2)	5,747	5,825	5,814
(3.8)	(4.8)	17,786	17,971	17,111
(2.6)	(3.7)	23,533	23,796	22,925
3.7	3.3	4,791	4,811	4,968
5.5	9.3	7,954	7,679	8,395
323.2	347.2	710	672	3,005
21.6	24.4	13,455	13,162	16,368
6.2	6.3	36,988	36,958	39,293
(0.6)	(2.6)	22,297	22,757	22,168

יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי הלוואות אחרות
 סך כל סיכון האשראי המאזני
 מסגרות עו"ש לא מנוצלות
 מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
 סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
 סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
 סך כל סיכון האשראי הכולל
 ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2022	2023
באחוזים				במיליוני ש"ח
(4.1)	(8.7)	98	103	94
16.6	24.5	157	147	183
6.2	6.3	36,733	36,708	39,016
6.2	6.3	36,988	36,958	39,293
7.7	16.7	13	12	14
6.7	20.3	89	79	95
		0.07%	(0.06%)	0.62%

סיכון אשראי בעייתי לא צובר הכנסות רבית
 סיכון אשראי בעייתי צובר הכנסות רבית
 סיכון אשראי לא בעייתי
 סך כל סיכון האשראי
 מזה: חובות צוברים בפיקוד של 90 ימים או יותר
 יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
 שיעור ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

30 בספטמבר 2023				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	196	33	229	207
עד 10	2,920	348	3,268	2,456
מ-10 עד 20	4,848	1,259	6,107	3,903
מעל 20	7,862	5,459	13,321	9,802
סך הכל	15,826	7,099	22,925	16,368

30 בספטמבר 2022				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	265	31	296	206
עד 10	3,349	467	3,816	2,082
מ-10 עד 20	4,930	1,489	6,419	3,437
מעל 20	7,221	6,044	13,265	7,437
סך הכל	15,765	8,031	23,796	13,162

31 בדצמבר 2022				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	334	89	423	242
עד 10	3,282	424	3,706	2,097
מ-10 עד 20	4,963	1,411	6,374	3,503
מעל 20	7,390	5,640	13,030	7,613
סך הכל	15,969	7,564	23,533	13,455

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

תקופה לפרעון			
עד שנה	מ-1 עד 3 שנים	מ-4 עד 5 שנים	מעל 6 שנים
סך הכל	מ-1 עד 3 שנים	מ-4 עד 5 שנים	מעל 6 שנים
30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2022	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח			
6,351	6,310	6,304	
3,127	3,245	3,204	
4,542	4,986	4,935	
2,536	2,954	2,817	
6,369	6,301	6,273	
22,925	23,796	23,533	

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
665	454	211	658	446	212	727	532	195	עד 10
1,305	876	429	1,295	855	440	1,460	1,044	416	מ- 10 עד 20
3,217	2,060	1,157	3,204	2,011	1,193	3,670	2,509	1,161	מ- 20 עד 40
6,416	3,505	2,911	6,353	3,408	2,945	7,241	4,348	2,893	מ- 40 עד 80
9,149	3,402	5,747	9,181	3,338	5,843	9,649	4,191	5,458	מ- 80 עד 150
9,455	2,261	7,194	9,484	2,241	7,243	9,691	2,679	7,012	מ- 150 עד 300
6,781	897	5,884	6,783	863	5,920	6,855	1,065	5,790	מעל 300
36,988	13,455	23,533	36,958	13,162	23,796	39,293	16,368	22,925	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.

** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים ולמעט הלוואות דיוור.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
סיכון אשראי מאזני			
במיליוני ש"ח			סוג האשראי
1,639	1,548	1,562	עו"ש
4,108	4,277	4,252	כרטיסי אשראי
17,082	17,293	16,390	אשראי ברבית משתנה
704	678	721	אשראי ברבית קבועה
23,533	23,796	22,925	סך הכל

בטחונות

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023			סך אשראי המגובה בבטחונות*
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			מזה:
5,060	432	4,628	5,051	404	4,647	4,600	119	4,481	בטחונות לא נזילים
4,616	402	4,214	4,599	375	4,224	4,192	89	4,103	בטחונות נזילים
444	30	414	452	29	423	408	30	378	

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס הבנת צרכי הלקוח, זיהוי וניטור מאפייני הסיכון שלו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום האשראי הקמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכונים אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני מבוצעת בחינה תקופתית, על השפעת אירועים מאקרו כלכליים העשויים להשפיע על יחס החזר להכנסה של הלווים. הבחינה מבוצעת על המשכנתאות ועל תיק האשראי שאינו לדיור. בנוסף, מבוצעים ניתוחי רוחב בהתייחס למאפייני סיכון שונים ובחינת השפעת סביבת האינפלציה המשתנה על משתני הסיכון השונים, כגון התפלגות התיק לפי דירוג סיכון הלקוח, שיעורי הכשל, ומדדי סיכון שונים, כגון שיעורי אשראי בעייתי, שיעורי הפרשות ושיעורי מחיקות. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכונים אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני, לניטור סיכון זה. כמו כן, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ בתחום הנדל"ן, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות והשכרות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

בנוסף, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה.

בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), סוג העסקה (תמ"א/מחיר למשתכן/מחיר מטרות וכו'). כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק.

מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יציין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

בחודשים האחרונים, נרשמה ירידה בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית האינפלציה והרביית הבנק עוקב באופן שוטף אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן. מדיניות הבנק המידתית, הביאה לכך שלא נרשמה השפעה מהותית, נכון להיום, על איכות התיק.

עם פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר 2023, ענף הנדל"ן הושפע באופן ישיר, כאשר בשבועיים הראשונים של המלחמה נסגרו אתרי הבנייה בכל רחבי הארץ. לאחר מכן, החלה פתיחה חלקית של אתרים בהתאם להחלטת כל רשות מקומית. בנוסף, נרשם מחסור בכוח העבודה באתרי הבנייה, בין אם כתוצאה מאי כניסת פועלים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון ומרצועת עזה, ובין אם מהעובדה כי חלק מהפועלים הזרים בענף הבינוי, חזרו למדינותיהם. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר כלל הפרויקטים הממומנים בבנק, ומקיים קשר שוטף עם כלל היזמים, בדגש על אזור הדרום.

31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2022	2022	2023	
		במיליוני ש"ח	
			סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
			נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
7,591	7,320	7,348	מזה: קרקע גולמית
5,366	4,640	5,492	נדל"ן בתהליכי בניה
5,958	5,822	5,977	נדל"ן שבנייתו הושלמה
5,946	6,337	5,837	אחר ⁽²⁾
24,861	24,119	24,654	סך הכל

שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 בספטמבר 2023, עמד על 1.0%, בהשוואה ל-0.8% ליום 31 בדצמבר 2022.

מימון ממנוף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323), אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות.

התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממנוף נקבעו באופן שמרני.

מידע נוסף ניתן למצוא בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ליום 30 בספטמבר 2023, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאדני וחוז' מאדני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממנוף הסתכם ב-448 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-557 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2022 ו-547 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022.

ליום 30 בספטמבר 2023, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק. המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות הון.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק, באמצעים הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

השפעת מלחמת "חברות ברזל"

עם פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר 2023 ועל רקע החששות להורדת דירוג מדינת ישראל, גבר חוסר הוודאות באשר לתחזיות המאקרו בישראל ובפרט באשר לקצב האינפלציה הצפוי ושיעור הרבית. על רקע זה, הגיבו שוקי ההון בירידות שערים ובעלייה בתשואות אגרות החוב. כמו כן, חלה עלייה בתנודתיות בשערי החליפין, ללא השפעה מהותית על הבנק.

סיכון רבית

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעות על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורותיו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכונים הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. בהתאם להוראות, נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
9,214	152	9,062	8,947	119	8,828	11,041	379	10,662	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
8,982	26	8,956	8,666	(293)	8,959	10,441	346	10,095	מזה: תיק בנקאי

פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14א' לתמצית הדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו המותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

	31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023		
	שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים									
עלייה במקביל של 1%	76	13	89	39	4	43	(115)	8	(107)
מזה: תיק בנקאי	72	9	81	38	12	50	(118)	11	(107)
ירידה במקביל של 1%	(57)	(8)	(65)	(23)	(1)	(24)	155	(5)	150
מזה: תיק בנקאי	(55)	(4)	(59)	(24)	(12)	(36)	157	(7)	150
שינויים לא מקבילים									
התללה ⁽²⁾	(188)	24	(164)	(183)	10	(173)	(264)	29	(235)
השטחה ⁽³⁾	222	(18)	204	201	(15)	186	264	(17)	247
עליית רבית בטווח הקצר	226	(12)	214	192	(11)	181	181	(2)	179
ירידת רבית בטווח הקצר	(217)	18	(199)	(189)	9	(180)	(163)	15	(148)

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14א' לדוחות הכספיים.

(2) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועלייה ברבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עלייה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית

	31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023		
	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות נטו רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות נטו רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות נטו רבית, נטו	סך הכל*
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים									
עלייה במקביל של 1%	200	2	202	356	1	357	200	-	200
מזה: תיק בנקאי	199	-	199	355	-	355	197	-	197
ירידה במקביל של 1%	(575)	(2)	(577)	(610)	(1)	(611)	(407)	-	(407)
מזה: תיק בנקאי	(575)	-	(575)	(610)	-	(610)	(405)	-	(405)

* לאחר השפעות מקדונות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל, חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפקדונות במקרה של עליית רבית, לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת רבית ובהנחה של רצפות רבית, כך שעקומי הרבית השונים יכולים לרדת עד לאפס. במהלך שנת 2022, על רקע השינויים בסביבת הרבית, בוצעו התאמות להנחות שבבסיס החישוב.

עם פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר 2023, נצפתה תנודתיות בעקומי הרבית השקלית, אך נכון למועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, הנתונים הכלולים בפרק זה אינם שונים מהותית מהנתונים ליום 30 בספטמבר 2023.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

	% מההון		החשיפה בבסיס בפועל	
	ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023
מט"ל לא צמוד	31	16	3,432	1,987
מט"ל צמוד מדד	45	61	4,999	7,367
מט"ח וצמוד מט"ח	(1)	1	(79)	61

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה.

עיקר הפעילות בנגזרים הינו בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 בספטמבר 2023 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	(3)	(1)
ירידה של 10%	(6)	(4)
עלייה של 5%	10	-
עלייה של 10%	28	3

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר 2023, הגדיל את אי הוודאות בשווקים הפיננסיים, נרשם פיחות משמעותי בשער החליפין של השקל, שהביא להתערבות של בנק ישראל בשער החליפין. אין לבנק חשיפה משמעותית לשינוי בשערי החליפין. נכון למועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, הנתונים הכלולים בפרק זה אינם שונים מהותית מהנתונים ליום 30 בספטמבר 2023.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות פורוורד מדד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק אינו חשוף בפעילות הפורוורדים שלו לסיכונים מדד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 30 בספטמבר 2023 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

אחוז שינוי במדד	ירידה של 3%	עלייה של 3%
(152)		152

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2023			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
3,522	-	3,522	2,675	-	2,675	עסקאות גידור:
						חוזי רבית
18,219	17,425	794	14,240	13,964	276	עסקאות אחרות:
66,898	48,494	18,404	85,242	63,892	21,350	חוזי רבית
55,274	55,189	85	60,141	60,140	1	חוזי מטבע חוץ
143,913	121,108	22,805	162,298	137,996	24,302	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
						סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

על רקע השינויים בסביבה המאקרו כלכלית, הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק ופעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר, הביא לירידות בשוק ההון בישראל, לפיחות משמעותי בשער החליפין של השקל ולעליית תשואות ומרווחים חדה. בתגובה, הודיע בנק ישראל על תוכנית למכירת דולרים וכן, אספקת נזילות בשוק ה-SWAP, על מנת למתן את התנודות בשער החליפין. בנוסף, בנק ישראל מאפשר גם לגופים מוסדיים לבצע מולו עסקאות ריפו בשקלים, על מנת להפחית מכירות בזק בשוק האג"ח. פעולות אלה, מיתנו את השינויים בשוק ההון, שערי החליפין והאג"ח, אולם התנודתיות עדיין גבוהה.

הבנק שומר על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל, מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות. הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק ופעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות.

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות של קבוצת הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 עמד על 142%, בהשוואה ל-127% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022.

יחס כיסוי הנזילות המינימלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביום 21 ביוני 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס, כפי שנקבע ברפורמת באזל 3 של ועדת באזל (BCBS). מטרת היחס הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך, באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח.

יחס מימון יציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש.

מימון יציב זמין, מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו, על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס מימון יציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש, הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ מאזניות.

31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
	באחוזים	
133%	138%	יחס מימון יציב נטו בנתוני המאוחד
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

מצב הנדילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנדילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך סחירים, הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2023 ב-83.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-72.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-61.7 מיליארד ש"ח, וכ-21.4 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2023, עומד על 152.9%, בהשוואה ל-145.1% ב-31 בדצמבר 2022. ביום 30 בספטמבר 2023, הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-186.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-173.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נדילות גבוהה, זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, ובכללם מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמגזרי הצמדה שונים.

לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה, כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני וארוך.

יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
	במיליוני ש"ח	
5,319	4,703	1
4,021	4,435	2
3,706	3,765	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים ואופן ניהולם, בין היתר, הסיכונים התפעוליים (ובכלל זה סייבר, אבטחת מידע והמשכיות עסקית), סיכון אסטרטגיה, סיכון ציות (ובכלל זה סיכון בנקאות הוגנת - Conduct Risk), סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכונים סביבה ואקלים, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולטורי וסיכון מודל - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022 ודוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2022.

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2022, למעט:

- סיכון מודל - ברבעון השלישי של השנה, הועלתה רמת הסיכון מ"נמוכה" ל"נמוכה-בינונית", לאור המשך פיתוח מודלים בליבת הפעילות של הבנק והישענות על תוצאות המודלים בקבלת החלטות, ועל רקע מצב המלחמה.
- סיכון מניות - ברבעון הראשון של השנה, הורדה רמת הסיכון מ"נמוכה-בינונית" ל"נמוכה", וזאת על רקע המשך מגמת הקיטון בחשיפה לאפיק זה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2022 ולא חל בה שינוי, למעט האמור להלן.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC-326) - מכשירים פיננסיים הפסדי אשראי.

על פי הכללים החדשים, תכלית ההפרשה להפסדי אשראי הינה לאמוד את הפסדי האשראי הצפויים לאורך כל חי האשראי. תהליך קביעת ההפרשה מתבסס על שיטות שפותחו במטרה לאמוד הפסדים צפויים, תוך הבאה בחשבון של מידע היסטורי ותחזיות צופות פני עתיד סבירות וניתנות לתמיכה. אמידה זו כוללת גם התאמות איכותיות, לרבות תחזיות והערכות סובייקטיביות של ההנהלה, הכרוכות באי ודאות, ולשינויים באומדנים או בהערכות אשר עשויה להיות להן השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מידי רבעון מבוצע בבנק הליך בחינה של נאותות הסיווגים וסבירות ההפרשה הכוללת, אשר גם הוא כולל היבטים של שיקול דעת, אומדנים והערכות לגבי רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי של הבנק.

ההפרשה בגין חובות לא צוברים באשראי המסחרי עבור הלוואות שגבייתן מותנית בביטחון, מחושבת בשיטת היוון תזרימי מזומנים או על בסיס שווי הביטחון. הפרשה זו מבוססת על אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב ממגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים. שיטה זו מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הם סבירים במועד ההערכה, אולם מטבע הדברים אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים, עבור אשראי לדיור, אשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי שיתרתו החוזית מתחת למיליון ש"ח, או אשראי מסחרי שיתרתו החוזית מעל מיליון ש"ח ושאינו אשראי לא צובר, מורכבת מנדבך כמותי והתאמות איכותיות והיא מחושבת לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים. באשראי המסחרי, השיטה העיקרית עליה מתבסס הבנק הינה שיטה המבוססת על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו היסטוריים (WARM), ובאשראי לאנשים פרטיים ובאשראי לדיור מיישם הבנק את שיטת ההסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD).

לצורך קביעת ההתאמות האיכותיות הכלולות בהפרשה להפסדי האשראי הצפויים, מביא הבנק בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים ואינדיקטורים המתייחסים לתיק האשראי הספציפי של הבנק כדוגמת שינויים בהיקף האשראי, שינויים בנפח החובות הבעייתיים, איכות הבקורות, ריכוזיות אשראי ועוד, וכן מתייחס בקביעת ההתאמות האיכותיות למצב המשק והסביבה הכלכלית בהתבסס על נתוני מאקרו קיימים ותחזיות מאקרו לתקופה שהוגדרה כסבירה וניתנת לביסוס. במסגרת ההתאמות האיכותיות בוחן הבנק האם קיימות אי ודאויות נוספות אשר אינן מקבלות ביטוי מספק בתוצאות שהתקבלו, ובמידת הצורך מגדיל את ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים. הערכות אלה משקפות אי ודאות ומטבען הן יכולות להשתנות מעת לעת.

בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, בקביעת ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2023, הגדיל הבנק את ההפרשות להפסדי אשראי, לאור אי הוודאות הכלכלית הקיימת, נוכח השינויים בסביבת המאקרו, הנובעים ממצב הלחימה בו מדינת ישראל מצויה, עליית הרבית והעלייה בשיעור האינפלציה. כאמור, במסגרת תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי מתייחס הבנק למכלול רחב של נתונים, שחלקם פנימיים לבנק, וחלקם כולל, בין היתר, אינדיקטורים מאקרו כלכליים. מהיבט האינדיקטורים המאקרו כלכליים, התבסס הבנק, בהנחותיו ליום 30 בספטמבר 2023, על תחזיות כלכליות. בעקבות פרוץ המלחמה עודכנו תחזיות אלה בהתאם לתחזיות מעודכנות לארבעת הרבעונים העוקבים, אשר כוללות, בין היתר, ירידה בתמ"ג, ירידה בצריכה הפרטית, ירידה במדד ת"א 125 וגידול בשיעור האבטלה. יש לציין כי ערכי המאקרו כאמור, הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות המשמשים בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ושינויים באומדנים וההערכות הסובייקטיביות עלולים להטות את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי במידה רבה.

בעקבות המלחמה, בוצע בשיתוף עם הגורמים העסקיים וחטיבת ניהול סיכונים, תהליך מיפוי של ענפי הפעילות השונים, העלולים להיות מושפעים מהמציאות הביטחונית, במטרה לאתר לקוחות אשר עלולים להיפגע מהמצב באופן שישפיע על חוסנם הפיננסי ויכולת ההחזר שלהם. נבדקו חשבונות בענפי הנדל"ן, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל ותחומי התעופה, טקסטיל וקמעונאות כגון, הביגוד, חשמל, מוצרים לבית וייצור רהיטים. כמו כן, נבדקו חשבונות של חברות העוסקות בתחום האשראי החוץ בנקאי. בנוסף, עקב התנודתיות בשערי המט"ח, נבדקו לקוחות עם אינדיקציה לחשיפה לשערי חליפין (בדגש על יבואנים). התגבשה רשימת מעקב הכוללת חובות כאמור, עליה הושתה הפרשה נוספת להפסדי אשראי צפויים.

בנוסף, לצורך בחינת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי להנחות ולהערכות שונות מאלה שצוינו בתחזית הכלכלית כאמור, ושימשו בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023, בחן הבנק תרחישים נוספים, תרחיש פסימי ותרחיש אופטימי. הנחות העבודה של הבנק במסגרת התרחיש הפסימי הינם של התמשכות מצב הלחימה, החרפת הצמיחה השלילית בתוצר ובצמיחה הפרטית והימשכות הצמיחה השלילית גם ברבעון ראשון של 2024. בנוסף, החרף הבנק את תחזית מגמת העלייה בשיעור האבטלה בארבעת הרבעונים העוקבים. במסגרת התרחיש האופטימי בוצעו הקלות שונות בהנחות העבודה ביחס לפרמטרים האמורים. במסגרת ניתוחי הרגישות כאמור, שתוצאותיהם מתבססות על הערכות סובייקטיביות, עלה כי חישוב ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023 על בסיס התחזית הפסימית היה מביא לגידול של עד כ-70 מיליון ש"ח ואילו חישוב ההפרשה הקבוצתית על בסיס תחזית אופטימית היה מביא לקיטון של כ-45 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית. יודגש, כי התרחיש הפסימי אינו מהווה תרחיש קיצון.

יודגש, כי ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים אשר קיימת לגביהם אי ודאות, כאשר מחד, קצב התאוששות איטי יותר של המשק עלול להביא להפרשה גבוהה יותר, ומנגד, קיומם של גורמים ממתנים, כגון קצב התאוששות מהיר יותר של המשק וגורמים פנימיים בבנק, כדוגמת איכות תהליך חיתום האשראי, איכות הביטחונות ומנגנוני הבקרה, עשויים להביא לקיטון ברמת ההוצאה.

אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי ההתפתחויות בשווקים ואמידת השפעותיהן על סיכון האשראי ועל התמשכות הפסדי אשראי בעתיד. השימוש באומדנים ובהערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר הנהלת הבנק מאמינה, כי הינם סבירים בעת פרסום הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, אין ודאות, כי הפסדי האשראי כפי שיתוהו בעתיד מתיק האשראי הקיים, יהיו זהים לאומדנים ולהערכות שנקבעו.

הערכות הבנק בנושא ההפרשות להפסדי אשראי הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים. הערכות אלה אינן ודאיות והפסדי האשראי בפועל עשויים להיות שונים מהותית מההערכות שנקטו.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על הדיווח הכספי.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2023 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סמדר בר-צדיק
מנהל כללי

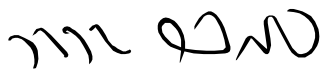

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 בנובמבר 2023
ט"ו בכסלו, תשפ"ד

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

28 בנובמבר 2023

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

28 בנובמבר 2023

דוחות כספיים

66	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
67	דוח רווח והפסד
68	דוח על הרווח הכולל
69	מאזן
70	דוח על השינויים בהון
71	דוח על תזרימי המזומנים
73	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 30 בספטמבר 2023 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 בנובמבר 2023

רווח רווח והפסד מאוחד

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		באור	
	2022	2023	2022	2023		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
5,161	3,357	7,289	1,382	2,590	2	הכנסות רבית
1,358	744	3,469	372	1,363	2	הוצאות רבית
3,803	2,613	3,820	1,010	1,227		הכנסות רבית, נטו
123	74	336	43	165	6,12	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,680	2,539	3,484	967	1,062		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מרבית
113	60	78	48	(1)	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
1,489	1,125	1,131	370	375		עמלות
9	9	7	1	-		הכנסות אחרות
1,611	1,194	1,216	419	374		סך כל ההכנסות שאינן מרבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
1,680	1,231	1,353	416	438		משכורות והוצאות נלוות
332	249	256	86	89		אחזקה ופחת בנינים וציוד
113	84	91	29	31		הפחתות וירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים
630	464	497	151	175		הוצאות אחרות
2,755	2,028	2,197	682	733		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,536	1,705	2,503	704	703		רווח לפני מסים
884	597	869	249	247		הפרשה למסים על הרווח
1,652	1,108	1,634	455	456		רווח לאחר מסים
74	64	105	27	21		חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי:
1,726	1,172	1,739	482	477		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(59)	(41)	(66)	(15)	(22)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,667	1,131	1,673	467	455		המיוחס לבעלי מניות הבנק
בשקלים חדשים						
16.62	11.27	16.67	4.65	4.53		רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק:
						רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמיר בר-זור
סמנכ"ל כללי

רון לבקוניץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 בנובמבר 2023

דוח מאוחד על הרווח הכולל⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1,726	1,172	1,739	482	477	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(59)	(41)	(66)	(15)	(22)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,667	1,131	1,673	467	455	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(441)	(472)	78	(95)	52	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
235	238	37	42	34	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(206)	(234)	115	(53)	86	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
71	80	(40)	18	(29)	השפעת המס המתייחס
					רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(135)	(154)	75	(35)	57	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(13)	(11)	6	(2)	1	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
(122)	(143)	69	(33)	56	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,591	1,018	1,814	447	534	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(46)	(30)	(72)	(13)	(23)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,545	988	1,742	434	511	

(1) ראה באור 4.

(2) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה ופיצויי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר	30 בספטמבר			
2022	2022	2023		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	באור	
נכסים				
57,130	56,012	61,659		מזומנים ופקדונות בבנקים
16,010	15,331	22,043	5	ניירות ערך ⁽⁴⁾
12	630	155		ניירות ערך שנשאלו
117,156	115,708	120,073	6,12	אשראי לציבור
(1,195)	(1,169)	(1,496)	6,12	הפרשה להפסדי אשראי
115,961	114,539	118,577		אשראי לציבור, נטו
866	862	1,015		אשראי לממשלה
687	679	776		השקעה בחברה כלולה
902	894	871		בנינים וציוד
317	297	305		נכסים בלתי מוחשיים
2,825	3,800	3,940	10	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,245	1,943	1,332		נכסים אחרים ⁽²⁾
195,955	194,987	210,673		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
168,269	164,902	181,274	7	פקדונות הציבור
4,821	4,998	3,824		פקדונות מבנקים
237	891	665		פקדונות הממשלה
4,749	5,030	4,751		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,322	3,303	3,496	10	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,522	5,166	4,532		התחייבויות אחרות ⁽¹⁾ ⁽³⁾
184,920	184,290	198,542		סך כל ההתחייבויות
10,559	10,237	11,583		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
476	460	548		זכויות שאינן מקנות שליטה
11,035	10,697	12,131		סך כל ההון
195,955	194,987	210,673		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 150 מיליון ש"ח, 101 מיליון ש"ח ו-117 מיליון ש"ח ב-30.9.23, 30.9.22 ו-31.12.22, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 13 מיליון ש"ח, 738 מיליון ש"ח ו-26 מיליון ש"ח ב-30.9.23, 30.9.22 ו-31.12.22, בהתאמה.

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 26 מיליון ש"ח, 808 מיליון ש"ח ו-26 מיליון ש"ח ב-30.9.23, 30.9.22 ו-31.12.22, בהתאמה.

(4) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה באור 14 ב'.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(290)	10,655	11,292	525	11,817
-	-	455	455	22	477
-	-	(220)	(220)	-	(220)
-	56	-	56	1	57
927	(234)	10,890	11,583	548	12,131
יתרה ליום 30 ביוני 2023					
רווח נקי בתקופה					
דיבידנד					
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023					
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	הפסד כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(291)	9,337	9,973	447	10,420
-	-	467	467	15	482
-	-	(170)	(170)	-	(170)
-	(33)	-	(33)	(2)	(35)
927	(324)	9,634	10,237	460	10,697
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(303)	9,935	10,559	476	11,035
-	-	(10)	(10)	-	(10)
927	(303)	9,925	10,549	476	11,025
-	-	1,673	1,673	66	1,739
-	-	(708)	(708)	-	(708)
-	69	-	69	6	75
927	(234)	10,890	11,583	548	12,131
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת יישום לראשונה בחברה כלולה*					
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2023 לאחר יישום לראשונה					
רווח נקי בתקופה					
דיבידנד					
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	הפסד כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(181)	9,257	10,003	434	10,437
-	-	(44)	(44)	(4)	(48)
927	(181)	9,213	9,959	430	10,389
-	-	1,131	1,131	41	1,172
-	-	(710)	(710)	-	(710)
-	(143)	-	(143)	(11)	(154)
927	(324)	9,634	10,237	460	10,697
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	הפסד כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(181)	9,257	10,003	434	10,437
-	-	(44)	(44)	(4)	(48)
927	(181)	9,213	9,959	430	10,389
-	-	1,667	1,667	59	1,726
-	-	(945)	(945)	-	(945)
-	(122)	-	(122)	(13)	(135)
927	(303)	9,935	10,559	476	11,035
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת יישום לראשונה*					
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה					
רווח נקי בשנת החשבון					
דיבידנד					
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASC-326).

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1,726	1,172	1,739	482	477	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
					רווח נקי לתקופה
					התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(74)	(64)	(105)	(27)	(21)	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה
65	49	49	17	17	פחת על בנינים וציוד
113	84	91	29	31	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
(8)	(8)	(5)	-	1	הפסד (רווח) מממוש בנינים וציוד
123	74	336	43	165	הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הפסד ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר והפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה
46	12	89	8	55	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(1)	(3)	4	(1)	(1)	הפסד (רווח) שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
79	68	(15)	4	(3)	מסים נדחים, נטו
(60)	(93)	(115)	(20)	(49)	תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
61	47	43	16	15	התאמות בגין הפרשי שער
1,408	1,348	1,015	18	411	דיבינדנדה שהתקבל מחברה כלולה
118	118	21	22	-	
					שינוי נטו בנכסים שוטפים:
207	171	(402)	87	(46)	ניירות ערך למסחר
309	(400)	(11)	(376)	36	נכסים אחרים
(826)	(1,801)	(1,148)	(825)	(341)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(271)	394	(16)	719	(110)	התחייבויות אחרות
284	1,265	1,174	891	312	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
131	183	(260)	46	(199)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
3,430	2,616	2,484	1,133	750	מזומנים נטו מפעילות שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה:
(331)	(1,226)	(99)	(528)	(681)	שינוי בפקדונות בבנקים
833	215	(143)	(341)	(51)	שינוי בניירות ערך שנשאלו
(11,872)	(8,902)	(656)	(995)	127	שינוי באשראי לציבור
(52)	(48)	(149)	76	(54)	שינוי באשראי לממשלה
(6,481)	(4,950)	(20,655)	(1,064)	(3,745)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
359	306	292	32	20	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
1,834	1,593	2,390	359	393	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
1,464	821	13,107	24	4,557	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
(41)	(16)	(32)	(6)	(9)	רכישת בנינים וציוד
12	12	19	-	-	תמורה מממוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים
(130)	(81)	(79)	(26)	(27)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(14,405)	(12,276)	(6,005)	(2,469)	530	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
10,386	7,221	9,368	232	1,663	תזרימי מזומנים מפעילות מימון:
(416)	(236)	(1,078)	(379)	(341)	שינוי בפקדונות הציבור
(192)	(1,082)	276	(13)	(4)	שינוי בפקדונות מבנקים
1,669	1,669	-	800	-	שינוי בפקדונות הממשלה
(465)	(139)	(145)	(2)	(2)	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(945)	(710)	(708)	(170)	(220)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,037	6,723	7,713	468	1,096	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(938)	(2,937)	4,192	(868)	2,376	מזומנים נטו מפעילות מימון
55,992	55,992	55,423	54,229	57,428	גידול (קיטון) במזומנים
369	354	238	48	49	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
55,423	53,409	59,853	53,409	59,853	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
					יתרת מזומנים לסוף התקופה
4,674	2,998	6,563	1,227	2,352	רביית דיבידנד ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
(907)	(426)	(2,615)	(219)	(1,071)	רביית שהתקבלה
21	15	27	2	10	רביית ששולמה
(813)	(605)	(1,159)	(284)	(403)	דיבידנדים שהתקבלו
44	46	61	7	-	מסים על הכנסה ששולמו
					מסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בנקאי בישראל. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כוללת את אלה של הבנק ושל חברות מאוחדות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שנתיים ביום 31 בדצמבר 2022 והבאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 בנובמבר 2023.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי

ביום 19 באוקטובר 2023, פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בקשר לעדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן - "העדכון"), אשר פורסם על ידי המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB").

העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו, לפי שנת העמדת אשראי.

ההוראות שנקבעו בחוזר, יחולו החל מיום 1 בינואר 2024. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

הבנק לומד את דרישות התקן ובוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית

(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
				א. הכנסות רבית⁽¹⁾
2,969	5,093	1,145	1,734	מאשראי לציבור
26	17	7	4	מאשראי לממשלה
7	76	6	30	מפקדונות בבנקים
224	1,543	164	604	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
3	2	2	1	מניירות ערך שנשאלו
128	558	58	217	מאגרות חוב
3,357	7,289	1,382	2,590	סך כל הכנסות הרבית
				ב. הוצאות רבית
557	3,249	309	1,303	על פקדונות הציבור
2	9	1	3	על פקדונות הממשלה
4	22	3	8	על פקדונות מבנקים
2	1	1	-	על פקדונות מבנק ישראל
178	187	58	48	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1	1	-	1	על התחייבויות אחרות
744	3,469	372	1,363	סך כל הוצאות הרבית
2,613	3,820	1,010	1,227	סך כל הכנסות הרבית, נטו
				ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית
(19)	69	1	23	הכנסות (הוצאות) רבית ⁽²⁾
				ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
42	69	15	20	מוחזקות לפדיון
84	478	43	193	זמינות למכירה
2	11	-	4	למסחר
128	558	58	217	סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
1. מפעילות במכשירים נגזרים				
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾				
1,395	1,090	49	439	
2. מהשקעה באגרות חוב				
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾				
7	6	-	-	
(1)	(61)	(1)	(24)	
(2)	(35)	(2)	(35)	
4	(90)	(3)	(59)	
(1,348)	(1,015)	(18)	(411)	
3. הפרשי שער, נטו				
4. מהשקעה במניות				
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר				
4	4	3	4	
(20)	(3)	(8)	-	
27	22	3	6	
(68)	15	(4)	3	
(57)	38	(6)	13	
(6)	23	22	(18)	
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר			
2022	2023	2022	2023		
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)			
63	59	25	16	ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽³⁾	
4	(2)	1	1	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	
(1)	(2)	-	-	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾	
66	55	26	17	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾	
60	78	48	(1)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁴⁾	
				סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית	
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר לפי חשיפת סיכון					
8	16	7	4	חשיפת רבית	
4	3	1	2	חשיפה למניות	
54	36	18	11	חשיפת מטבע חוץ	
66	55	26	17	סך הכל	

(1) מזה: הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של 1 מיליון ש"ח בתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (בתשעת ובשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022 - רווחים בסך של 1 מיליון ש"ח).

(2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
(290)	(23)	(313)	(107)	(206)	יתרה ליום 30 ביוני 2023 (לא מבוקר)
56	1	57	22	35	שינוי נטו במהלך התקופה
(234)	(22)	(256)	(85)	(171)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022					
(291)	(24)	(315)	(135)	(180)	יתרה ליום 30 ביוני 2022 (לא מבוקר)
(33)	(2)	(35)	27	(62)	שינוי נטו במהלך התקופה
(324)	(26)	(350)	(108)	(242)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
(303)	(28)	(331)	(109)	(222)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
69	6	75	24	51	שינוי נטו במהלך התקופה
(234)	(22)	(256)	(85)	(171)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022					
(181)	(15)	(196)	(264)	68	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)
(143)	(11)	(154)	156	(310)	שינוי נטו במהלך התקופה
(324)	(26)	(350)	(108)	(242)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
(181)	(15)	(196)	(264)	68	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)
(122)	(13)	(135)	155	(290)	שינוי נטו בשנת 2022
(303)	(28)	(331)	(109)	(222)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

באור 4 - ריוח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)					
			2022			2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
(505)	262	(767)	(126)	66	(192)	(11)	7	(18)
215	(111)	326	64	(33)	97	46	(24)	70
(290)	151	(441)	(62)	33	(95)	35	(17)	52
143	(73)	216	26	(13)	39	21	(12)	33
12	(7)	19	1	(2)	3	1	-	1
155	(80)	235	27	(15)	42	22	(12)	34
(13)	7	(20)	(2)	2	(4)	1	(1)	2
(122)	64	(186)	(33)	16	(49)	56	(28)	84

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)					
2022			2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
22	(8)	14	22	(8)	14
56	(19)	37	56	(19)	37
78	(27)	51	78	(27)	51
31	(11)	20	31	(11)	20
6	(2)	4	6	(2)	4
37	(13)	24	37	(13)	24
10	(4)	6	10	(4)	6
105	(36)	69	105	(36)	69

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית, לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות לעובדים. ראה באור 7א.

באור 5 - ניירות ערך (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
3,324	3,324	-	-	207	3,117
82	82	-	-	5	77
81 ⁽⁵⁾	81	-	3	-	84
3,487	3,487	-	3	212	3,278

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל של מוסדות פיננסיים בישראל של אחרים בישראל סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
8,959	9,154	-	7	202	8,959
7,782	7,810	-	-	28	7,782
333	355	-	-	22	333
539	549	-	-	10	539
37	39	-	-	2	37
40	41	-	-	1	40
17,690	17,948	-	7 ⁽²⁾	265 ⁽²⁾	17,690

ב. אגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל של ממשלות זרות של מוסדות פיננסיים בישראל של מוסדות פיננסיים זרים של אחרים בישראל של אחרים זרים סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

השקעה במניות שאינן למסחר					
הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
441	362	-	81 ⁽³⁾	2 ⁽³⁾	441
217	212	-	5 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	217
21,618	21,797	-	91	479	21,409

ג. מניות שאינן למסחר מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

אגרות חוב למסחר					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
425	426	-	-	1	425
22,043	22,223	-	91	480	21,834

ד. אגרות חוב למסחר של ממשלת ישראל סך כל ניירות הערך

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 6 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
2,975	2,975	-	-	148	2,827
92	92	-	-	4	88
114 ⁽⁵⁾	114	-	7	-	121
3,181	3,181	-	7	152	3,036

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
8,035	8,325	-	33	323	8,035
2,861	2,904	-	-	43	2,861
244	261	-	-	17	244
326 ⁽⁶⁾	340	-	-	14	326
118	121	-	1	4	118
28	28	-	-	-	28
11,612	11,979	-	34 ⁽²⁾	401 ⁽²⁾	11,612

ב. אגרות חוב זמינות למכירה
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

השקעה במניות שאינן למסחר					
הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
475	407	-	77 ⁽³⁾	9 ⁽³⁾	475
214	201	-	13 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	214
15,268	15,567	-	118	562	15,123

ג. השקעה במניות שאינן למסחר
מניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

אגרות חוב למסחר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
63	63	-	-	-	63
15,331	15,630	-	118	562	15,186

ד. אגרות חוב למסחר
של ממשלת ישראל
סך כל ניירות הערך

- הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 3 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך הכוללים גזר משובץ בסך של 18 מיליון ש"ח הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
2,941	2,941	-	-	179	2,762
89	89	-	-	4	85
108 ⁽⁵⁾	108	-	5	-	113
3,138	3,138	-	5	183	2,960

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
8,041	8,303	-	47	309	8,041
3,683	3,722	-	-	39	3,683
228	247	-	-	19	228
360 ⁽⁶⁾	372	-	1	13	360
61	65	-	-	4	61
28	28	-	-	-	28
12,401	12,737	-	48 ⁽²⁾	384 ⁽²⁾	12,401

ב. אגרות חוב זמינות למכירה
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
444	389	-	65 ⁽³⁾	10 ⁽³⁾	444
204	198	-	6 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	204

ג. השקעה במניות שאינן למסחר
מניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

15,983	16,264	-	118	577	15,805
--------	--------	---	-----	-----	--------

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
26	26	-	-	-	26
1	1	-	-	-	1
27	27	-	-	-	27
16,010	16,291	-	118	577	15,832

ד. ניירות ערך למסחר
אגרות חוב של ממשלת ישראל
מניות
סך כל ניירות הערך למסחר
סך כל ניירות הערך

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 6 מיליון ש"ח.

(6) כולל ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ בשווי של 18 מיליון ש"ח הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב המוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן	שטרם מומשו	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
אגרות חוב המוחזקות לפדיון⁽⁵⁾							
של ממשלת ישראל	682	32	-	32	175	23	152
של מוסדות פיננסיים בישראל	-	-	-	-	5	-	5
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	682	32	-	32	180	23	157
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל	5,225	27	-	27	175	-	175
של ממשלות זרות	6,378	21	-	21	7	-	7
של מוסדות פיננסיים בישראל	157	7	-	7	15	-	15
של מוסדות פיננסיים זרים	319	3	-	3	7	-	7
של אחרים בישראל	-	-	-	-	2	-	2
של אחרים זרים	-	-	-	-	1	-	1
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	12,079	58	-	58	207	-	207
30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן	שטרם מומשו	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
אגרות חוב המוחזקות לפדיון⁽⁵⁾							
של ממשלת ישראל	2,484	112	-	112	36	18	18
של מוסדות פיננסיים בישראל	65	4	-	4	-	-	-
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	2,549	116	-	116	36	18	18
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל	5,559	201	-	201	122	-	122
של ממשלות זרות	2,595	41	-	41	2	-	2
של מוסדות פיננסיים בישראל	234	17	-	17	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים	199	6	-	6	8	-	8
של אחרים בישראל	54	4	-	4	-	-	-
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	8,641	269	-	269	132	-	132

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סך הכל
20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾			20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾		
40	19	296	139	-	139	2,466	
-	-	-	4	-	4	62	
40	19	296	143	-	143	2,528	
אגרות חוב המוחזקות לפדיון⁽⁵⁾							
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון							
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים בישראל							
146	-	146	238	-	238	7,765	

- (1) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
(2) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
(3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
(4) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה מ-20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
(5) יתרת העלות המופחתת של אגרות החוב המוחזקות לפדיון מסתכמת ב-3,413 מיליון ש"ח (30.9.22 - 3,000 מיליון ש"ח, 31.12.22 - 3,007 מיליון ש"ח).

מידע נוסף לגבי ניירות ערך בפוזיצית הפסד

הפסדים שטרם מומשו למועד הדיווח באגרות החוב מוסברים, רובם ככולם, משינוי סביבת הרבית ועליית תשואות אגרות החוב הממשלתיות בארץ ובחו"ל. סיכון האשראי בתיק, שברובו מורכב מאגרות חוב ממשלתיות, לא השתנה בתקופת הדיווח.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
80,012	24,708	55,304	299	-	55,005	יתרת חוב רשומה:
64,769	-	64,769	22,626	35,508	6,635	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
144,781	24,708	120,073	22,925	35,508	61,640	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
						סך הכל
						מזה:
567	-	567	94	159	314	חובות לא צוברים
25	-	25	14	-	11	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
1,108	-	1,108	163	77	868	חובות בעייתיים אחרים
1,700	-	1,700	271	236	1,193	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
847	5	842	7	-	835	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
654	-	654	398	146	110	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,501	5	1,496	405	146	945	סך הכל
135	-	135	29	9	97	מזה: בגין חובות לא צוברים
159	-	159	25	4	130	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
70,144	19,729	50,415	542	-	49,873	יתרת חוב רשומה:
65,293	-	65,293	23,254	35,342	6,697	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
135,437	19,729	115,708	23,796	35,342	56,570	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
						סך הכל
						מזה:
522	-	522	100	139	283	חובות לא צוברים
18	-	18	12	-	6	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
869	-	869	128	54	687	חובות בעייתיים אחרים
1,409	-	1,409	240	193	976	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
681	2	679	43	-	636	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
490	-	490	267	139	84	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,171	2	1,169	310	139	720	סך הכל
111	-	111	29	7	75	מזה: בגין חובות לא צוברים
122	-	122	24	1	97	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	
יתרת חוב רשומה:						
51,216	-	389	51,605	19,217	70,822	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
6,933	35,474	23,144	65,551	-	65,551	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
58,149	35,474	23,533	117,156	19,217	136,373	סך הכל
מזה:						
303	145	96	544	-	544	חובות לא צוברים
8	-	13	21	-	21	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
567	75	137	779	-	779	חובות בעייתיים אחרים
878	220	246	1,344	-	1,344	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
645	-	10	655	2	657	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
72	145	323	540	-	540	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
717	145	333	1,195	2	1,197	סך הכל
79	6	28	113	-	113	מזה: בגין חובות לא צוברים
96	3	31	130	-	130	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
5	1,484	1,479	398	148	933
-	165	165	44	3	118
-	(56)	(56)	(35)	(3)	(18)
-	58	58	30	2	26
-	2	2	(5)	(1)	8
5	1,651	1,646	437	150	1,059
-	137	137	29	6	102
-	150	150	32	4	114

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה ⁽¹⁾
הוצאות בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה:
(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
2	1,232	1,230	328	138	764
-	43	43	(9)	5	47
-	(57)	(57)	(21)	-	(36)
-	54	54	22	-	32
-	(3)	(3)	1	-	(4)
2	1,272	1,270	320	143	807
-	109	109	11	6	92
-	101	101	10	4	87

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה ⁽¹⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
2	1,314	1,312	344	151	817
3	336	333	106	(1)	228
-	(152)	(152)	(86)	(6)	(60)
-	153	153	73	6	74
-	1	1	(13)	-	14
5	1,651	1,646	437	150	1,059
-	117	117	11	6	100
-	150	150	32	4	114

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר) ⁽¹⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה:
(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
1,155	-	1,155	326	159	670
65	2	63	4	(34)	93
74	-	74	(10)	16	68
(161)	-	(161)	(67)	-	(94)
139	-	139	67	2	70
(22)	-	(22)	-	2	(24)
1,272	2	1,270	320	143	807
79	-	79	11	-	68
101	-	101	10	4	87

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר) ⁽¹⁾	
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה*	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
- מחיקות חשבונאיות	
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	
מחיקות חשבונאיות, נטו	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾	
מזה:	
(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	

* השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

באור 7 - פקדונות הציבור (במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2022	2022	2023	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		
			לפי דרישה
55,668	60,766	43,041	- אינם נושאים רבית
25,869	28,036	19,057	- נושאים רבית
81,537	88,802	62,098	סך הכל לפי דרישה
86,732	76,100	119,176	לזמן קצוב
168,269	164,902	181,274	סך הכל פקדונות בישראל*
			*מזה:
78,552	78,240	81,141	פקדונות של אנשים פרטיים
37,805	34,117	51,636	פקדונות של גופים מוסדיים
51,912	52,545	48,497	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2022	2022	2023	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		תקרת הפקדון
57,871	58,348	58,220	עד 1
39,447	39,247	40,207	מעל 1 עד 10
20,632	19,829	19,598	מעל 10 עד 100
10,857	11,823	8,990	מעל 100 עד 500
39,462	35,655	54,259	מעל 500
168,269	164,902	181,274	סך הכל

באור לא - זכויות עובדים (במיליוני ש"ח)

א. חתימת הסכמים קיבוציים

בבנק קיימים הסכמים קיבוציים הקובעים הצמדה של תנאי העסקה מסוימים של חלק מעובדי הבנק, להסכמים שנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "בל"ל") לבין ארגון עובדי בל"ל.

ביום 16 באפריל 2023, פרסם בל"ל, כי חתם על הסכם קיבוצי לשנים 2023-2026, עם ארגון עובדי בל"ל.

ביום 13 ביולי 2023 וביום 16 באוגוסט 2023, נחתמו בבנק הסכמים קיבוציים לשנים 2023-2026, עם ההסתדרות ועם ועד הפקידים וועד מורשי החתימה והמנהלים, בהתאמה, בהמשך להסכם שנחתם בבל"ל, כאמור לעיל.

בהסכם נקבעו עקרונות תשלום תוספת סלקטיבית לעובדים לשנים 2023-2026. בנוסף, שופרו תנאים סוציאליים ונלוות לעובדים, בוצעה התאמה של מודל הקביעות למקובל במערכת הבנקאית והוגדלה כמות העובדים שניתן להעסיק בחוזים טכנולוגיים.

ביום 13 ביולי 2023, נחתם במת"ף הסכם קיבוצי לשנים 2023-2025, עם ועד העובדים במת"ף וההסתדרות. בהסכם נקבעו עקרונות תשלום תוספת סלקטיבית לעובדים לשנים 2023-2025, מוסדה העבודה מרחוק, הוגדלה כמות העובדים שניתן להעסיק בחוזה אישי וניתנה גמישות בהעסקת עובדי חוץ פרויקטליים.

ב. הרכב ההטבות

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2023	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		
				פנסיה ופיצויי פרישה
833	830	838		סכום ההתחייבות
(258)	(264)	(262)		השווי ההוגן של נכסי התכנית
575	566	576		עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
575	566	576		עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
15	15	15		מענקים בגין ותק - סכום ההתחייבות
27	26	26		הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו
9	9	10		הטבות אחרות לאחר העסקה
198	193	188		הטבות אחרות לאחר פרישה
74	80	70		חופשה
276	199	319		אחר
				סך הכל
1,174	1,088	1,204		עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

באור לא - זכויות עובדים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. תכנית להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

הטבות אחרות לאחר פרישה					תכניות פיצויים ופנסיה				
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
2022	2022	2023	2022	2023	2022	2022	2023	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה									
מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה									
236	236	198	196	199	987	987	833	859	849
5	4	3	1	1	26	19	19	6	7
8	6	7	2	3	30	21	28	9	10
(47)	(49)	(17)	(4)	(13)	(171)	(167)	(12)	(36)	(16)
(4)	(4)	(3)	(2)	(2)	(39)	(30)	(30)	(8)	(12)
מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה									
198	193	188	193	188	833	830	838	830	838
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה									
195	191	186	191	186	702	700	700	700	700
ב. שינוי בשווי ההגון של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית									
שווי ההגון של נכסי התכנית בתחילת תקופה									
-	-	-	-	-	297	297	258	272	259
-	-	-	-	-	(7)	(8)	8	(2)	6
תשואה בפועל על נכסי התכנית הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי									
-	-	-	-	-	9	7	7	2	3
-	-	-	-	-	(41)	(32)	(11)	(8)	(6)
הטבות ששולמו									
שווי ההגון של נכסי התכנית בסוף התקופה									
-	-	-	-	-	258	264	262	264	262
מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*									
198	193	188	193	188	575	566	576	566	576

* נכלל בסעיף " התחייבויות אחרות".

** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הרווח האקטוארי נובע מעלייה בשיעור רבית ההיוון בקיזוז הפסד אקטוארי הנובע מעדכון עתודות אקטואריות בעקבות חתימה על הסכמים קיבוציים (ראה סעיף א' לעיל), בשנת 2022 ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022, הרווח האקטוארי נובע בעיקר מעלייה בשיעור רבית ההיוון.

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד					
198	193	188	575	566	576
198	193	188	575	566	576
ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס					
33	32	14	117	121	99
33	32	14	117	121	99

באור לא - זכויות עובדים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. הוצאה לתקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה					תכניות פיצויים ופנסיה				
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2023	2022	2022	2023	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד									
5	4	3	1	1	26	19	19	6	7
8	6	7	2	3	30	21	28	9	10
-	-	-	-	-	(8)	(5)	(7)	(2)	(3)
3	2	2	-	-	13	11	6	3	2
-	-	-	-	-	3	3	(1)	-	(1)
-	-	-	-	-	(3)	(2)	(2)	-	-
16	12	12	3	4	61	47	43	16	15
ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח) כולל אחר לפני השפעת מס									
(47)	(49)	(17)	(4)	(13)	(156)	(154)	(13)	(32)	(19)
(3)	(2)	(2)	-	-	(13)	(11)	(6)	(3)	(2)
-	-	-	-	-	(3)	(3)	1	-	1
(50)	(51)	(19)	(4)	(13)	(172)	(168)	(18)	(35)	(20)
16	12	12	3	4	61	47	43	16	15
(34)	(39)	(7)	(1)	(9)	(111)	(121)	25	(19)	(5)

באור לא - זכויות עובדים (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידית עלות ההטבה נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
		באחוזים			באחוזים
4.5	4.7	5.1	4.4	4.4	4.9

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה
שיעור היוון נומינלי

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
		באחוזים			באחוזים
3.0-4.7	3.0-4.3	4.5-4.8	2.2-4.4	2.2-3.8	4.4-4.6

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה
שיעור היוון נומינלי

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה			גידול בנקודת אחוז אחת תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
(32)	(30)	(29)	(49)	(53)	(47)

שיעור היוון

הטבות אחרות לאחר פרישה			קטיון בנקודת אחוז אחת תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2022	2023
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
42	41	38	60	63	56

שיעור היוון

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות

תכניות פיצויים ופנסיה			הפקדות בפועל		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	לתחזית	
2022	2022	2023	2022	2022	2023*
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
9	7	7	2	3	9

הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמו לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2023.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

(1) יעדי הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדוח. יצוין, כי בהתאם להוראת שעה מיום 27 באפריל 2020, הדרישה, כאמור, לא תחול בגין הלוואות לדיור שאושרו החל מיום 19 במרס 2020 ועד לתום תוקף הוראת השעה (30 בספטמבר 2021). ביום 27 בדצמבר 2021, במסגרת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על העמדת הלוואות לדיור (הן למטרת דיור והן לכל מטרה), נקבע, כי דרישת ההון הנוספת האמורה תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור האמור לעיל ובהתחשב בדרישת ההון הנוספת מיתרת ההלוואות לדיור, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הרגולטורי שנדרש הבנק לעמוד בו לתאריך הדיווח הינו 9.24% ויחס ההון הכולל המזערי הרגולטורי שהנדרש הבנק לעמוד בו לתאריך הדיווח הינו 12.50%.

ליתרת ההלוואות לדיור ראה באור 3.ב.12.

- לקבוצה יעדי הון שאושרו על ידי הדירקטוריון ומשקפים את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתיאבון הסיכון. על רקע אי הוודאות נוכח המצב המאקרו כלכלי ופרוץ המלחמה, יעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, במועד אישור הדוחות הכספיים, הינם:
- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.35% (העלאה של 0.1%) ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
 - במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201.

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
			א. הון לצורך חישוב יחס ההון
10,802	10,476	11,813	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
3,448	3,396	3,574	הון רובד 2, לאחר ניכויים
14,250	13,872	15,387	סך הכל הון כולל
			ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
			סיכון אשראי
94,786 ⁽²⁾	94,602 ⁽²⁾	97,940⁽²⁾	סיכויי שוק
789	760	1,153	סיכון תפעולי
8,061	7,639	9,908	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
103,636	103,001	109,001	
			ג. יחס ההון לרכיבי סיכון
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
10.42%	10.17%	10.84%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.75%	13.47%	14.12%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
9.24% ⁽¹⁾	9.24% ⁽¹⁾	9.24%⁽¹⁾	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50% ⁽¹⁾	12.50% ⁽¹⁾	12.50%⁽¹⁾	
			חברה בת משמעותית
			בנק מסד בע"מ
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.12%	14.95%	17.04%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
16.25%	16.08%	18.14%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	12.50%	

- (1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים הינם 9.0% ו-12.5%, בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש נוספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. עם זאת, בהתאם להוראות שעה בדבר התאמות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ובהתאם לאמור בהוראה 329, לא חלה דרישת הון נוספת בשיעור של 1% על הלוואות לדיור למטרת מגורים שהועמדו החל מתחילת תוקפה של הוראת השעה (19 במרס 2020) ועד 30 בספטמבר 2021.
- (2) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 47 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות (30.9.22 - 77 מיליון ש"ח, 31.12.22 - 69 מיליון ש"ח).

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
10,559	10,237	11,583	א. הון עצמי רובד 1
			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
265	259	274	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
10,824	10,496	11,857	זכויות שאינן מקנות שליטה
			סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
(96)	(97)	(95)	התאמות פיקוחיות וניכויים:
(5)	(8)	(4)	נכסים בלתי מוחשיים
			התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(101)	(105)	(99)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות ובגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
51	57	32	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
28	28	23	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1 ⁽²⁾
10,802	10,476	11,813	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,296	2,275	2,373	ב. הון רובד 2
1,152	1,121	1,201	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
3,448	3,396	3,574	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
			סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים:
3,448	3,396	3,574	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
			סך הכל הון רובד 2

(4) השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		באחוזים	
10.28%	10.00%	10.80%	יחס ההון לרכיבי סיכון
0.05%	0.06%	0.03%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת ההתאמות
0.03%	0.03%	0.01%	השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ⁽¹⁾
0.06%	0.08%	-	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ⁽²⁾
10.42%	10.17%	10.84%	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע ⁽³⁾
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 5 להלן) נדקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

(2) התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 6 להלן) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

(3) התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע פחתו בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2023.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(5) מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021.

היקף תכניות ההתייעלות בכח אדם משנת 2018 ומשנת 2020, בגין חלות ההקלות עמד על סך של 118 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס. ההשפעה על יחס ההון לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים. ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 30 בספטמבר 2023, היישום היה מביא לקיטון של 0.03% ביחס הון רובד 1.

(6) יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299 לפיו, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 30 בספטמבר 2023, היישום היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

(7) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברה בת משמעותית

(7א) רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמורתה ופרישה.
- השפעות השינויים ברבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2023:

השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1	באחוזים
0.10	0.10	בנק (בנתוני המאוחד)
2.27	1.52	מסד

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף וניזילות (המשך)

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק הוא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים, כאשר לצורך כך לא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, הבנק מחשב את החשיפה בגין גזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק).

יחד עם זאת, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בדבר התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, אשר כוללת, בין היתר, את הוראת השעה שפורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. בהתאם לחוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 מיום 15 במאי 2022, ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

	30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר) במיליוני ש"ח	
			(1) בנתוני המאוחד
10,802	10,476	11,813	הון רובד 1*
207,943	205,407	223,064	סך החשיפות
			באחוזים
5.19%	5.10%	5.30%	יחס המינוף
			(2) חברה בת משמעותית
			בנק מסד בע"מ
8.15%	7.85%	9.28%	יחס המינוף
4.50%	4.50%	4.50%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, יישום לראשונה של כללי החשבונאות להפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, ראה סעיף א(4) לעיל.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. יחס כיסוי הנזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, בנושא יחס כיסוי הנזילות, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושת החודשים שנתיים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר	
2022	2022	2023	
(מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	
		באחוזים	
127%	127%	142%	1. בנתוני המאוחד* יחס כיסוי הנזילות
127%	126%	142%	2. בנתוני הבנק יחס כיסוי הנזילות
261%	282%	458%	3. חברה בת משמעותית* בנק מסד בע"מ יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 31 בדצמבר 2021, מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מהתאגידים הבנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון וההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות.

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2022	2023	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
	באחוזים	
133%	138%	1. בנתוני המאוחד יחס מימון יציב נטו
150%	156%	2. חברה בת משמעותית בנק מסד בע"מ יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. דיבידנד

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
945	710	708	170	220	דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק

ביום 12 בנובמבר 2023, התקבל מכתב המפקח על הבנקים שהופנה למערכת הבנקאית בדבר "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים", לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק.

בהתחשב בכך שמדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק מתייחסת לחלוקה שנתית של עד 50% מהרווח השנתי, ובשים לב למכתב האמור של המפקח על הבנקים, ועל רקע רמת אי הוודאות הגבוהה בשווקים בארץ, בעקבות המלחמה כמו גם רמת אי הוודאות הנמשכת בשווקים בעולם (בין היתר, כאמור בפרק סיכונים מובילים ומפתחים, סיכון מאקרו כלכלי והשפעת מלחמת "חרבות ברזל"), החליט דירקטוריון הבנק, ביום 28 בנובמבר 2023, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 90 מיליון ש"ח (ברוטו).

מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, לאור ההתפתחויות והשפעתן על המשק ועל הבנק.

המועד הקובע לענין תשלום הדיבידנד יחול ביום 6 בדצמבר 2023 ויום התשלום יהיה ביום 14 בדצמבר 2023. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

באור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (במיליוני ש"ח)

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2022	2022	2023	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
13	10	9	א. שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותוכנה
151	160	118	התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

ב. קבוצת הבנק (הבנק וחברות בנות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף קטן זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. לגבי התובענות המשפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, ראה באור 2.25. לדוחות הכספיים לשנת 2022.

להלן בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה בעבר נגד הבנק, ואשר חל בה שינוי ביחס לאמור בדוחות הכספיים לשנת 2022: ביום 7 במאי 2020, התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בקשר עם גביית עמלת סוכן בגין פעילות בניירות ערך. לטענת התובעת, בכל פעולה של רכישה / מכירה של ניירות ערך, הבנק גובה עמלה המכונה על ידו "עמלת סוכן", למרות שעמלה זו אינה מופיעה בתעריפון הבנק ולכן נגבית שלא כדין. עוד טענה התובעת, כי ככל שמדובר בהוצאה של צד ג' (אותה רשאי הבנק לגבות בהתאם לתעריפון), על הבנק לפרט את שיעור העמלה ודרך חישובה, אך הבנק לא עושה כן. התובעת ציינה, כי היא לא יכולה לאמוד את סכום התובענה הכולל אולם לטענתה, הנזק האישי שנגרם לה עבור כל פעולה עומד על כ-2 ש"ח. לפיכך, כך לשיטתה, הנזק שנגרם לכל הקבוצה, במהלך 7 השנים הקודמות להגשת התובענה, עומד על עשרות מיליוני ש"ח, אם לא למעלה מכך. לפי הנטען בתובענה, תביעות דומות הוגשו גם נגד בנקים אחרים. ביום 4 בספטמבר 2022, ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 9 בנובמבר 2022, הוגש ערעור על פסק הדין וביום 28 ביוני 2023 נדחה ערעור זה.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ-61 מיליון ש"ח.

ג. כמו כן, תלויות ועומדות נגד הבנק בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, אשר הסכום הנטען בהן הוא מהותי, כפי שיפורט להלן, ושלדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית, לא ניתן, בשלב זה, להעריך את סיכויי תובענות אלו, ולא נעשתה בגין כל הפרשה:

- ביום 5 ביוני 2023, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. סכום התובענה, המיוחס לכלל הבנקים הנתבעים (4 במספר), הוא כ-3.4 - 4.8 מיליארד ש"ח והיא עוסקת ברבית על יתרות זכות בעו"ש. בהתאם לנטען בבקשה, אי מתן רבית זכות על יתרות זכות בחשבונות עו"ש בבנקים, וזאת בין על דרך מתן רבית ישירה ו/או על דרך ביצוע פיקדון ברבית יומית באופן אוטומטי או בכל דרך אחרת, מהווה התנהלות שלא כדין ואי גילוי נאות, חוסר תום לב, עושק וניצול והפרת ההסכמים והדין המחייבים וכן עשיית עושר ולא במשפט. עוד עוסקת הבקשה בטענות בעניין אי יידוע הלקוחות בדבר האפשרויות המתאימות להם במצב של יתרת זכות בעו"ש (אשר לא מקבלות רבית כלל) והפנייתם לפתרון מתאים בזמן אמת, על מנת שיתרות זכות אלו, יישאו רבית כלשהי.
- ביום 25 ביוני 2023, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. סכום התובענה, המיוחס לכלל הבנקים הנתבעים (5 במספר), עומד על כ-5 מיליארד ש"ח ועניינה שיעור העלאת הרבית על יתרות האשראי בבנקים, שעה שהאשראי הועמד ברבית משתנה, על בסיס הפריים (להלן - "האשראי"). בהתאם לנטען בבקשה, הבנקים אינם רשאים להעלות את הרבית על האשראי בדיוק בשיעור העלאת הרבית של בנק ישראל, הגם שזכות זו מעוגנת לכאורה בהסכמים עליהם חתומים הלקוחות, מאחר והמקורות המשמשים את הבנקים, לצורך העמדת אשראי זה, לא עלו ולא הועלו (לאור שליטת הבנקים במקורות המימון) בדיוק באותו שיעור (בו הועלתה רבית בנק ישראל), אלא בשיעור נמוך יותר באופן משמעותי.
- ביום 24 ביולי 2023, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. סכום התובענה המיוחס לכלל הבנקים הנתבעים (5 במספר), עומד על כ-984 מיליון ש"ח ולטענת המבקשים, בכל חודש גדל סכום זה בכ-104 מיליון ש"ח. על פי הנטען בבקשה, הרבית המשולמת על פקדונות המופקדים בערוצים ישירים, נמוכה מהרבית הנהוגה והמקובלת בבנק ומהרבית המשולמת בבנק בעת הפקדה לאותו פקדון באמצעות פקיד, וזאת בלי ליידע על כך את הלקוחות המבצעים הפקדות לפיקדון בערוצים ישירים ובלי להזמין אותם לנהל מו"מ עם הבנק על רבית זו. כל זאת, כך לטענת המבקשים, בניגוד לדין.

ד. 1. להלן פירוט של תובענות והליכים ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שהסכום הנתען בהן הוא מהותי. לדעת הנהלת כאל, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות נכללו בדוחות הכספיים שלה הפרשות נאותות, אם נדרשו.

(א) בבאור 1.ח.25 (א) לדוחות הכספיים לשנת 2022, תוארה בקשה מתוקנת שהוגשה ביום 8 ביוני 2016, לבית המשפט המחוזי מרכז לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד שלוש חברות כרטיסי האשראי, ביניהן כאל (להלן - "הבקשה המתוקנת"). הבקשה המתוקנת החליפה בקשה קודמת שהוגשה ביום 28 באפריל 2014.

עניינה של הבקשה הינו שני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המיידי ("דביט") ובתחום כרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ההסדר הכובל הראשון, לטענת המבקשים, הינו ההסדר לגביית עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי דביט "pre paid". ההסדר הכובל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדון, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף התקבל על ידי חברות כרטיסי האשראי.

ביום 9 ביולי 2023, הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה בין המבקש לכאל ולחברת ישראלכרט. לאחר חתימת הסכם הפשרה בין כאל וישראלכרט, הגיעה גם מקס איט פיננסים להסדר עם המבקשים. לאור תנאי ההסדר בין המבקש למקס, כאל וחברת ישראלכרט ביקשו לתקן את הסדר הפשרה בהתאם, ועל הצדדים להגיש בקשה מתוקנת לאישור הסדר הפשרה. הצדדים הגישו בקשה מוסכמת ולפיה המועד להגשת הסדר הפשרה המתוקן יהיה בחלוף שבועיים מתום מצב החירום. (ב) בבאור 1.ח.25 (ב) לדוחות הכספיים לשנת 2022, תוארה תביעה אשר הוגשה ביום 2 במאי 2018, בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית.

על פי הנתען בתביעה, העלתה כאל את תעריפי עמלת הסליקה לבתי עסק שלא כדון. בקשת האישור נסמכת, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בגדרה אושרה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברה אחרת, בסוגיה דומה. המבקשים מעריכים את נזקם האישי בסך של 4,036 ש"ח. המבקשים לא נקבו בסכום הנזק הקבוצתי וזה הוערך על ידם ב"עשרות מיליוני ש"ח". כאל השיבה לבקשת האישור והמבקשים השיבו לתשובת כאל. בין הצדדים התנהל הליך גישור וביום 8 במאי 2023, התקשרו הצדדים בהסכם פשרה והגישו לבית המשפט בקשה לאשרו כהסכם פשרה בתובענה ייצוגית. ביום 30 ביולי 2023, אישר בית המשפט את הסדר הפשרה.

(ג) בבאור 1.ח.25 (ג) לדוחות הכספיים לשנת 2022, תוארה תביעה אשר הוגשה ביום 22 ביולי 2018, בבית המשפט המחוזי בתל אביב, אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות. עניינה של התביעה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי עסק העוסקים בתחום ה"שיווק הישיר". בבקשת האישור נטען, כי בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחייבו את כרטיס האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדון, וכן חייבו אותם בחיובים נוספים שלא אושרו על ידם. לטענת המבקש, חברות כרטיסי האשראי התקשרו בהסכם סליקה עם חברות ה"שיווק הישיר" ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען, כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה, הינו כ-900 מיליון ש"ח. ביום 6 בינואר 2022, נערך דיון נוסף, במסגרתו השמיעו הצדדים את טענותיהם ביחס לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 29 ביוני 2022, הגישה כאל את סיכומיה בבקשה וביום 14 ביולי 2022, הגישו המבקשים סיכומי תשובה. ביום 21 באוגוסט 2022, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי הדוחה את בקשת האישור. ביום 13 בנובמבר 2022, הגישו המבקשים הודעת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי וביום 21 בנובמבר 2022, הגישה כאל תשובה מטעמה. ביום 21 במאי 2023, הוגשו תשובות המשיבות לערעור. טרם נקבע מועד לערעור.

(ד) ביום 14 במאי 2020, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית כנגד כאל. על פי הנתען בתביעה, בהודעה שנשלחה לתובעת אודות חיובה העתידי בדמי כרטיס נפלו פגמים, המחייבים לקבוע, כי אין בהודעה כדי למלא אחר חובת היידוע הקבוצה בדיון. המבקשת מעמידה את נזקה הממוני האישי על סך של 13.5 ש"ח ואת הנזק הלא ממוני בסך של 100 ש"ח, אך אינה נוקבת בסכום הנזק הקבוצתי. ביום 7 באפריל 2022, התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת ובסיומה המליץ בית המשפט לצדדים לחדש את ההידברות ביניהם במישרין או באמצעות מגשר, ולאחריה הודיעו הצדדים, כי לא עלה בידיהם להגיע להבנות. המבקשת ביקשה להגיש לעיון בית המשפט את עמדת הפיקוח על הבנקים שהוגשה בהליך נגד חברה אחרת. לאחר העיון בעמדת הפיקוח על הבנקים, המליץ בית המשפט לצדדים לשוב ולנסות להגיע להסדר תוך שהוא מציע אף לקיים הליך גישור משותף לשני ההליכים. בהתאם להמלצת בית המשפט, הצדדים החלו בהליך גישור.

(ה) בבאור 1.ח.25 (ה) לדוחות הכספיים לשנת 2022, תוארה תביעה אשר הוגשה ביום 8 בדצמבר 2020, לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד ישראלכרט בע"מ, יורופי ("יורוקרד") ישראל בע"מ, פרימיום אקספרס בע"מ, כאל ודיינרס קלוב בע"מ, אליה צורפה בקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית ("בקשת האישור"). לטענת המבקש, המשיבות עושות שימוש פסול ואסור במאגרי המידע שברשותן (הן מתוקף היותן מנפיקות כרטיסי אשראי והן מתוקף תפקידן כסולקות), וזאת ללא קבלת הסכמה מדעת מטעם לקוחותיהן. בתוך כך, נטען, כי המשיבות חושפות נתונים אישיים של הלקוחות לצדדים שלישיים; מבצעות "טירגוט" פרסומי על בסיס האפיון כאמור לצרכי קידום מכירות של צדדים שלישיים; מבצעות מעקב אחר לקוחותיהן; ועושות שימוש בנתוני לקוחותיהן לשם מכירת נתונים סטטיסטיים. להערכת המבקש,

סכום הסעד הקיבוצי הינו 150 מיליון ש"ח. ביום 25 בנובמבר 2022, הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם להפנות את המחלוקת להליך גישור וביום 4 באפריל 2023, הודיע המגשר, כי הוא סבור שלא ניתן לגשר בין הצדדים, בשלב זה. משכך, ההליך המשפטי ימשיך להתנהל. דיון בתיק נקבע ליום 21 בפברואר 2024.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ-267 מיליון ש"ח.

3. ביום 14 בדצמבר 2016, הוציא מנהל מס ערך מוסף (להלן - "המנהל") שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל רבית והצמדה, עומד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. למיטב ידיעת כאל, שומות בעניין זה התקבלו גם בקרב מתחרותיה. ביום 8 במרס 2018, נתקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ. בהחלטה נדחתה ההשגה, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל רבית והצמדה). ביום 31 בינואר 2019, הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי בלוד. ביום 3 בנובמבר 2019, אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט התקיים ביום 5 במרס 2020.

דיוני הוכחות התקיימו בחודשים יוני-יולי 2022. בתקופת הדוח, ניהלו הצדדים משא ומתן לפשרה, ביחס לשומות האמורות. הצדדים לא הגיעו להסכמות, ובהתאם כאל הגישה סיכומים בתיק. ביום 12 בפברואר 2023, התקבלו בכאל שומות מס ערך מוסף לשנים 2018-2022, בסך כולל של 192 מיליון ש"ח, כולל רבית והצמדה (להלן - "השומות הנוספות"). הסוגיות בשומות האמורות דומות בעיקרן לשומות שיצאו בגין תקופות החיוב הקודמות. ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, עלולה כאל להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בשומות הנוספות ובתקופות המאוחרות ממועד השומה. כאל מעריכה את סכום החשיפה הכולל אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה, בסכום של כ-243 מיליון ש"ח.

ה. להבטחת אשראי מבנק ישראל, שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל ביום 14 בפברואר 2023, בשיעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השיעבוד, ללא הגבלה בסכום, את כל זכויותיו החוזיות והקניניות, מכל מין וסוג שהוא, בחלק מתיק ההלוואות לדיור שהעמיד ללקוחותיו, לרבות כל הבטחות שהעמידו אותם לקוחות להבטחת אותן הלוואות לדיור. שיעבוד זה מאפשר לבנק להקטין את יתרת הבטחות האחרות שהוא מעמיד לבנק ישראל, מעת לעת, להבטחת האשראי. נכון ליום 30 בספטמבר 2023, מסתכמות ההלוואות לדיור, המשמשות כבטוחה, לסך של 3,344 מיליון ש"ח. לפרטים בדבר שיעבודים הקיימים לטובת בנק ישראל ראה באור ד.26. לדוחות הכספיים לשנת 2022.

ו. הסדרי כשל במערכות תשלומים מס"ב, ושב"א ATM - במסגרת הנחיות בנק ישראל להתאמת פעילות מערכות התשלומים להסדרים הבינלאומיים המקובלים (הוראות ה-PFMI), גובשו הסדרי כשל במערכות תשלומים אלה, במטרה להבטיח את השלמת הסליקה היומית במועדה במקרה כשל של משתתף. הסדרי הכשל הרלוונטיים לכלל המערכת הבנקאית, גובשו בין בנק ישראל, מפעילי המערכות והמשתתפים בהן, והם קובעים כללים ונהלים מפורטים, אשר מאפשרים למפעיל המערכת, במקרה של כשל משתתף, להמשיך ולקיים את הסליקה היומית במלואה ובמועדה וזאת תוך שימוש בכספי בטוחות, שהופקדו על ידי משתתפי המערכת לטובת קיום הסדר הכשל, ומנוהלים עבורם על ידי מפעילי המערכת בחשבונות ייעודיים בבנק ישראל. סכומי הבטוחות שנדרש כל בנק להעמיד במסגרת הסדרי הכשל נקבעים בהתאם להיקפי פעילותו בכל מערכת תשלומים. הסדר הכשל במערכת מס"ב נכנס לתוקף ביום 1 במאי 2023 והסדר הכשל במערכת שב"א ATM ביום 30 באפריל 2023. משתתפי מערכות התשלומים מקדמים עריכת הסכמים לשיעבוד כספי הבטוחות האמורים לטובת כלל המשתתפים.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)			30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)			30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי רבית									
3,915	3,135	780	3,728	3,135	593	2,965	2,696	269	חוזי FORWARD-I FUTURES
258	258	-	411	411	-	55	55	-	אופציות שנכתבו
258	258	-	411	411	-	55	55	-	אופציות שנקנו
17,310	13,774	3,536	16,852	13,379	3,473	13,840	11,158	2,682	SWAPS ⁽¹⁾
21,741	17,425	4,316	21,402	17,336	4,066	16,915	13,964	2,951	סך הכל ⁽²⁾
3,522	-	3,522	3,440	-	3,440	2,675	-	2,675	מזה: נגזרים מגדרים ⁽³⁾
חוזי מטבע חוץ									
52,623	34,259	18,364	62,174	41,556	20,618	70,353	49,036	21,317	חוזי FORWARD-I FUTURES ⁽⁴⁾
6,985	6,985	-	6,263	6,263	-	7,316	7,316	-	אופציות שנכתבו
7,250	7,250	-	6,530	6,530	-	7,540	7,540	-	אופציות שנקנו
40	-	40	47	-	47	33	-	33	SWAPS
66,898	48,494	18,404	75,014	54,349	20,665	85,242	63,892	21,350	סך הכל
חוזים בגין מניות									
30,887	30,803	84	26,301	26,259	42	30,572	30,572	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
12,127	12,127	-	10,634	10,634	-	14,587	14,587	-	אופציות שנכתבו
12,128	12,127	1	10,635	10,634	1	14,588	14,587	1	אופציות שנקנו ⁽⁵⁾
55,142	55,057	85	47,570	47,527	43	59,747	59,746	1	סך הכל
חוזי סחורות ואחרים									
132	132	-	104	104	-	176	176	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
-	-	-	-	-	-	109	109	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	-	109	109	-	אופציות שנקנו
132	132	-	104	104	-	394	394	-	סך הכל
143,913	121,108	22,805	144,090	119,316	24,774	162,298	137,996	24,302	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: SWAPS שהבנק משלם שיעור רבית קבוע בסך 8,548 מיליון ש"ח (30.9.22 - 9,843 מיליון ש"ח ו-31.12.22 - 10,764 מיליון ש"ח).
- (2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 453 מיליון ש"ח (30.9.22 - 984 מיליון ש"ח ו-31.12.22 - 782 מיליון ש"ח).
- (3) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת רבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הרבית הגלום באגרות חוב במט"ח ברבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 1,295 מיליון ש"ח (30.9.22 - 2,334 מיליון ש"ח ו-31.12.22 - 1,741 מיליון ש"ח).
- (5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 14,587 מיליון ש"ח (30.9.22 - 10,634 מיליון ש"ח ו-31.12.22 - 12,127 מיליון ש"ח).

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למשחר	נגזרים שאינם למשחר	סך הכל	נגזרים למשחר	נגזרים שאינם למשחר	
315	295	20	522	320	202	חוזי רבית
-	-	-	202	-	202	מזה: נגזרים מגדרים
935	900	35	1,171	1,050	121	חוזי מטבע חוץ
2,240	2,240	-	2,241	2,240	1	חוזים בגין מניות
6	6	-	6	6	-	חוזי סחורות ואחרים
3,496	3,441	55	3,940	3,616	324	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
3,496	3,441	55	3,940	3,616	324	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למשחר	נגזרים שאינם למשחר	סך הכל	נגזרים למשחר	נגזרים שאינם למשחר	
334	317	17	531	308	223	חוזי רבית
-	-	-	218	-	218	מזה: נגזרים מגדרים
1,238	1,186	52	1,538	1,413	125	חוזי מטבע חוץ
1,730	1,730	-	1,730	1,729	1	חוזים בגין מניות
1	1	-	1	1	-	חוזי סחורות ואחרים
3,303	3,234	69	3,800	3,451	349	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
3,303	3,234	69	3,800	3,451	349	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למשחר	נגזרים שאינם למשחר	סך הכל	נגזרים למשחר	נגזרים שאינם למשחר	
301	284	17	519	299	220	חוזי רבית
-	-	-	217	-	217	מזה: נגזרים מגדרים
719	684	35	1,003	877	126	חוזי מטבע חוץ
1,300	1,300	-	1,301	1,300	1	חוזים בגין מניות
2	2	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
2,322	2,270	52	2,825	2,478	347	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
2,322	2,270	52	2,825	2,478	347	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. גידור חשבונאי

כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני רבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולחון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ, עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני רבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן.

אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי הוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי הוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)
הכנסות (הוצאות) רבית				
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד) רווח מגידורי שווי הוגן				
חוזי רבית				
(11)	(99)	1	(299)	(299)
34	99	68	279	293

ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2022
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)
התאמות שווי הוגן מצטבר שהקטינו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים בערך	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים בערך	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים בערך	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים בערך
2,542	(189)	3,374	(208)
3,494	(223)		

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן
ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנת שנת 2022 ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022	לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
(1) רווח שהוכר בהכנסות מפעילות במכשירים נגזרים			
			3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד
			נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים
127	39	30	חוזי רבית
1,481	33	424	חוזי מטבע חוץ
8	2	1	חוזים בגין מניות

לשנת שנת 2022 ביום 30 בספטמבר	לשנת שנת 2023 ביום 30 בספטמבר	
(לא מבוקר)		
(1) רווח שהוכר בהכנסות מפעילות במכשירים נגזרים		
		3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד
		נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים
69	95	חוזי רבית
1,383	1,050	חוזי מטבע חוץ
6	4	חוזים בגין מניות

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה⁽¹⁾

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,940	485	949	-	455	623	1,428	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(819)	(62)	(182)	-	(102)	(473)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
(763)	(3)	(467)	-	(200)	(93)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,358	420	300	-	153	57	1,428	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
(1,600)	(1)	-	-	(147)	(24)	(1,428)	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת פרופורמה לו התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
758	419	300	-	6	33	-	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
3,419	591	2,420	-	40	367	1	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
4,177	1,010	2,720	-	46	400	1	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,496	228	1,716	-	286	1,206	60	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(819)	(62)	(182)	-	(102)	(473)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(349)	(1)	(149)	-	(6)	(193)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
2,328	165	1,385	-	178	540	60	מכשירים פיננסיים
							ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,800	408	2,081	-	353	845	113	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(810)	(66)	(77)	-	(81)	(586)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
(1,497)	(1)	(1,342)	-	-	(154)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
1,493	341	662	-	272	105	113	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
(188)	(5)	-	-	(51)	(23)	(109)	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת פרופורמה לו התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
1,305	336	662	-	221	82	4	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
3,021	502	2,101	2	183	227	6	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
4,326	838	2,763	2	404	309	10	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,303	348	237	101	1,139	1,387	91	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(810)	(66)	(77)	-	(81)	(586)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(321)	(13)	(86)	(83)	(6)	(133)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
2,172	269	74	18	1,052	668	91	מכשירים פיננסיים
							ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2022							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
2,825	279	948	-	329	595	674	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(585)	(63)	(66)	-	(65)	(391)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(724)	(1)	(410)	-	(211)	(102)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
							סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת פרופורמה לו התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
1,516	215	472	-	53	102	674	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
(769)	(1)	-	-	(50)	(44)	(674)	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
747	214	472	-	3	58	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2,467	453	1,712	23	33	246	-	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,214	667	2,184	23	36	304	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,322	237	728	103	163	1,007	84	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(585)	(63)	(66)	-	(65)	(391)	-	מכשירים פיננסיים
(240)	-	(13)	(94)	(11)	(122)	-	ביטחון במזומן ששועבד
1,497	174	649	9	87	494	84	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
453	-	250	203	-	חוזי רבית
16,462	2,424	6,922	3,167	3,949	- שקל-מדד
85,242	-	1,108	19,579	64,555	- אחר
59,747	-	218	6,866	52,663	חוזי מטבע חוץ
394	-	-	9	385	חוזים בגין מניות
162,298	2,424	8,498	29,824	121,552	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
144,090	3,154	9,890	25,316	105,730	סך הכל

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
143,913	3,405	8,828	23,824	107,856	סך הכל

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני ש"ח)

א. שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיר	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
867	438	7	1	341	128	388	6	859	2,590
414	-	-	94	170	54	176	507	(52)	1,363
453	438	7	(93)	171	74	212	(501)	911	1,227
238	(308)	(4)	124	109	7	(40)	554	(992)	-
691	130	3	31	280	81	172	53	(81)	1,227
152	2	25	25	88	18	44	51	(4)	374
843	132	28	56	368	99	216	104	(85)	1,601
46	3	-	1	63	21	34	-	-	165
385	42	12	24	165	32	60	54	13	733
412	87	16	31	140	46	122	50	(98)	703
144	31	6	11	50	16	43	17	(34)	247
268	56	10	20	90	30	79	33	(64)	456
-	-	-	-	-	-	-	-	21	21
268	56	10	20	90	30	79	33	(43)	477
(21)	-	(1)	-	(1)	-	(1)	-	1	(22)
247	56	9	20	89	30	78	33	(42)	455
57,341	35,454	3,308	89	18,829	7,579	33,868	764	90,581	209,051
-	-	-	-	-	-	-	-	762	762
57,341	35,454	3,308	89	18,829	7,579	33,868	764	-	118,470
58,476	35,508 ⁽⁴⁾	4,198	98	18,814	7,270	34,464	951	-	120,073
253	159	-	-	194	99	21	-	-	567
14	-	-	-	11	-	-	-	-	25
69,964	467	80	11,020	26,015	6,502	16,806	50,588	16,489	197,384
69,257	-	-	11,010	25,615	6,296	15,943	50,517	-	178,638
69,725	-	-	11,416	24,892	6,199	17,406	51,636	-	181,274
39,360	18,380	3,078	425	18,305	8,791	30,521	1,673	9,123	108,198
40,427	18,403	3,722	424	18,229	8,873	31,170	1,775	8,103	109,001
40,978	-	-	29,691	22,720	4,734	13,005	336,821	-	447,949
270	111	3	1	132	46	112	2	-	563
387	-	-	30	130	27	30	48	-	652
34	19	-	-	18	8	30	3	(81)	12
691	130	3	31	280	81	172	53	(81)	1,227

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיר ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 2,003 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
מזה:	מזה:	עסקים		עסקים		עסקים		מזה:	
לדירור	כרטיסי	קטנים	בינוניים	גדולים	גופים	ניהול	סך הכל	לדירור	כרטיסי
לדירור	אשראי	זעירים	בינוניים	גדולים	מוסדיים	פיננסי	סך הכל	לדירור	אשראי
701	364	5	-	273	87	197	1,382	121	3
112	-	-	21	47	15	114	372	(12)	75
589	364	5	(21)	226	72	83	1,010	133	(72)
(126)	(241)	(2)	42	5	(7)	27	-	(49)	108
463	123	3	21	231	65	110	1,010	84	36
151	4	26	21	95	19	41	419	43	49
614	127	29	42	326	84	151	1,429	127	85
(4)	5	-	-	20	7	19	43	-	1
357	48	3	18	163	27	50	682	30	37
261	74	26	24	143	50	82	704	97	47
93	27	9	8	50	17	29	249	35	17
168	47	17	16	93	33	53	455	62	30
-	-	-	-	-	-	-	27	27	-
168	47	17	16	93	33	53	482	89	30
(10)	-	(1)	(1)	(2)	(1)	-	(15)	(1)	-
158	47	16	15	91	32	53	467	88	30
57,741	35,243	3,201	99	21,384	7,938	25,420	189,677	75,613	1,482
-	-	-	-	-	-	-	717	717	-
57,741	35,243	3,201	99	21,384	7,938	25,420	114,064	-	1,482
59,154	35,342 ⁽⁴⁾	4,229	111	21,707	7,920	25,144	115,708	-	1,672
239	139	-	-	192	46	45	522	-	-
12	-	-	-	6	-	-	18	-	-
68,325	394	60	9,917	27,466	6,752	19,444	179,468	15,605	31,959
67,997	-	9,908	27,164	6,599	18,804	31,931	162,403	-	31,931
68,148	-	10,092	27,194	6,450	18,901	34,117	164,902	-	34,117
38,288	18,449	3,536	362	20,544	9,291	24,355	100,848	6,888	1,120
37,934	18,461	4,165	311	20,460	9,196	24,756	103,001	8,999	1,345
38,105	-	-	25,726	20,482	4,303	16,449	407,097	-	302,032
287	117	3	-	153	47	86	575	-	2
166	-	-	21	72	16	17	326	-	34
10	6	-	-	6	2	7	109	84	-
463	123	3	21	231	65	110	1,010	84	36

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדירור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,414 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: לווואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
2,559	1,358	18	2	1,013	377	1,110	17	2,211	7,289
1,106	-	-	262	457	144	538	1,077	(115)	3,469
1,453	1,358	18	(260)	556	233	572	(1,060)	2,326	3,820
599	(967)	(8)	357	314	13	(74)	1,218	(2,427)	-
2,052	391	10	97	870	246	498	158	(101)	3,820
453	10	71	71	278	57	129	156	72	1,216
2,505	401	81	168	1,148	303	627	314	(29)	5,036
104	(1)	-	1	163	44	22	(1)	3	336
1,144	115	33	68	517	92	175	156	45	2,197
1,257	287	48	99	468	167	430	159	(77)	2,503
436	100	17	34	163	58	150	55	(27)	869
821	187	31	65	305	109	280	104	(50)	1,634
-	-	-	-	-	-	-	-	105	105
821	187	31	65	305	109	280	104	55	1,739
(61)	-	(3)	(1)	(7)	(2)	(3)	-	8	(66)
760	187	28	64	298	107	277	104	63	1,673
57,531	35,448	3,216	85	19,655	7,781	31,746	1,298	84,277	202,373
-	-	-	-	-	-	-	-	736	736
57,531	35,448	3,216	85	19,655	7,781	31,746	1,298	-	118,096
58,476	35,508 ⁽⁴⁾	4,198	98	18,814	7,270	34,464	951	-	120,073
253	159	-	-	194	99	21	-	-	567
14	-	-	-	11	-	-	-	-	25
69,434	463	80	10,664	26,297	6,642	16,576	45,248	16,117	190,978
68,659	-	-	10,654	25,859	6,428	15,601	45,205	-	172,406
69,725	-	-	11,416	24,892	6,199	17,406	51,636	-	181,274
39,310	18,408	2,990	419	19,021	9,017	29,385	1,675	7,763	106,590
40,427	18,403	3,722	424	18,229	8,873	31,170	1,775	8,103	109,001
39,316	-	-	27,623	21,230	4,594	13,153	320,097	-	426,013
828	340	10	1	416	142	320	7	-	1,714
1,130	-	-	95	404	81	99	146	-	1,955
94	51	-	1	50	23	79	5	(101)	151
2,052	391	10	97	870	246	498	158	(101)	3,820

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
(4) כולל הלוואות לדיור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 2,003 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
מזה:	מזה:	עסקים		עסקים		עסקים		מזה:	
לדיר	לדיר	קטנים	קטנים	בינוניים	בינוניים	גדולים	גדולים	כרטיסי	כרטיסי
סך הכל	סך הכל	זעירים	פרטית	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	אשראי	אשראי
סך הכל	סך הכל	זעירים	פרטית	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	אשראי	אשראי
1,699	1,040	14	1	619	182	447	8	401	3,357
225	-	-	37	85	24	251	125	(3)	744
1,474	1,040	14	(36)	534	158	196	(117)	404	2,613
(346)	(688)	(5)	73	33	(1)	80	184	(23)	-
1,128	352	9	37	567	157	276	67	381	2,613
458	10	72	68	291	55	112	157	53	1,194
1,586	362	81	105	858	212	388	224	434	3,807
5	16	-	1	31	34	2	1	-	74
1,068	147	30	55	493	80	141	122	69	2,028
513	199	51	49	334	98	245	101	365	1,705
180	71	18	17	117	34	86	35	128	597
333	128	33	32	217	64	159	66	237	1,108
-	-	-	-	-	-	-	-	64	64
333	128	33	32	217	64	159	66	301	1,172
(27)	-	(2)	(1)	(4)	(2)	(1)	-	(6)	(41)
306	128	31	31	213	62	158	66	295	1,131
56,247	34,153	3,051	117	20,424	7,254	23,416	1,564	75,755	184,777
-	-	-	-	-	-	-	-	711	711
56,247	34,153	3,051	117	20,424	7,254	23,416	1,564	-	109,022
59,154	35,342 ⁽⁴⁾	4,229	111	21,707	7,920	25,144	1,672	-	115,708
239	139	-	-	192	46	45	-	-	522
12	-	-	-	6	-	-	-	-	18
66,415	284	44	9,737	26,648	6,950	18,408	31,449	14,889	174,496
66,037	-	-	9,732	26,380	6,833	17,710	31,423	-	158,115
68,148	-	-	10,092	27,194	6,450	18,901	34,117	-	164,902
37,008	17,951	3,438	328	19,530	8,415	23,083	1,642	6,536	96,542
37,934	18,461	4,165	311	20,460	9,196	24,756	1,345	8,999	103,001
38,651	-	-	25,380	20,542	4,183	16,613	315,560	-	420,929
856	346	9	1	451	129	239	8	-	1,684
262	-	-	36	110	26	30	59	-	523
10	6	-	-	6	2	7	-	381	406
1,128	352	9	37	567	157	276	67	381	2,613

(1) יתרת ממוצעת מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדירוי ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,414 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
במיליוני ש"ח									
2,408	1,421	20	2	919	290	702	13	827	5,161
479	-	-	70	151	41	360	267	(10)	1,358
1,929	1,421	20	(68)	768	249	342	(254)	837	3,803
(209)	(939)	(8)	138	77	(12)	71	375	(440)	-
1,720	482	12	70	845	237	413	121	397	3,803
610	13	102	88	382	75	156	197	103	1,611
2,330	495	114	158	1,227	312	569	318	500	5,414
41	25	-	1	24	42	13	2	-	123
1,440	190	31	76	674	113	201	177	74	2,755
849	280	83	81	529	157	355	139	426	2,536
296	98	29	28	184	55	124	48	149	884
553	182	54	53	345	102	231	91	277	1,652
-	-	-	-	-	-	-	-	74	74
553	182	54	53	345	102	231	91	351	1,726
(43)	-	(3)	(1)	(6)	(3)	(1)	-	(5)	(59)
510	182	51	52	339	99	230	91	346	1,667
56,656	34,470	3,077	111	21,502	7,291	23,381	1,572	76,588	187,101
-	-	-	-	-	-	-	-	698	698
56,656	34,470	3,077	111	21,502	7,291	23,381	1,572	-	110,513
59,045	35,474 ⁽⁴⁾	4,062	97	20,019	8,192	27,784	2,019	-	117,156
241	145	-	-	234	35	34	-	-	544
13	-	-	-	8	-	-	-	-	21
66,970	311	47	9,787	27,225	6,980	18,090	32,022	15,537	176,611
66,606	-	-	9,781	26,987	6,864	17,339	31,997	-	159,574
68,122	-	-	10,430	27,325	6,834	17,753	37,805	-	168,269
37,489	18,080	3,460	346	20,384	8,494	23,360	1,538	6,350	97,961
38,197	18,480	3,905	320	19,574	9,053	26,551	1,210	8,731	103,636
38,395	-	-	25,265	20,356	4,117	16,056	310,106	-	414,295
1,144	465	12	1	601	177	332	11	-	2,266
545	-	-	69	226	52	59	109	-	1,060
31	17	-	-	18	8	22	1	397	477
1,720	482	12	70	845	237	413	121	397	3,803

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
(4) כולל הלוואות לדיור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,414 מיליון ש"ח.

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

(במיליוני ש"ח)

החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה באור 28א בדוחות הכספיים לשנת 2022.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	58	107	226	215	201	322	131
הכנסות שאינן מרבית	13	20	73	54	115	57	2
סך כל ההכנסות (הוצאות)	71	127	299	269	316	379	133
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(1)	34	39	53	25	21	3
הוצאות תפעוליות ואחרות	11	47	92	117	146	195	42
רווח (הפסד) לפני מסים	61	46	168	99	145	163	88
הפרשה למסים על הרווח	22	17	59	35	51	57	30
רווח (הפסד) לאחר מסים	39	29	109	64	94	106	58
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי	39	29	109	64	94	106	58
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	39	29	109	64	94	106	58
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,023	10,459	41,079	10,071	4,270	14,835	35,200
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,113	10,528	41,212	11,349	4,542	15,401	35,245
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	42,095	7,726	32,606	20,817	44,457	32,597	-

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	40	91	169	162	116	205	124
הכנסות שאינן מרבית	8	22	73	58	110	56	4
סך כל ההכנסות	48	113	242	220	226	261	128
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	32	2	44	3	(7)	7
הוצאות תפעוליות ואחרות	10	43	93	115	130	184	49
רווח לפני מסים	38	38	147	61	93	84	72
הפרשה למסים על הרווח	13	13	53	22	33	29	25
רווח לאחר מסים	25	25	94	39	60	55	47
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי	25	25	94	39	60	55	47
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	25	25	94	39	60	55	47
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,210	11,602	34,512	11,311	4,623	15,602	34,977
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,345	11,690	34,292	12,891	4,939	16,288	35,079
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	30,289	8,503	30,608	22,356	41,951	32,418	-

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
1,227	(608)	(675)	115	(81)	608
374	(191)	(219)	18	1	240
1,601	(799)	(894)	133	(80)	848
165	(3)	(24)	12	-	3
733	(198)	(233)	52	11	253
703	(598)	(637)	69	(91)	592
247	(210)	(223)	24	(32)	207
456	(388)	(414)	45	(59)	385
21	-	-	-	21	-
477	(388)	(414)	45	(38)	385
(22)	-	-	(22)	-	-
455	(388)	(414)	23	(38)	385
209,051	(12,858)	(18,468)	8,737	88,987	12,858
120,073	(12,947)	(18,521)	6,257	-	12,947
181,274	(174,460)	(182,767)	9,283	-	174,460

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
1,010	(315)	(374)	81	81	315
419	(187)	(215)	24	45	234
1,429	(502)	(589)	105	126	549
43	(5)	(44)	1	-	5
682	(175)	(235)	53	30	210
704	(322)	(310)	51	96	334
249	(114)	(109)	18	34	118
455	(208)	(201)	33	62	216
27	-	-	-	27	-
482	(208)	(201)	33	89	216
(15)	-	-	(15)	-	-
467	(208)	(201)	18	89	216
189,677	(10,680)	(17,189)	9,473	72,876	10,680
115,708	(11,926)	(18,801)	6,059	-	11,926
164,902	(158,377)	(169,036)	9,436	-	158,377

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	176	328	675	658	611	953	394
הכנסות שאינן מרבית	34	64	231	165	341	164	10
סך כל ההכנסות (הוצאות)	210	392	906	823	952	1,117	404
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1	82	28	117	47	82	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	34	138	283	358	430	574	123
רווח (הפסד) לפני מסים	175	172	595	348	475	461	281
הפרשה למסים על הרווח	61	60	207	121	165	160	97
רווח (הפסד) לאחר מסים	114	112	388	227	310	301	184
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	114	112	388	227	310	301	184
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	114	112	388	227	310	301	184
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,017	10,975	39,831	10,381	4,348	15,065	35,200
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,113	10,528	41,212	11,349	4,542	15,401	35,245
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	42,095	7,726	32,606	20,817	44,457	32,597	-

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	76	234	418	391	218	489	356
הכנסות שאינן מרבית	30	66	216	173	345	165	10
סך כל ההכנסות	106	300	634	564	563	654	366
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	53	(1)	48	6	(3)	18
הוצאות תפעוליות ואחרות	26	132	263	337	385	530	153
רווח לפני מסים	80	115	372	179	172	127	195
הפרשה למסים על הרווח	28	40	131	63	60	44	68
רווח לאחר מסים	52	75	241	116	112	83	127
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	52	75	241	116	112	83	127
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	52	75	241	116	112	83	127
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,268	11,194	31,374	11,203	4,527	15,434	33,891
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,345	11,690	34,292	12,891	4,939	16,288	35,079
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	30,289	8,503	30,608	22,356	41,951	32,418	-

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
3,820	(1,828)	(2,032)	331	(102)	1,828
1,216	(574)	(656)	53	90	720
5,036	(2,402)	(2,688)	384	(12)	2,548
336	(1)	(39)	14	3	1
2,197	(604)	(706)	163	43	757
2,503	(1,797)	(1,943)	207	(58)	1,790
869	(624)	(675)	72	(20)	621
1,634	(1,173)	(1,268)	135	(38)	1,169
105	-	-	-	105	-
1,739	(1,173)	(1,268)	135	67	1,169
(66)	-	-	(66)	-	-
1,673	(1,173)	(1,268)	69	67	1,169
202,373	(12,468)	(18,210)	9,137	82,161	12,468
120,073	(12,947)	(18,521)	6,257	-	12,947
181,274	(174,460)	(182,767)	9,283	-	174,460

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
2,613	(525)	(670)	214	362	525
1,194	(578)	(662)	73	52	726
3,807	(1,103)	(1,332)	287	414	1,251
74	(2)	(48)	(1)	-	2
2,028	(511)	(647)	156	68	625
1,705	(590)	(637)	132	346	624
597	(207)	(223)	46	121	219
1,108	(383)	(414)	86	225	405
64	-	-	-	64	-
1,172	(383)	(414)	86	289	405
(41)	-	-	(41)	-	-
1,131	(383)	(414)	45	289	405
184,777	(10,088)	(16,475)	9,173	73,100	10,088
115,708	(11,926)	(18,801)	6,059	-	11,926
164,902	(158,377)	(169,036)	9,436	-	158,377

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	135	340	622	595	391	760	488
הכנסות שאינן מרבית	38	88	289	232	453	224	12
סך כל ההכנסות	173	428	911	827	844	984	500
הוצאות בגין הפסדי אשראי	2	45	10	48	6	11	38
הוצאות תפעוליות ואחרות	44	182	366	461	521	717	198
רווח לפני מסים	127	201	535	318	317	256	264
הפרשה למסים על הרווח	44	70	186	111	110	89	92
רווח לאחר מסים	83	131	349	207	207	167	172
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	83	131	349	207	207	167	172
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	83	131	349	207	207	167	172
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,253	11,290	32,347	11,166	4,532	15,452	34,210
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,404	11,657	36,115	12,546	4,773	15,992	35,229
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	30,006	9,687	32,813	23,970	41,815	32,580	-

(1) יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
3,803	(1,033)	(1,239)	307	371	1,033
1,611	(758)	(865)	95	100	945
5,414	(1,791)	(2,104)	402	471	1,978
123	(9)	(51)	5	-	9
2,755	(697)	(887)	211	72	870
2,536	(1,085)	(1,166)	186	399	1,099
884	(377)	(406)	66	139	383
1,652	(708)	(760)	120	260	716
74	-	-	-	74	-
1,726	(708)	(760)	120	334	716
(59)	-	-	(59)	-	-
1,667	(708)	(760)	61	334	716
187,101	(10,361)	(16,698)	9,099	74,089	10,361
117,156	(11,653)	(18,350)	6,137	-	11,653
168,269	(161,954)	(173,903)	9,347	-	161,954

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

א. חובות* אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור			בנקים ממשלות ואגרות חוב		
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	
933	148	398	1,479	5	1,484
118	3	44	165	-	165
(18)	(3)	(35)	(56)	-	(56)
26	2	30	58	-	58
8	(1)	(5)	2	-	2
1,059	150	437	1,646	5	1,651
102	6	29	137	-	137
114	4	32	150	-	150

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה ⁽¹⁾
הוצאות בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה:
(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב	
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	
764	138	328	1,230	2	1,232
47	5	(9)	43	-	43
(36)	-	(21)	(57)	-	(57)
32	-	22	54	-	54
(4)	-	1	(3)	-	(3)
807	143	320	1,270	2	1,272
92	6	11	109	-	109
87	4	10	101	-	101

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה ⁽¹⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה:
(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות*, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור			בנקים ממשלות ואגרות חוב		
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	
817	151	344	1,312	2	1,314
228	(1)	106	333	3	336
(60)	(6)	(86)	(152)	-	(152)
74	6	73	153	-	153
14	-	(13)	1	-	1
1,059	150	437	1,646	5	1,651
100	6	11	117	-	117
114	4	32	150	-	150

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר) ⁽¹⁾	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
- מחיקות חשבונאיות	
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	
מחיקות חשבונאיות, נטו	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾	
מזה:	(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
	(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב	
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	
670	159	326	1,155	-	1,155
93	(34)	4	63	2	65
68	16	(10)	74	-	74
(94)	-	(67)	(161)	-	(161)
70	2	67	139	-	139
(24)	2	-	(22)	-	(22)
807	143	320	1,270	2	1,272
68	-	11	79	-	79
87	4	10	101	-	101

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר) ⁽¹⁾
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

** השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
בנקים וממשלות ואגרות חוב		אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיוור	מסחרי
סך הכל					
80,012	24,708	55,304	299	-	55,005
64,769	-	64,769	22,626	35,508	6,635
144,781	24,708	120,073	22,925	35,508	61,640
יתרת חוב רשומה של החובות					
שנבדקו על בסיסי פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
847	5	842	7	-	835
654	-	654	398	146	110
1,501	5	1,496	405	146	945

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
בנקים ממשלות ואגרות חוב		אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיוור	מסחרי
סך הכל					
70,144	19,729	50,415	542	-	49,873
65,293	-	65,293	23,254	35,342	6,697
135,437	19,729	115,708	23,796	35,342	56,570
יתרת חוב רשומה של החובות					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיוור	מסחרי
יתרת חוב רשומה של החובות					
70,822	19,217	51,605	389	-	51,216
65,551	-	65,551	23,144	35,474	6,933
136,373	19,217	117,156	23,533	35,474	58,149
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
657	2	655	10	-	645
540	-	540	323	145	72
1,197	2	1,195	333	145	717

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾	
2	1	10,177	20	71	10,086
1	-	6,934	34	25	6,875
3	1	15,318	5	2	15,311
23	9	28,799	255	771	27,773
29	11	61,228	314	869	60,045
217	-	35,508	159	77	35,272
41	14	22,925	94	177	22,654
287	25	119,661	567	1,123	117,971
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור					

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות רבית.

(3) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 105 מיליון ש"ח (30.9.22 - 93 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾			
						פעילות לווים בישראל	
						ציבור - מסחרי	
20	-	9,622	69	36	9,517	בינוי ונדל"ן - בינוי	
-	-	7,186	30	24	7,132	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
2	1	11,634	4	5	11,625	שרותים פיננסיים	
29	5	27,696	176	629	26,891	מסחרי - אחר	
51	6	56,138	279	694	55,165	סך הכל מסחרי	
174	-	35,342	139	54	35,149	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	
36	12	23,796	100	139	23,557	אנשים פרטיים - אחר	
261	18	115,276	518	887	113,871	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל	
						פעילות לווים בחו"ל	
						ציבור - מסחרי	
-	-	12	-	-	12	בינוי ונדל"ן	
2	-	420	4	-	416	מסחרי אחר	
2	-	432	4	-	428	סך הכל מסחרי	
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים	
2	-	432	4	-	428	סך הכל פעילות בחו"ל	
263	18	115,708	522	887	114,299	סך הכל אשראי לציבור	

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקנים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾	
4	-	9,706	60	26	9,620
12	-	7,129	40	13	7,076
11	-	13,006	2	4	13,000
22	8	27,863	201	532	27,130
49	8	57,704	303	575	56,826
205	-	35,474	145	75	35,254
45	13	23,533	96	150	23,287
299	21	116,711	544	800	115,367
-	-	13	-	-	13
-	-	432	-	-	432
-	-	445	-	-	445
-	-	-	-	-	-
-	-	445	-	-	445
299	21	117,156	544	800	115,812

פעילות לווים בישראל
ציבור - מסחרי
בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
פעילות לווים בחו"ל
ציבור - מסחרי
בינוי ונדל"ן
מסחרי אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות רבית.

(3) צוברים הכנסות רבית. חובות בעייתיים שאינם צוברים של 30 ועד 89 ימים בסך של 81 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שצוברים הכנסות רבית.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (י) (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב*							
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023
פעילות לווים בישראל							
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן							
17,111	2,105	1,264	454	1,291	2,574	5,451	3,972
16,629	1,967	1,243	435	1,273	2,476	5,411	3,824
332	62	5	14	6	73	33	139
96	56	7	1	8	14	4	6
54	20	9	4	4	11	3	3
44,117	13,744	2,293	1,303	2,174	2,762	5,318	16,523
מסחרי - אחר							
42,299	12,955	2,109	1,231	1,990	2,482	5,134	16,398
785	387	77	24	86	106	68	37
773	278	68	39	51	161	94	82
260	124	39	9	47	13	22	6
35,508	-	12,767	3,198	4,932	7,012	5,674	1,925
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור							
24,398	-	9,657	2,245	3,253	4,502	3,526	1,215
10,478	-	2,691	911	1,625	2,442	2,117	692
632	-	419	42	54	68	31	18
35,000	-	12,461	3,161	4,878	6,952	5,637	1,911
134	-	85	12	8	13	6	10
221	-	113	15	30	34	25	4
153	-	108	10	16	13	6	-
159	-	112	10	18	13	6	-
22,925	1,985	5,069	1,347	1,832	2,548	3,475	6,669
אנשים פרטיים - אחר							
22,076	1,856	4,785	1,282	1,751	2,448	3,380	6,574
787	114	268	59	76	92	87	91
44	10	10	4	4	7	6	3
18	5	6	2	1	1	2	1
94	44	20	4	6	9	7	4
119,661	17,834	21,393	6,302	10,229	14,896	19,918	29,089
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל							
412	209	8	1	6	-	6	182
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל							
402	208	8	-	2	-	2	182
10	1	-	1	4	-	4	-
-	-	-	-	-	-	-	-
120,073	18,043	21,401	6,303	10,235	14,896	19,924	29,271

* לרבות יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)*							
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב**							
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022
פעילות לווים בישראל							
ציבור - מסחרי							
בינו ונדל"ן							
16,808	1,808	593	498	1,078	1,417	3,854	7,560
16,410	1,690	555	489	1,060	1,385	3,791	7,440
239	38	19	5	8	14	50	105
60	14	11	1	4	12	11	7
99	66	8	3	6	6	2	8
39,330	9,349	1,182	1,015	2,098	4,354	5,351	15,981
מסחרי - אחר							
37,629	8,588	1,025	939	1,975	4,093	5,198	15,811
887	361	43	27	56	161	91	148
634	322	86	36	58	64	50	18
180	78	28	13	9	36	12	4
35,342	-	11,898	2,715	3,476	5,277	7,427	4,549
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר							
24,202	-	8,799	1,951	2,432	3,459	4,766	2,795
10,354	-	2,504	732	1,008	1,765	2,617	1,728
786	-	595	32	36	53	44	26
34,847	-	11,586	2,672	3,436	5,227	7,393	4,533
192	-	116	19	16	19	12	10
181	-	95	17	19	25	20	5
122	-	101	7	5	6	2	1
139	-	115	10	5	6	2	1
23,796	1,883	3,355	1,663	1,804	2,629	3,807	8,655
אנשים פרטיים - אחר							
22,920	1,769	3,143	1,560	1,723	2,518	3,678	8,529
768	101	181	88	71	101	113	113
71	4	24	11	6	6	10	10
37	9	7	4	4	4	6	3
100	3	27	13	9	9	14	25
115,276	13,040	17,028	5,891	8,456	13,677	20,439	36,745
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל							
432	168	-	8	-	5	8	243
428	168	-	8	-	1	8	243
-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	4	-	-
115,708	13,208	17,028	5,899	8,456	13,682	20,447	36,988
סך הכל אשראי לציבור							

* הוצג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

** לרבות יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)*							
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב**							
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022
פעילות לווים בישראל							
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן							
16,835	2,068	1,118	425	1,535	1,476	3,141	7,072
16,433	1,965	1,083	416	1,517	1,450	3,067	6,935
263	41	14	4	7	13	59	125
39	9	6	2	2	7	7	6
100	53	15	3	9	6	8	6
40,869	11,375	2,190	870	3,417	4,645	6,745	11,627
מסחרי - אחר							
38,983	10,642	2,094	803	3,285	4,347	6,527	11,285
1,147	436	42	31	81	159	106	292
536	240	16	20	38	100	84	38
203	57	38	16	13	39	28	12
35,474	-	11,232	2,649	3,361	5,189	7,359	5,684
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור							
24,276	-	8,272	1,918	2,342	3,404	4,719	3,621
10,441	-	2,406	700	981	1,729	2,586	2,039
757	-	554	31	38	56	54	24
34,982	-	10,942	2,605	3,331	5,126	7,311	5,667
155	-	82	14	13	19	19	8
212	-	107	20	13	37	26	9
125	-	101	10	4	7	3	-
145	-	118	11	5	8	3	-
23,533	1,977	4,143	1,828	1,699	2,342	3,299	8,245
אנשים פרטיים - אחר							
22,600	1,845	3,870	1,718	1,625	2,248	3,179	8,115
815	113	240	94	64	84	103	117
80	7	30	11	6	7	10	9
38	12	3	5	4	3	7	4
96	3	38	14	9	9	12	11
116,711	15,420	18,683	5,772	10,012	13,652	20,544	32,628
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל							
445	159	-	9	1	1	-	275
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל							
445	159	-	9	1	1	-	275
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
117,156	15,579	18,683	5,781	10,013	13,653	20,544	32,903

* הוצג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

** לרבות יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים:

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
הכנסות רבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה
-	1,450	54	16	11	38
-	2,050	260	34	86	226
-	3,500	314	50	97	264
-	197	159	1	9	158
-	324	94	6	29	88
-	4,021	567	57	135	510
פעילות לווים בישראל					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל					
-	20	-	-	-	-
-	4,041	567	57	135	510
סך הכל (*)					
מזה: (*)					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון					
נמדד על בסיס קבוצתי					
		298	34	97	264
		12	12	-	-
		257	11	38	246

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 31 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 555 מיליון ש"ח.

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
הכנסות רבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה
-	2,053	99	16	22	83
-	3,733	180	53	46	127
-	5,786	279	69	68	210
-	171	139	-	7	139
-	344	100	10	32	90
-	6,301	518	79	107	439
פעילות לווים בישראל					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל					
-	31	4	-	4	4
-	6,332	522	79	111	443
סך הכל (*)					
מזה: (*)					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון					
נמדד על בסיס קבוצתי					
		363	60	104	303
		12	12	-	-
		147	7	7	140

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 27 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 525 מיליון ש"ח.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור⁽¹⁾ (המשך)

2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים: (המשך)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
הכנסות רבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל					
-	2,139	100	20	21	80
-	3,740	203	52	58	151
-	5,879	303	72	79	231
-	173	145	2	6	143
-	342	96	14	28	82
-	6,394	544	88	113	456
סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
-	31	-	-	-	-
-	6,425	544	88	113	456
סך הכל^(*)					
מזה: ^(*)					
		292	61	79	231
		12	12	-	-
		240	15	34	225

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 39 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 538 מיליון ש"ח.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי: (המשך)

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
17	4	-	-	13	בינוי ונדל"ן
65	14	-	-	51	מסחרי - אחר
82	18	-	-	64	סך הכל מסחרי
12	5	-	-	7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
95	29	-	-	66	אנשים פרטיים - אחר
189	52	-	-	137	סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בחו"ל
189	52	-	-	137	סך הכל

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
16	2	-	-	14	בינוי ונדל"ן
63	11	-	-	52	מסחרי - אחר
79	13	-	-	66	סך הכל מסחרי
13	1	-	-	12	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
79	13	-	-	66	אנשים פרטיים - אחר
171	27	-	-	144	סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בחו"ל
171	27	-	-	144	סך הכל

(1) צובר הכנסות רבית.

(2) חובות שעברו ארגון מחדש בסך של 180 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים (ליום 30.9.22 - 171 מיליון ש"ח).

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי: (המשך)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
18	4	-	-	14	בינוי ונדל"ן
67	15	-	-	52	מסחרי - אחר
85	19	-	-	66	סך הכל מסחרי
14	1	-	-	13	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
89	26	-	-	63	אנשים פרטיים - אחר
188	46	-	-	142	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
188	46	-	-	142	סך הכל

(1) צובר הכנסות רבית.

(2) ליום 31 בדצמבר 2022 חובות שעברו ארגון מחדש בסך של 165 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו					
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר					
2022			2023		
(לא מבוקר)					
מספר חוזים	ירת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ירת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	ירת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ירת חוב רשומה לפני ארגון מחדש
10	10	9	2	2	10
43	12	59	6	6	43
53	22	68	8	8	53
-	-	-	-	-	-
312	15	268	15	16	15
365	37	336	23	24	38

פעילות לווים בישראל
ציבור-מסחרי
בינוי ונדל"ן
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר					
2022			2023		
(לא מבוקר)					
מספר חוזים	ירת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ירת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	ירת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ירת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
34	9	9	18	11	11
161	30	30	154	27	27
195	39	39	172	38	38
3	1	1	1	1	1
934	49	46	857	38	36
1,132	89	86	1,030	77	75

פעילות לווים בישראל
ציבור-מסחרי
בינוי ונדל"ן
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽¹⁾				ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽¹⁾				
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר				לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר				
2022		2023		2022		2023		
(לא מבוקר)				(לא מבוקר)				
יִתְרֵת חֹב	מספר חוזים	יִתְרֵת חֹב	מספר חוזים	יִתְרֵת חֹב	מספר חוזים	יִתְרֵת חֹב	מספר חוזים	
רשומה		רשומה		רשומה		רשומה		
1	15	1	15	-	1	1	4	
11	80	10	79	2	40	5	38	
12	95	11	94	2	41	6	42	
1	4	-	3	-	-	-	-	
10	375	8	341	3	124	3	91	
23	474	19	438	5	165	9	133	

פעילות לווים בישראל
ציבור-מסחרי
בינוי ונדל"ן
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

(1) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. ג. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר
314	-	4	10	26	29	19	226
159	4	1	3	25	36	84	6
94	-	-	-	2	1	2	89
567	4	5	13	53	66	105	321

מסחרי

הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר
283	-	-	10	26	23	26	198
139	1	7	2	21	39	52	17
100	-	-	-	3	2	3	92
522	1	7	12	50	64	81	307

מסחרי

הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר
303	-	3	9	33	27	25	206
145	2	6	3	27	32	56	19
96	-	-	-	2	2	2	90
544	2	9	12	62	61	83	315

מסחרי

הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,223	14,015	247	23,957	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
870	6,708	89	11,110	מעל 60%
-	389	22	441	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,093	21,112	358	35,508	סך הכל

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,017	14,067	220	23,739	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
1,426	6,762	60	11,141	מעל 60%
-	402	53	462	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,443	21,231	333	35,342	סך הכל

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,313	14,122	207	23,831	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
922	6,789	64	11,198	מעל 60%
-	388	39	445	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,235	21,299	310	35,474	סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים⁽²⁾

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרת חוזים ⁽¹⁾			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		
1	1	1	572	181	144	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
10	9	14	1,174	1,045	1,133	אשראי תעודות
9	8	17	4,325	4,406	3,727	ערבויות להבטחת אשראי
46	40	51	5,141	4,942	4,917	ערבויות לרוכשי דירות
-	-	-	3,303	3,331	2,615	ערבויות והתחייבויות אחרות
22	21	23	11,672	12,343	11,516	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
18	10	24	6,042	5,660	7,857	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
9	8	17	9,396	9,078	9,933	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
-	-	-	595	501	723	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	-	220	242	260	מסגרות להשאלות ניירות ערך
2	4	3	1,387	1,311	2,166	ערבויות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף
						התחייבויות להוצאת ערבויות

- (1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
- (2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שתדחה התביעה נגדם או שיבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
61,659	-	313	393	1,813	-	59,140
22,043	441	-	1,488	9,478	2,708	7,928
155	-	-	-	-	-	155
118,577	593	65	1,551	5,235	14,789	96,344
1,015	-	-	2	-	691	322
776	776	-	-	-	-	-
871	871	-	-	-	-	-
305	305	-	-	-	-	-
3,940	2,247	48	82	1,315	4	244
1,332	372	-	2	10	8	940
210,673	5,605	426	3,518	17,851	18,200	165,073
181,274	593	1,451	3,853	29,214	5,745	140,418
3,824	-	12	4	137	-	3,671
665	-	2	6	217	-	440
4,751	-	-	-	-	4,749	2
3,496	2,246	19	23	920	23	265
4,532	50	3	10	42	74	4,353
198,542	2,889	1,487	3,896	30,530	10,591	149,149
12,131	2,716	(1,061)	(378)	(12,679)	7,609	15,924
-	-	1,061	325	12,209	(242)	(13,353)
-	-	-	(1)	238	-	(237)
-	-	1	46	300	-	(347)
12,131	2,716	1	(8)	68	7,367	1,987
-	-	-	49	304	-	(353)
-	-	47	69	1,171	-	(1,287)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו⁽³⁾

אשראי לממשלה

השקעה בחברה כלולה

בנינים וציוד

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
56,012	-	490	378	3,215	-	51,929
15,331	475	-	1,275	5,314	1,202	7,065
630	-	-	-	-	-	630
114,539	781	92	1,256	4,590	13,835	93,985
862	-	-	-	83	720	59
679	679	-	-	-	-	-
894	894	-	-	-	-	-
297	297	-	-	-	-	-
3,800	1,731	39	105	1,619	15	291
1,943	1,104	-	3	13	11	812
194,987	5,961	621	3,017	14,834	15,783	154,771
164,902	781	1,636	3,596	23,614	6,509	128,766
4,998	-	7	10	191	-	4,790
891	-	2	2	43	83	761
5,030	-	-	-	-	5,026	4
3,303	1,731	26	41	1,163	30	312
5,166	773	-	7	81	66	4,239
184,290	3,285	1,671	3,656	25,092	11,714	138,872
10,697	2,676	(1,050)	(639)	(10,258)	4,069	15,899
-	-	1,049	583	9,824	(188)	(11,268)
-	-	-	37	193	-	(230)
-	-	(4)	(5)	127	-	(118)
10,697	2,676	(5)	(24)	(114)	3,881	4,283
-	-	-	11	268	-	(279)
-	-	(38)	(106)	522	-	(378)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
57,130	-	471	488	2,178	-	53,993
16,010	445	-	1,388	6,178	1,193	6,806
12	-	-	-	-	-	12
115,961	720	89	1,298	3,955	14,095	95,804
866	-	-	-	95	707	64
687	687	-	-	-	-	-
902	902	-	-	-	-	-
317	317	-	-	-	-	-
2,825	1,303	53	246	954	13	256
1,245	380	-	1	23	14	827
195,955	4,754	613	3,421	13,383	16,022	157,762
168,269	720	1,627	3,680	26,095	5,990	130,157
4,821	-	13	6	140	-	4,662
237	-	1	2	28	-	206
4,749	-	-	-	-	4,745	4
2,322	1,302	46	87	597	26	264
4,522	49	1	5	50	73	4,344
184,920	2,071	1,688	3,780	26,910	10,834	139,637
11,035	2,683	(1,075)	(359)	(13,527)	5,188	18,125
-	-	1,080	335	13,107	(189)	(14,333)
-	-	-	8	187	-	(195)
-	-	(2)	3	164	-	(165)
11,035	2,683	3	(13)	(69)	4,999	3,432
-	-	-	26	178	-	(204)
-	-	(37)	(27)	616	-	(552)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו⁽³⁾

אשראי לממשלה

השקעה בחברה כלולה

בנינים וציוד

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
יתרה במאזן	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
61,659	649	61,004	-	61,653	נכסים פיננסיים
22,043	10,594	11,067	173	21,834	מזומנים ופקדונות בבנקים
155	-	155	-	155	ניירות ערך ⁽²⁾
118,577	10,083	-	106,577	116,660	ניירות ערך שנשאלו
1,015	-	321	682	1,003	אשראי לציבור, נטו
3,940	2,331	908	701	3,940	אשראי לממשלה
227	13	-	214	227	נכסים בגין מכשירים נגזרים
207,616 ⁽³⁾	23,670	73,455	108,347	205,472	נכסים פיננסיים אחרים
					סך כל הנכסים הפיננסיים
181,274	7,475	119,194	51,079	177,748	התחייבויות פיננסיות
3,824	-	1,300	2,412	3,712	פקדונות הציבור
665	140	500	25	665	פקדונות מבנקים
4,751	4,495	-	4	4,499	פקדונות הממשלה
3,496	2,332	1,141	23	3,496	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,053	26	-	3,005	3,031	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
197,063 ⁽³⁾	14,468	122,135	56,548	193,151	התחייבויות פיננסיות אחרות
					סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
39	-	-	39	39	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
838	-	-	838	838	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 32,375 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 11,137 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14א-14.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
יתרה במאזן	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
56,012	688	55,319	2	56,009	
15,331	8,300	6,756	130	15,186	
630	-	630	-	630	
114,539	8,954	-	103,227	112,181	
862	-	142	703	845	
3,800	1,800	1,119	881	3,800	
925	738	-	187	925	
192,099 ⁽³⁾	20,480	63,966	105,130	189,576	
164,902	6,480	114,989	40,214	161,683	
4,998	-	793	4,007	4,800	
891	-	860	32	892	
5,030	4,854	-	2	4,856	
3,303	1,795	1,479	29	3,303	
3,806	808	-	2,982	3,790	
182,930 ⁽³⁾	13,937	118,121	47,266	179,324	
44	-	-	44	44	
830	-	-	830	830	

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך⁽²⁾

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו

אשראי לממשלה

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים אחרים

סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות אחרות

סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים בסך 25,428 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 10,591 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14.14-B.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
57,127	-	56,473	654	57,130	נכסים פיננסיים
15,832	143	7,705	7,984	16,010	מזומנים ופקדונות בבנקים
12	-	12	-	12	ניירות ערך ⁽²⁾
113,119	104,731	-	8,388	115,961	ניירות ערך שנשאלו
840	683	157	-	866	אשראי לציבור, נטו
2,825	642	825	1,358	2,825	אשראי לממשלה
215	189	-	26	216	נכסים בגין מכשירים נגזרים
189,970	106,388	65,172	18,410	193,020 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
164,844	41,047	117,313	6,484	168,269	פקדונות הציבור
4,629	4,007	622	-	4,821	פקדונות מבנקים
238	32	206	-	237	פקדונות הממשלה
4,517	3	-	4,514	4,749	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,322	26	937	1,359	2,322	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,927	2,901	-	26	2,949	התחייבויות פיננסיות אחרות
179,477	48,016	119,078	12,383	183,347 ⁽³⁾	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות
43	43	-	-	43	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
833	833	-	-	833	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 23,907 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,832 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14א.ב-14א.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית.

בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי ההוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - השווי ההוגן נאמד לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבות). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות בעייתיים לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה. תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוסס על מודל סטטיסטי.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיות האשראי של הצד הנגדי.

באור 14ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
6,749	10,941	-	-	17,690
224	-	-	-	224
425	-	-	-	425
2,331	908	701	-	3,940
10,096	-	-	-	10,096
19,825	11,849	701	-	32,375
סך כל הנכסים				
התחייבויות				
2,332	1,141	23	-	3,496
7,641	-	-	-	7,641
9,973	1,141	23	-	11,137
סך כל ההתחייבויות				

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
5,054	6,558	-	-	11,612
261	-	-	-	261
63	-	-	-	63
1,800	1,119	881	-	3,800
9,692	-	-	-	9,692
16,870	7,677	881	-	25,428
סך כל הנכסים				
התחייבויות				
1,795	1,479	29	-	3,303
7,288	-	-	-	7,288
9,083	1,479	29	-	10,591
סך כל ההתחייבויות				

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
4,864	7,537	-	-	12,401
240	-	-	-	240
27	-	-	-	27
1,358	825	642	-	2,825
8,414	-	-	-	8,414
14,903	8,362	642	-	23,907
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה				
מניות שאינן למסחר				
ניירות ערך למסחר				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
אחר				
סך כל הנכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
אחר				
סך כל ההתחייבויות				

באור 14ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)					
רווחים בגין השינויים בשווי לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
1	44	-	44	-	השקעה במניות
-	12	12	-	-	אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון

30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)					
הפסדים בגין השינויים בשווי לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(4)	83	-	83	-	השקעה במניות
-	12	12	-	-	אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
הפסדים בגין השינויים בשווי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(9)	62	-	62	-	השקעה במניות
-	12	12	-	-	אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון

באור 14 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2023	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברטו אל רמה 3	העברות ברטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023
נכסים בגין מכשירים נגזרים	728	963	18	(1,008)	-	-	476
התחייבויות	23	(1)	-	(1)	-	-	(1)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2022	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברטו אל רמה 3	העברות ברטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022
נכסים בגין מכשירים נגזרים	905	890	22	(936)	-	-	652
התחייבויות	27	(2)	-	-	-	-	(4)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברטו אל רמה 3	העברות ברטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023
נכסים בגין מכשירים נגזרים	642	3,101	57	(3,099)	-	-	634
התחייבויות	26	(4)	-	(7)	-	-	(6)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברטו אל רמה 3	העברות ברטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022
נכסים בגין מכשירים נגזרים	249	3,238	58	(2,664)	-	-	808
התחייבויות	18	(12)	-	(1)	-	-	(12)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברטו אל רמה 3	העברות ברטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022
נכסים בגין מכשירים נגזרים	249	3,890	81	(3,578)	-	-	576
התחייבויות	18	(7)	-	1	-	-	(11)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 14 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 30 בספטמבר 2023 (לא מבוקר)						
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי		
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
					נכסים	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי רבית אחר	
					- חוזי מטבע חוץ	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל מדד	
					- חוזי מטבע חוץ	
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה	
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	
					שווי הוגן של בטחונות	
					12	
ליום 30 בספטמבר 2022 (לא מבוקר)						
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי		
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
					נכסים	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי רבית אחר	
					- חוזי מטבע חוץ	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל מדד	
					- חוזי מטבע חוץ	
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה	
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	
					שווי הוגן של בטחונות	
					12	

באור 14ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי		
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
					נכסים	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי רבית אחר	
					- חוזי מטבע חוץ	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי מטבע חוץ	
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה	
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	
					שווי הוגן של בטחונות	
					12	

מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:

- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעלייה (לירידה) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
- סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

באור 15 - השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, החלה מתקפת טרור וטבח אכזרי בחדירתם של אלפי מחבלים מארגוני הטרור ברצועת עזה, ליישובי עוטף עזה ודרום הארץ, בחסות מטח טילים כבד לעבר שטחי מדינת ישראל. נוכח האירועים האמורים, הכריזו שר הבטחון והשר לבטחון לאומי, על מצב מיוחד בעורף ועל אירוע חירום במדינה כולה, והחלה מלחמת "חרבות ברזל", הוכרז גיוס מילואים נרחב, אנשים פונו מבתיהם, מקומות עבודה הושבתו ועובדים הוצאו לחל"ת על ידי מעסיקים מסוימים. כבר בתחילת המלחמה התרחשו ירידות חדות במחירי ניירות ערך בבורסה בתל אביב, עלייה במחירי הנפט והדלקים ופיחות בשער השקל מול מטבעות אחרים.

נוכח אי הוודאות השורר באשר להתפתחות במצב הבטחוני והצטברות השלכותיו השליליות עשויה כלכלת ישראל להיקלע להאטה. השיבוש הקשה בשגרת החיים וההשפעות על המצב הבטחוני והכלכלי בישראל גרמו לבנק ישראל לפרסם מתווה שאומץ על ידי התאגידים הבנקאיים, על מנת להקל על לקוחותיהם וביניהם האפשרות לחרוג ממסגרת האשראי, או לאפשר הקלות ללווים כמו קביעת הסדרי פירעון חדשים לטווח הקצר (כגון: ויתור על רבית פיגורים ודחיית תשלומי רבית וקרן לתקופת זמן של עד 3 חודשים). בנוסף למתווה שפורסם על ידי בנק ישראל, הבנק נרתם לסייע ללקוחותיו שנפגעו כתוצאה מהמלחמה והציע הקלות נוספות. נוכח המלחמה והשפעותיה השליליות הצפויות על המשק הישראלי, סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות, Fitch-I Moody's, הודיעו כי הן מכניסות את מדינת ישראל למעקב דירוג שלילי, זאת בשל שינוי בתפיסת הסיכונים, על רקע מלחמת "חרבות ברזל". סוכנות הדירוג הבינלאומית, S&P הודיעה על הורדת תחזית דירוג האשראי של מדינת ישראל מיציבה לשלילית, על אף שהדירוג עצמו נותר ברמה של AA-. המלחמה צפויה להביא להרעה בפעילות הכלכלה בישראל, אליה חשופה פעילות הבנק, לרבות עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי. עקב כך, הגדיל הבנק את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים ברבעון השלישי של שנת 2023. תיק ניירות הערך של הבנק הושפע מהירידות החדות במחירי ניירות ערך. ירידות ערך אלו טרם קיבלו ביטוי בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2023. נכון ליום 14 בנובמבר 2023, יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת הסתכמה ב-246 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-258 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2023.

המלחמה גרמה לחוסר יציבות ואי ודאות משמעותית במשק. הבנק מעריך בשלב זה, בהתבסס על המידע הזמין נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כי לאירועים הנוכחיים ולהסלמה הביטחונית בישראל, עלולה להיות השפעה לרעה על תוצאותיו העסקיות, עקב ירידה בהיקפי הפעילות במשק. ירידה זו עלולה לקבל ביטוי בקיטון בהכנסות רבית, גידול בהפסדי אשראי, ירידה בגביית עמלות ובפעילויות עסקיות אחרות. היות שמדובר באירוע אשר אינו בשליטת הבנק והתפתחויות בשטח עשויות להשפיע על הערכות הבנק, נכון למועד הדוח, אין ביכולת הבנק לאמוד את היקף ההשפעה הצפויה של המלחמה על תוצאותיו בטווח הבינוני והארוך. הבנק עוקב אחרי המצב באופן שוטף ומבצע התאמות בפעילות ובניהול הסיכונים, בהתאם להתפתחויות.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

151	ממשל תאגידי
151	הביקורת הפנימית בקבוצה
151	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
151	פרישות ומינויים
151	עסקאות עם בעלי עניין
153	פרטים על בעלי השליטה בבנק
154	פרטים נוספים
154	חקיקה ויוזמות רגולטוריות
160	הליכים משפטיים
160	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
160	מדיניות תגמול לעובדים
161	מעורבות ותרומה לקהילה
163	נספח
163	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד

רשימת לוחות

152	1 ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק
163	2 נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

ממשל תאגיד

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק (המשמשת כמבקרת פנימית גם בבנק מסד), ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2022, נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 28 במרץ 2023. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2023, נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 10 בספטמבר 2023.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

דירקטוריון הבנק קיים 17 ישיבות מליאה ו-47 ישיבות של ועדות הדירקטוריון בתקופה ינואר-ספטמבר 2023.

פרישות ומינויים

ביום 17 במאי 2023, הודיעה גב' סמדר ברבר-צדיק על כוונתה לסיים את כהונתה כמנכ"ל הבנק, לאחר כהונה של כ-16 שנה כמנכ"ל וכ-20 שנה במצטבר בתפקידים בכירים בבנק. הדירקטוריון החליט ביום 29 במאי 2023, על הקמת ועדת דירקטוריון לאיתור מועמדים לתפקיד מנכ"ל הבנק (להלן - "ועדת האיתור"), בראשות יו"ר הדירקטוריון מר רון לבקוביץ וחבריה הדירקטורים, גב' פנינה ביטרמן-כהן, מר גיל בינו, ד"ר רונן הראל ומר אילן עייש. ביום 13 באוגוסט 2023, החליט הדירקטוריון לאמץ את המלצת ועדת האיתור ולמנות את מר אלי כהן לתפקיד המנכ"ל הבא של הבנק. מר אלי כהן מכהן כיום כראש החטיבה לניהול סיכונים בבנק (CRO), סמנכ"ל וחבר הנהלת הבנק. ביום 18 בספטמבר 2023, התקבל אישור המפקח על הבנקים למינוי. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 13 בנובמבר 2023, מועד תחילת כהונתו של מר אלי כהן כמנכ"ל הבנק יהיה ביום 30 בנובמבר 2023 וכהונתה של גב' סמדר ברבר-צדיק תסתיים ביום 29 בנובמבר 2023. הדירקטוריון מודה לגב' סמדר ברבר-צדיק על כהונתה המוצלחת, בה הובילה את הבנק להישגים מרשימים, והשכיילה לבנות ולעצב קבוצה בנקאית צומחת, יעילה ואיכותית, תוך יצירת ערך לכלל בעלי העניין. הדירקטוריון מאחל למר אלי כהן הצלחה בכהונתו. ביום 15 בנובמבר 2023, החליט הדירקטוריון למנות את גב' ליליה קפלן למנהלת הסיכונים הראשית (CRO), ראש חטיבת ניהול סיכונים, סמנכ"ל וחברת הנהלת הבנק. המינוי ייכנס לתוקף ביום 30 בנובמבר 2023. הדירקטוריון מאחל לה הצלחה בכהונתה.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה, כפי שפורטו בפרק ממשל תאגיד, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגיד, עסקאות עם בעלי עניין, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בתקופת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות")):

לפירוט העסקאות ראו פרק ממשל תאגיד, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

בנוסף:

(1) ביום 27 ביוני 2023, אישרו ועדת הביקורת, וועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות 1(3), 1(1), 1(5) ו-1(1) לתקנות ההקלות, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים לתקופה נוספת, עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות הבנות של הבנק וכן בעלת השליטה,

פיבי אחזקות בע"מ ולרבות מנכ"ל הבנק והדירקטורים מבעלי השליטה, לתקופת ביטוח נוספת, המתחילה ביום 1 ביולי 2023 ומסתיימת ביום 30 ביוני 2024. לפרטים בדבר תנאי הפוליסה ראו דיווח מידי של הבנק מיום 27 ביוני 2023 (מספר אסמכתא 060133-01-2023) שהאמור בו נכלל כאן על דרך ההפנייה.

(2) ביום 6 ביולי 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק הענקת כתבי שיפוי מעודכנים לדירקטורים בבנק, המכהנים ואשר יכהנו מעת לעת בבנק. עוד אישרה האסיפה הכללית הענקת כתבי שיפוי כאמור לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים ממועד אישור האסיפה, באותם תנאים ובאותו נוסח של כתב השיפוי המעודכן שניתן ליתר הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק. לפרטים בדבר כתב השיפוי המעודכן ראו דיווח מידי של הבנק מיום 29 במאי 2023 בדבר זימון אסיפה כללית (מספר אסמכתא 049210-01-2023) שהאמור בו נכלל כאן על דרך ההפנייה.

(3) ביום 12 בספטמבר 2023, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, המשך תשלום גמול לדירקטורים שהינם בעלי שליטה בבנק, ה"ה מר צדיק בינו ומר גיל בינו, הזהה לגמול ששולם להם ערב ההחלטה, למשך שלוש שנים נוספות כל עוד ימשיכו לכהן כדירקטורים בבנק, בהתאם לתקנה 11 לתקנות ההקלות. לפרטים ראו דיווח מידי של הבנק מיום 12 בספטמבר 2023 (מספר אסמכתא 086287-01-2023).

ד. ביום 1 בנובמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר רון לבקוביץ כדירקטור לתקופה נוספת של עד שלוש שנים מיום 5 בנובמבר 2023. כמו כן, האסיפה הכללית האמורה, אישרה עדכון במשכורתו החדושה כיו"ר הדירקטוריון כך שתעמוד על סך של כ- 220 אלפי ש"ח (צמוד למדד הידוע לחודש יולי 2023) וכן כי התשלום בגין תקופת אי התחרות של שלושה חודשים יעשה בהתאם למשכורתו החדושה כפי שאושרה על ידי האסיפה הכללית (לרבות הפרשי הצמדה עד למועד האסיפה) ולא לפי המשכורת החדושה אשר תשולם לו בסיום כהונתו (כלומר לא ייכללו עדכונים במשכורת החדושה בהתאם לשינויים עתידיים במדד שלאחר מועד האסיפה האמורה). בהמשך לכך, תקרת התגמול הקבוע של יו"ר הדירקטוריון עומדת על כ- 3,237 אלפי ש"ח לשנה (כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויים פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין). בשאר תנאי הכהונה לא חל שינוי לעומת המפורט בבאור 1.33(2) - בעלי עניין וצדדים קשורים, בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ה. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין שחל בהן שינוי בתקופת הדוח

להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018:

אשראי	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל
באלפי ש"ח								
חבויות של אחרים ⁽¹⁾								
141	-	-	141	468	-	-	-	609
151	-	-	151	509	-	-	-	660
30 בספטמבר 2023								
31 בדצמבר 2022								
פקדונות של אחרים ⁽¹⁾								
30 בספטמבר 2023								
31 בדצמבר 2022								
יתרה לתאריך המאזן	יתרה לגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	יתרה לגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח
9,283	31,686	2,238	7,285					

(1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

(2) על בסיס היתרות בסופי החודשים, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הגבוהה ביותר על בסיס נתונים יומיים.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), שהינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה, מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהון בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). לפרטים בדבר ההסדרים השונים, הקיימים בין בעלי השליטה, בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק ולגבי תנאי היתר השליטה מיום 19 בספטמבר 2003, שניתן לבעלי השליטה על ידי בנק ישראל, כפי שתוקן מעת לעת, ראו "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2019.

בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

פרטים נוספים

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות, ארוכות הטווח.

לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים. ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, לא ניתן להעריך גם האם תפורסמנה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שתקבענה.

אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהאמור בפרק פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת להוראות הדין והיוזמות הרגולטוריות המפורטות להלן או לאחרות. בעיקר, לאמור בפרק סיכונים מובילים ומתפתחים לעניין ריבוי היוזמות הרגולטוריות הרלוונטיות למערכת הבנקאית בתקופה האחרונה.

מלחמת "חרבות ברזל"

נוכח המתקפה הרצחנית של ארגון הטרור חמאס על ישראל, שאירעה ביום 7 באוקטובר 2023, בה נרצחו, נפצעו ונחטפו אלפי אזרחים ואנשי כוחות הביטחון, הוכרזו עוד באותו היום אירוע חירום אזרחי ומצב חירום מיוחד בשטח המדינה כולה והחלה מלחמת "חרבות ברזל".
על רקע המצב החרגי והקיצוני שיצר האירועים האמורים והשלכותיו, בין היתר, על הכלכלה בישראל, ועל מנת לסייע ללקוחות ולמערכת הבנקאית להתמודד עם אתגרי המצב, פורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים ועל ידי רגולטורים נוספים הוראות, הקלות והנחיות בנושאים רבים ולהלן העיקריות שבהן:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת חרבות ברזל (הוראת שעה) (להלן - "הוראת השעה")

- ההוראה מתעדכנת מעת לעת ובהתאם לצרכים. הנוסח האחרון המעודכן התפרסם ביום 21 בנובמבר 2023, והוא כולל הקלות שעיקריהן להלן. ככלל ההוראה תהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2023, למעט הקלות מסוימות שלגביהן נקבעו תקופות תחולה שונות:
- נקבעו סכומי הריגות, בהתאם לסוג לקוח, בהן רשאי תאגיד בנקאי שלא להגדיר ולהסכים מראש ובכתב על מסגרת בתוך יום עסקים אחד, ובלבד שיפעל להסדרת המסגרת בהקדם האפשרי.
 - הרשאה לתאגיד בנקאי לשלוח בערוצי בנקאות בתקשורת, ללקוחות שאינם צד להסכם בנקאות בתקשורת, הודעות בעלות השפעה מהותית, ובלבד שיש דחיפות בקבלת המסר עבור הלקוחות.
 - הורחבה לסכומים גבוהים יותר, בתנאים מסוימים, האפשרות לנקוט בהליכי זיהוי חלופיים בעת מתן שירותי תשלום עבור מקבל השירות.
 - ביחס להלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, הובהר כי עלייה בשיעור מימון מעל 80% של 80%, הנובעת מריבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס" שניתנה לאחר יום 7 באוקטובר 2023, לא תובא בחשבון בחישוב שיעור המימון.
 - הקלות המאפשרות לנציג תלונות הציבור בתאגיד הבנקאי להתמקד במענה לפניות דחופות ובפרט ללקוחות שנפגעו וללקוחות שנקלעו לקשיים כלכליים על רקע מצב המלחמה.
 - הוארכו בשלושה חודשים התקופה בה יחשב דוח כספי כמעודכן והתקופה להמצאת נתונים כספיים חצי שנתיים לצורך אישור אשראי לתאגיד.
 - ניתנה הרשאה לדחיית מועדי ביצוע רוטציה למנהל או עובד בתפקידים רגישים ולניצול חופשה רציפה.
 - הוארכו מועדים שונים בקשר למתן הלוואות לדיוור (הנפקת אישור עקרוני למתן הלוואה לדיוור. וכן הנפקת מכתבי כוונות, אישורי סילוק, הודעות על ביצוע ביטוח מטעם הבנק במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישות הבנק, ואישור לשעבוד נכס בדרגה שנייה, לטובת גורם אחר).
 - הקלה בקבלת חתימת לווה, אשר בשל המלחמה אינו יכול לחתום על מסמכי הלוואה לדיוור, בכפוף לחתימת יתר הלווים על מסמכי הלוואה כנדרש.
 - ניתנה הקלה לקיום חובת הגילוי הנאות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 - פישוט הסכמים במועד בקשת לקוח לדחיית תשלומי הלוואות במסגרת מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות המלחמה.
 - ניתנה דחייה של חודש במשלוח דו"ח בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 - הצגת נתוני פעילות בפיקדון נ"ע.
 - נקבע, כי לא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשה לדחיית תשלומים לפי מתווה הסיוע, ובלבד שתתקבל הסכמה מתועדת של הלקוח.
 - נדחו מועדי התחילה של תיקונים שונים לחלק מההוראות ניהול בנקאי תקין שעיקרם מפורט להלן.

- הקלות בעבודת הדירקטוריון, המאפשרות לראות בהשתתפות של דירקטור בישיבה, באמצעות שימוש באמצעי תקשורת מתקדמים, כנוכחות פיזית לצורך עמידה בחובת ההשתתפות, וכן הקלות במועדי אישור פרוטוקולים והפצת החלטות.
- הוארך, בתנאים מסוימים, המועד לסקירת ואישור מסמכי מדיניות ניהול סיכונים כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310.

מתווה מקיף של בנק ישראל שאומץ על ידי הבנקים לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל"
לפרטי מתווה ההקלות, שפורסם ביום 15 באוקטובר 2023, ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל", בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

הודעת הפיקוח על הבנקים על פעילות סניפי המערכת הבנקאית לאור המצב הביטחוני

ההודעה, שפורסמה ביום 8 באוקטובר 2023, מאפשרת למערכת הבנקאית לפעול במתכונת מצומצמת מבחינת קבלת קהל - לסגור את מערך הסניפים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה, ולפתוח סניפים במתכונת מצומצמת של "סניפי גרעין" (סניף שנערך מבעוד מועד לשעת חירום ואשר מראש הוחלט לגביו כי ייפתח בשעת חירום) בטווח של 40-80 ק"מ מהרצועה, וכן לשנות את שעות פעילות הסניפים, ככל שהנסיבות מחייבות זאת. בנוסף, ביום 12 באוקטובר 2023, פורסם מכתב בנק ישראל המפורט להלן, הכולל התייחסות לעניין חשיבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן, וכן ההיתר המאפשר מתן שירותים בנקאיים באמצעות סניפים ניידים.

מכתב בנק ישראל בעניין "דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

המכתב, מיום 12 באוקטובר 2023, מפרט את הציפיה הפיקוחית במגוון נושאים לנוכח המצב, לרבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן ובהתאם למגבלות השעה; טיפול, סיוע ומענה לפניות לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות ופניות על רקע הומניטרי; הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויותיהם; היערכות להתגברות נסיבות ותקופות סייבר ולהתגברות תופעות של הונאות עובדים ולקוחות; בחינת כלל הסיכונים בניטור גובר, התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנדירות הנדרשת, ובחינת נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול, הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים; קיום דיונים בדירקטוריון בדבר מתווה ההיערכות הנדרש למצב, ועוד.

מכתב בנק ישראל בעניין תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

בהתאם למכתב מיום 12 בנובמבר 2023, התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה (פירוט לעניין זה ראה באור 8.ה בדוחות הכספיים).

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) התשפ"ד-2023

החוק פורסם ביום 18 באוקטובר 2023 ותוקן ביום 7 בנובמבר 2023, במטרה לסייע לקבוצות אוכלוסייה מסוימות (בעיקר נפגעי המלחמה הישירים, תושבי העוטף וחלק מכוחות הבטחון) והוא מאפשר דחיית מועד בת 60 ימים או עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם, לעשיית פעולה שנקבעה בחוזה, דחיית מועד שנקבע בפסק דין חלוט או בהחלטה סופית, ודחיית מועד לתשלום לרשות, הכול ביחס למועדים החלים ב"תקופה הקובעת" (מיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 7 בדצמבר 2023), ולמי שהוגדר כ"זכאי לדחיית מועד", לתקופה ובתנאים מסוימים.

תקנות מושכי שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד - 2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 26 באוקטובר 2023, קובעות כי שיקים שסורבו לכלל האוכלוסייה, בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד 31 באוקטובר 2023, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים לעניין חוק שיקים ללא כיסוי. כמו כן, שיקים שסורבו בתקופה שבין 1 בנובמבר 2023 ועד 30 בנובמבר 2023, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים לעניין חוק שיקים ללא כיסוי אם נמשכו על ידי יחידים או תאגידים, אשר מתקיימים בהם אחד מהתנאים המפורטים בתקנות, ובהם מען רשום או מען להמצאת דברי דואר, המופיע ברישומי הבנק, הנכלל ברשימת היישובים הזכאים להקלה לפי התוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, שירות מילואים, ועוד.

עמדת אי אכיפה - ייעוץ פנסיוני על ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני

רשות שוק הון ביטוח וחסכון פירסמה, ביום 1 בנובמבר 2023, עמדה לפיה לא תאכוף את האיסור שלא לייעץ מחוץ לסניפי הבנק, אם הייעוץ הפנסיוני ניתן באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון, בתקופת מלחמת חרבות ברזל, ללקוחות קיימים, המקבלים שירות בסניפים שבהם הפעילות הבנקאית מצומצמת או שאין בהם קבלת קהל נוכח המצב הביטחוני, או שהם תושבי יישובים שהתפנו המפורטים בתוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023. העמדה תהיה בתוקף עד לתום תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, או עד ליום 1 בינואר 2024, המוקדם מביניהם, וזאת כל עוד לא ניתנה הוראה אחרת על ידי הרשות.

מכתב הממונה על שיתוף נתוני אשראי בעניין "הבהרות בנוגע לדיווחים למערכת נתוני אשראי"

במסגרת המכתב, אשר נשלח ביום 19 באוקטובר 2023, למקורות המידע הפיננסיים, והבנק בכללם, התבקשו מקורות המידע להקפיד על כך שהקלות עסקיות הניתנות ללקוחות בגין התחייבויותיהם ידווחו למערכת נתוני אשראי באופן שאינו מבטא אינדיקציה שלילית לגבי הלקוח. במכתב נכללה

התייחסות, בין השאר, לדחיית או הקפאת תשלומי הלוואות, ולשיקים חוזרים. עוד צוין, כי במקרים שבהם מקור המידע סבור, כי ההקלות שבכוונתו לתת עלולות להשתקף בדיווח למערכת כאינדיקציה שלילית, עליו לשקף זאת ללקוח, טרם מתן ההקלה. בנוסף, בהתאם להוראת שעה זמנית, שפורסמה על ידי הממונה ביום 9 בנובמבר 2023, פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח למאגר רק לאחר שעברו 60 ימים מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם, ולא 30 ימים, כקבוע כיום.

בנקאות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 - עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים

ההוראה פורסמה ביום 12 ביוני 2023, על רקע המודעות הגוברת בארץ ובעולם לקיומם ולהיקפם של סיכונים פיננסיים שנובעים מפוטנציאל הנזק של אירועים ותהליכים שקשורים לשינויי האקלים, ובמטרה לחזק את היציבות הפיננסית של המערכת הבנקאית אל מול סיכונים אקלים. ההוראה מבוססת על מסמך שפרסמה ועדת באזל ביוני 2022, והיא קובעת שנים עשר עקרונות על לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. העקרונות עוסקים בהיבטי ממשל תאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי, שוק, נדילות, סיכון תפעולי וסיכונים אחרים, וניתוח תרחישים. תחילתה של ההוראה תוך 24 חודשים מיום פרסומה.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 - חשבונות משותפים - תנאי "היותו בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה

התיקון, שפורסם ביום 11 ביוני 2023, קובע הוראות שמטרתן להגביר את המודעות של השותפים בחשבון לקיומו של תנאי היותו בחיים בהסכמי פתיחת החשבון ולמשמעותיותו וכן להקל על הנותר בחיים לטפל בהתחייבויות קיימות באמצעי תשלום שהונפקו לשימוש השותף שנפטר, בין על ידי הבנק ובין באמצעי תשלום חוץ בנקאיים (בשיתוף עם תאגידים בנקאיים אחרים). ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום. אולם, כניסתה לתוקף נדחתה ליום 11 בספטמבר 2024, בהתאם להוראת השעה. כמו כן, נדחה לכל המאוחר ליום 11 במרץ 2024, המועד לביצוע פניה יזומה לבעלי חשבונות קיימים, שלא בחרו שסעיף היותו בחיים יחול לגביהם, על מנת להסב את תשומת לבם לנושא, ועל הבנק לנקוט מאמצים סבירים להשלים את התהליך מול הלקוחות עד שנה מיום פרסום ההוראה.

תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

בהתאם לתיקון, שבוצע במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, אשר פורסם ביום 6 ביוני 2023, הבנקים נדרשים לשלוח לכל לקוח, בתחילת כל חודש קלנדר, הודעה המפרטת את סכום העמלות הכולל (למעט עבור הלוואה לדיר, ככל שישנה בחשבון הלקוח), שגבה הבנק מהלקוח, בחודש הקודם למועד שליחת ההודעה, את סכום הרביות (למעט עבור הלוואה לדיר) שנגבו מהלקוח, בחודש הקודם למועד משלוח ההודעה, ואת סכום העמלות והרביות שנגבו בחודש הקודם בגין הלוואה לדיר. על ההודעה להישלח באמצעי שמאפשר תקשורת מידית ונגישה, ככל האפשר, והמפקח על הבנקים הוסמך לקבוע הוראות לעניין זה (לצורך כך הפיץ בנק ישראל ביום 20 באוגוסט 2023, טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 - משלוח הודעות בתקשורת). ההודעה תשלח החל מיום 2 ביוני 2024, למעט המידע בדבר סכום העמלות הכולל (למעט בגין הלוואות לדיר), אשר ישלח כבר החל מיום 1 בינואר 2024. עוד נקבע, כי הבנקים יידעו את לקוחותיהם, במסגרת התעריפונים, כי הם רשאים לגבות סכומים או שיעורים נמוכים יותר מאלו הנקובים בהם, נוסף איסור על גביית עמלה בסכום או בשיעור גבוהים מאלו הקבועים בתעריפונים, ונקבע, כי תאגיד בנקאי לא יגבה עמלה מלקוח אלא בעד שירות שניתן בפועל. כמו כן נקבע, כי בגין הפרה של כל אחת מההוראות החדשות המתייחסות לגבייה לפי תעריפוני הבנק, המפקח יהיה רשאי להטיל על הבנק עיצום כספי בסך 750,000 ש"ח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 - ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ההוראה פורסמה ביום 26 במרץ 2023, כחלק ממערך רוחבי מתוכנן של בנק ישראל שמטרתו לקבוע עקרונות וסטנדרטים להתנהלות הוגנת והגונה של הבנקים כלפי לקוחותיהם. ההוראה מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים, וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה, לרבות קביעת אסטרטגיה, מדיניות, תכנית ותהליכי עבודה, הקצאת משאבים ופיתוח מנגנוני פיקוח ובקרה, אשר יבטיחו קידום של עמידת הבנק בעקרונות האמורים. כמו כן, נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול באופן שיטתי, מתמיד ומתמשך לצורך שיפור עמידתם בעקרונות, תוך הפעלת שיקול דעת וקביעת תעדוף בהתאם למהותיות ללקוח. עם עיקרי העקרונות המעוגנים בהוראה נמנים, בין היתר, קיום מערך שירות ותמיכה מיטבי שיתן מענה הולם במגוון ערוצי שירות, הן באופן שוטף והן במקרים דחופים; קיום תקשורת מועילה, שתאפשר קבלת מידע והסברים פשוטים וברורים, בעיתוי המתאים; מניעת חסמים בשירות, נזק או הטעיה, קושי או השתת עלויות עודפות; זמינות ואיכות לאורך כל תקופת ההתקשרות עם הלקוח; מתן שירות ותמיכה מותאמים ללקוחות, מתן מענה לצרכים מגוונים של קבוצות לקוחות שונות ומתן שירות נאות ואיכותי במגוון ערוצים. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע אמנת שירות ולפרסם פרטים אודות מערך השירות והתמיכה ללקוחות. ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום (למעט חובות מסוימות לעניין פרסום אמנת השירות והפרטים אודות מערך השירות והתמיכה, לגביהן נקבעו מועדי תחולה שונים), אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 26 ביוני 2024 בהתאם להוראת השעה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון

ביום 26 במרס 2023, פורסם עדכון להוראה, וזאת, לדברי בנק ישראל, לאור החשיבות והצורך במתן שירותים בנקאיים בסיסיים לכלל קבוצות האוכלוסייה. במסגרת העדכון, בין היתר, הורחבה החובה למתן שירותים בסיסיים במסגרת ניהול חשבון עו"ש במט"י גם לחשבון המצוי ביתרת חובה שאינה חורגת ממסגרת האשראי המאושרת; הורחבה תחולת ההוראה גם על עובד זר המתגורר בישראל כדין; לאמצעי תשלום בסיסיים שהבנק מחויב לתת ללקוחותיו, בהיעדר סיבה לסירוב סביר, נוסף גם כרטיס חיוב שהינו כרטיס בנק לחיוב מידי או כרטיס בנק למשיכת מזומן, המאפשר ביצוע פעולות בסכום מוגבל לתקופה; הורחבו הפעולות שיש לאפשר את ביצוען באמצעות ערוצי בנקאות בתקשורת; הובהר, כי לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עו"ש ביתרת זכות וניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסייה מסוימת, מבלי לגרוע מזכותו של בנק לקבוע מגבלות ובקורות הנדרשות בהתאם לנסיבות העניין; נוספה חובה למסור ללקוח בכתב את ההחלטה בדבר סירוב למתן השירותים המנויים בהוראה, ולפרט את הנימוקים לה, בכפוף לכל דין, בתוך 10 ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה; ונוספה חובת נימוק לחובת ההודעה על הפסקת מתן שירות המנוי בהוראה. ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום, אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 26 ביוני 2024 בהתאם להוראת השעה.

טיוטת צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי מסלול בסיסי, מסלול מורחב, מסלול מורחב פלוס, פעולה בערוץ ישיר ופעולה על

ידי פקיד), התשפ"ב-2022 וטיוטה לעדכון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008

בהתאם לטיוטות, אשר פורסמו ביום 5 בדצמבר 2022, עיקרי השינויים המוצעים הם כדלקמן-

- עדכון שיטת החיוב בעמלות עו"ש וחייבו של הבנק לחשב עבור לקוחות יחידים ועסקים קטנים מהי שיטת התשלום הזולה ביותר עבורם מידי חודש, בהתאם לפעולות העו"ש (פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר), שבוצעו על ידם בפועל באותו חודש, והתשלום שיגבה מהם יהיה בהתאם.
 - הרחבת קבוצת העסקים הקטנים שהתעריפון המוזל יחול עליהם, מתאגיד שמחזור העסקים שלו הוא עד 5 מיליון ש"ח לתאגיד שמחזור העסקים שלו הוא עד 10 מיליון ש"ח, ושינוי ברירת המחדל בצירוף עסק קטן לתעריפון המוזל, כך שכל התאגידים יוגדרו כעסק קטן, והתאגיד הבנקאי יהיה רשאי לבקש דוח שנתי במקרים בהם יש לו יסוד סביר להניח, כי מחזור העסקים של התאגיד עולה על 10 מיליון ש"ח.
 - עדכון מסלול מורחב פלוס, שמיועד ללקוחות המנהלים פעילות בנקאית ענפה, והמענוניים במסלול אשר נותן להם ערך נוסף, מעבר לשירותים הבסיסיים של פעולה בערוץ ישיר ופעולה מול פקיד. מסלול זה יורחב כך שכמות פעולות הפקיד ובערוץ ישיר הנכללות בו יהיו ללא הגבלה (כיום מסלול זה אינו מוצע בבנק).
- תחילתו המוצעת של הצו היא 6 חודשים מיום פרסומו.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 - מחשוב ענן

על רקע התפתחות ושדרוג טכנולוגיית מחשוב הענן, פורסם ביום 13 ביוני 2022 עדכון להוראה. במסגרת העדכון, בין היתר, הוגדרו "מחשוב ענן" ו"מחשוב ענן מהותי", בוטל האיסור לשימוש בשירותי מחשוב ענן עבור פעילויות ליבה ו/או מערכות ליבה, נקבע כי מחשוב ענן הוא מקרה פרטי של מיקור חוץ ולפיכך נוספו חובות ייחודיות לדיקטוריון ולהנהלה הבכירה בהקשר של שימוש בשירותי מחשוב ענן, אשר אינן מופיעות בהוראת ניהול בנקאי תקין A359, לרבות חובת הדיקטוריון לאשר מדיניות ותכנית עבודה רב שנתית לשימוש בשירותי מחשוב ענן, וחובה להגדיר גורם הכפוף למנהל חטיבת טכנולוגיית המידע, אשר יכיר באופן מעמיק את הסיכונים הכרוכים בשימוש בשירותי מחשוב ענן ואת השירותים הטכנולוגיים הניתנים על ידי כל נותני שירותי מחשוב הענן עמם התקשר התאגיד הבנקאי. עוד נוספו דרישות חדשות במסגרת הערכת הסיכונים של התאגיד הבנקאי, כגון חובת ביצוע סקר סיכונים למחשוב ענן מהותי, נוספו דרישות והוראות ביחס להתקשרות עם נותני שירותי מחשוב ענן מהותי, ביחס להתמודדות עם אירועי סייבר בשירותי מחשוב ענן, לרבות קיום תרגילי סייבר, וביחס לניהול המשכיות עסקית.

ההוראה נכנסה לתוקפה ביום 1 בינואר 2023, אולם תאגיד בנקאי היה רשאי ליישם את ההוראה בכללותה לפני מועד התחילה, וכן נקבעו ההוראות מעבר לעניין חוזים עם נותני שירותי מחשוב ענן שנכרתו לפני מועד פרסום ההוראה ולעניין חוזים כאמור שנכרתו לאחר מועד פרסום ההוראה ועד למועד התחילה הנ"ל.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - משלוח הודעות בתקשורת

בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 6 ביוני 2021, במטרה לשפר את השירות ללקוחות ולהזיל עלויות נקבע, בין היתר, כי על תאגיד בנקאי לבחור את ערוץ התקשורת המתאים למשלוח הודעה מסוימת ללקוח שהצטרף לשירות משלוח הודעות בערוצי תקשורת, בהתאם לרמת מהותיות המידע והמהירות הנדרשת למסירתו. לצורך כך, על התאגיד הבנקאי לבחון את צרכי הלקוחות בהתאם לנסיבות ובהתחשב בהיבטי הגנת הפרטיות, ובין היתר לבחון האם קיים צורך לאפשר ללקוח לקבל את המידע באופן מידי ונגיש והאם קיים ללקוח צורך במעקב, שמירה והדפסה של ההודעה. כמו כן, נקבעה רשימה סגורה של הודעות אותן הבנק נדרש לשלוח ללקוח הן בערוץ תקשורת המאפשר ללקוח מעקב, שמירה והדפסה של ההודעה והן בערוץ תקשורת המאפשר מסירת הודעות באופן מידי ונגיש, כדוגמת מסרונים. בעקבות תיקון, מיום 13 ביוני 2022, נכנס העדכון לתוקפו ביום 1 בינואר 2023.

שוק הון

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 - פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ההוראה, אשר פורסמה ביום 19 ביולי 2023, מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתחום התיווך הפיננסי - קבלה והעברה של הוראות לשם ביצוע פעולות בניירות ערך ונגזרי מט"ח (למעט עסקאות SPOT) עבור לקוחות, הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. מטרת ההוראה להגן על המשקיעים תוך שמירה על יעילות, הוגנות, שקיפות וצמצום סיכונים. תאגיד בנקאי נדרש ליישם בפעילותיו כברוקר דילר עקרונות נאותים של ממשל תאגיד, ניהול סיכונים, בקרה וביקורת פנימית, לרבות כאשר הפעילות מבוצעת בחדר עסקאות. ההוראה נסמכת על סטנדרטים בעולם שמקורם בחקיקה אירופאית לפעילות בניירות ערך - Mifid II ועקרונות הקוד הגלובלי - FX Global Code וכן על חובות האמון והזהירות החלות על התאגידים הבנקאיים. עיקרי החובות המוטלות על התאגידים הבנקאיים במסגרת ההוראה הם קביעת מדיניות ביצוע הוראות, התאמת הפעילות עבור הלקוח, כשירות והתאמה של עובדים העוסקים בפעילות, קוד התנהגות, דרישות תיעוד, מתן מידע ללקוח וקבלת מידע מהלקוח, גילוי נאות בדבר ניגודי עניינים ויישום בקרות על הפעילות.

ההוראה תכנס לתוקף תוך 18 חודשים ממועד פרסומה ועם כניסתה לתוקף יבוטלו הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 461 (בנוסחו הקודם) בנושא עיסוקו של תאגיד בנקאי בניירות ערך על חשבון לקוחותיו, וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 419 בנושא שמירת מסמכים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 - הצגת נתוני פעילות בפקדון ניירות ערך

ההוראה, אשר פורסמה ביום 23 בדצמבר 2021, ועודכנה ביום 13 ביוני 2022, קובעת פורמט אחיד להצגת מידע ונתונים ללקוח אודות פקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי, במטרה לשפר את יכולתו של הלקוח לקבל החלטה מושכלת באשר לאפיק ההשקעה המיטבי עבורו ביחס לחלופות השקעה אחרות.

ההוראה כוללת, בין היתר, פירוט של סוגי המידע והנתונים שעל התאגיד הבנקאי להציג ללקוח, לרבות שיעור התשואה, וככל שמדובר בלקוח המקבל שירותי ייעוץ השקעות, נדרש להציג, בין היתר, גם את מידת החשיפה של פקדון ניירות הערך שלו, וכן קובעת ההוראה את המועדים והפורמט בהם יוצג המידע.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2023.

הגברת התחרות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 473 - הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה

ההוראה פורסמה ביום 29 ביוני 2023, בהמשך לסעיף 17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("הסעיף") הקובע, כי בעת פנייה של לקוח לתאגיד בנקאי בבקשה להתקשר עמו בחוזה כרטיס אשראי, או בעת פנייה של תאגיד בנקאי ללקוח בהצעה להתקשרות כאמור, על התאגיד הבנקאי להפיץ את כרטיסי האשראי של המנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה, כהגדרתו בסעיף. הסעיף גם קובע כי תאגיד בנקאי לא יסרב סירוב בלתי סביר להתקשר עם מנפיק בהסכם הפצה, וכי המפקח על הבנקים ייתן הוראות לעניין יישום הסעיף. הוראת המפקח כעת קובעת הוראות לעניין תהליכי הפצת כרטיסי אשראי לפי הסעיף, לרבות תנאי הסכם הפצה, אופן ההפצה, הפרטים שהתאגיד הבנקאי מחויב להציג ללקוח, ותנאים שייחשבו סירוב בלתי סביר להתקשרות בהסכם הפצה.

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, התשפ"ג-2023

החוק פורסם ביום 6 ביוני 2023, במטרה להסדיר את העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, ולאפשר לגורמים חוץ בנקאיים להיכנס לתחום ולהתפתח בו. בהתאם לחוק, העיסוק ב"שירותי תשלום", יחייב קבלת רישיון "חברת תשלומים" מרשות ניירות ערך, למעט גופים פטורים, ובהם הבנקים. "שירותי תשלום" כוללים סליקה של פעולת תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום, ניהול חשבון תשלום ושירות ייזום מתקדם (בייזום מתקדם הלקוח מאשר ליוזם להעביר בשמו הוראות תשלום, מבלי שהלקוח ידרש לאשרן מול מנהל חשבון התשלום שלו). ייזום בסיסי אינו נחשב שירות תשלום, והעיסוק בו יחייב רישיון אחר, שדרישותיו מקלות יותר (בייזום בסיסי היוזם מזין את פרטי ההוראה, והלקוח נדרש לאשרה מול מנהל חשבון התשלום) חברות כרטיסי האשראי הקיימות נדרשות לרישיון מסוג "נותן שירותי תשלום בעל חשיבות יציבותית", והרישוי והפיקוח ביחס אליהן יתבצע, ככלל, על ידי בנק ישראל.

החוק מבסס גם "חובת קישוריות" - "נותן שירות להעברת כספים בין יחידים" (נכון להיום, רק אפליקציות תשלום עונות להגדרה שבחוק), בעל "היקף פעילות רחב" (חלקו בקבלת/העברת הכספים בדרך זו הוא מעל 20%), חויב לאפשר ללקוחותיו שהם יחידים, לקבל ולהעביר כספים מ/אל אפליקציית תשלום אחרת, על סמך פרט מזהה. בנוסף, מנהל חשבון תשלום למוטב, חויב לאפשר ללקוח לקבל כספים ממשלם שהוא לקוח של בנק אחר/אפליקציית תשלום, על סמך פרט מזהה (למעט אם מנהל חשבון התשלום הוא בעל היקף פעילות קטן. לעניין בנק או תאגיד עזר - בעל שווי נכסים שאינו עולה על 5% משווי נכסי הבנקים בישראל).

החוק כולל הוראות רבות נוספות, ביניהן, איסור על גביית תמורה בידי מנהל חשבון התשלום, בעד מתן הגישה ליוזם תשלום, ניהול מרשם של נותני שירותי תשלום על ידי הרשות, והגדרת חובותיה של חברת תשלומים בשלל נושאים: אבטחת מידע וניהול סיכונים, ניהול כספי הלקוחות, איסור על

שימוש בכספים לצורך מתן אשראי, והגבלות על עיסוקים נוספים. לפי החוק, חברות תשלומים יוכלו להשתתף במערכות התשלומים המבוקרות שאינן מיועדות ויורשו לשלם רבית על יתרות זכות, בתנאים שנקבעו. בחוק נקבעו סנקציות, לרבות פליליות, בגין הפרתו.

חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

החוק, אשר פורסם ביום 18 בנובמבר 2021, יוצר הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם לחוק, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). עוד נקבע, כי לא יתאפשר לנותן שירות לעסוק בשירותי השוואת עלויות או תיווך, כהגדרתם בחוק, ביחס למוצרים ושירותים פיננסיים אותם הוא (או צדדים קשורים אליו) מספק ללקוחותיו. החוק כולל הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירותי המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם לחוק, בנקים, סולקים, תאגידי עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה, מניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות. החוק קובע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים. מועד התחולה המאוחר ביותר שנקבע ביחס לכלל סוגי המידע הנדרשים ממקורות מידע שהם בנקים או תאגידי עזר הינו ה-14 בדצמבר 2023. ביום 12 ביוני 2023 פורסם צו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידים גדולים), התשפ"ג-2023, אשר דחה את כניסתו לתוקף של סל ניירות ערך ליום 15 בספטמבר 2023, ואת כניסתה לתוקף של החובה להנגשת מידע לגבי חשבונות של תאגידים גדולים ליום 14 באפריל 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובמטרה לקדם את רפורמת הבנקאות הפתוחה, המאפשרת ללקוחות לתת לצדדים שלישיים גישה למידע הפיננסי שלהם, באופן דיגיטלי ומאוברט.

ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות לגבי יישום בנקאות פתוחה (הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום), בעניין: ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

בעקבות חקיקת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ("החוק"), פרסם בנק ישראל, ביום 23 בפברואר 2022, תיקון להוראה, במטרה להתאימה להוראות החוק, לרבות הרחבת סוגי נותני שירות מידע פיננסי אשר יוכלו לקבל גישה למידע פיננסי של לקוח, בהסכמתו. ביום 15 במאי 2022, פרסם בנק ישראל תיקון נוסף להוראה, הכולל הוראות לעניין תמורה המתקבלת מאחר, בקשר עם מתן שירות מידע פיננסי ללקוח. ההוראות נועדו למנוע חשש לניגוד עניינים, ומחייבות, בין היתר, קביעת נהלים שיבטיחו, כי הסדר התמורה עם הגורם האחר לא ישפיע על טיב השירות הניתן ללקוח. ביום 23 בינואר 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראה הכולל, בין היתר, תיקונים המאפשרים העברת מידע אודות ניירות ערך בחשבון הלקוח, כחלק מיישום השלב הבא בבנקאות הפתוחה.

כל מועדי התחולה שנקבעו בהוראה, נכנסו לתוקף, למעט העברת מידע ביחס לחשבונות תאגידים גדולים - שצפוי להיכנס לתוקף ביום 14 באפריל 2024, בהתאם לצו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידים גדולים), התשפ"ג-2023.

הגנת הפרטיות

תקנות הגנת הפרטיות (הוראות לעניין מידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי), התשפ"ג-2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 7 במאי 2023, מטילות על בעלי מאגרי המידע בישראל, ביחס למידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי (ולמעט מידע שהועבר במישרין על ידי נושא המידע עצמו), מספר חובות, ובהן החובה לאפשר לנושא המידע לדרוש מחיקת המידע אודותיו שאינו חוקי או שאינו נחוץ עוד למטרה שלשמה נמסר, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח שלא מוחזק במאגר מידע שאינו נחוץ, כהגדרתו בתקנות, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח כי המידע שמצוי במאגר נכון, שלם, ברור ומעודכן, והחובה ליידע את נושאי המידע, בנסיבות מסוימות, ביחס לקבלת המידע והעברתו. התקנות יחולו גם על מאגרים המכילים הן מידע שהתקבל מהאזור והן מידע שהתקבל מישראל. התקנות נכנסו לתוקף ביום 7 באוגוסט 2023, לגבי מידע שהתקבל מהאזור לאחר פרסום התקנות, ותיכנסנה לתוקף תוך שנה מפרסומן לגבי מידע מהאזור שהיה קיים במאגר מידע בישראל במועד פרסומן. לגבי מידע שלא התקבל מהאזור, ואשר נשמר במאגר מידע ישראלי שבו קיים גם מידע מהאזור - התחילה תהיה ביום 1 בינואר 2025.

טיטות הנחיה של הרשות להגנת פרטיות לגבי תפקידו של הדירקטוריון בקיום תקנות אבטחת מידע

בהתאם לטיטות, אשר פורסמה להערות הציבור ביום 7 בספטמבר 2023, עמדת הרשות היא, כי בחברות שעבוד מידע אישי מצוי בליבת פעילותן, או שפעילותן יוצרת סיכון מוגבר לפרטיות, ביצוען של דרישות מסוימות, פיקוחיות באופיין, המוטלות בתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 על בעל המאגר או על מחזיק במאגר שהוא תאגיד, צריכות להתבצע בידי דירקטוריון החברה. חובות אלה כוללות את אישור מסמך הגדרות המאגר, אישור העקרונות המרכזיים בנוהל אבטחת המידע הארגוני, קיום דיון בתוצאות סקר סיכונים ומבדקי חדירות ואישור הפעולות לתיקון ליקויים, קיום דיונים תקופתיים באירועי אבטחת המידע שהתרחשו בארגון, וקיום דיון בתוצאות הביקורת התקופתית בנוגע לעמידה בתקנות.

הליכים משפטיים

לעניין תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו ראו באור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- ביום 10 בינואר 2023, אישרה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA-. ביום 31 באוקטובר 2023, עדכנה S&P מעלות את תחזית הדירוג של מספר בנקים בישראל, ובתוכם הבנק, מיציבה לשלילית, על רקע עלייה בסיכונים הגיאופוליטיים, ובהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל, וכן אישרה את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA.
- ביום 23 במאי 2023, אישרה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב. ביום 24 באוקטובר 2023, הודיעה Moody's על הצבת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק ל"בחינה להורדת דירוג", וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל.
- ביום 6 באוגוסט 2023, אישרה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il(hyb) אופק יציב.

מדיניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה"), בחודש יוני 2023 אישר הבנק, בחלוף כשלוש שנים ממועד אישורה הקודם, מדיניות תגמול מעודכנת, אשר אין בה שינוי מהותי, לכלל עובדי הבנק, לרבות עובדים מרכזיים. לגילוי בנושא מדיניות תגמול לעובדים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" לשנת 2022, שעומד לעיון באתר האינטרנט של הבנק.

מעורבות ותרומה לקהילה

הבנק רואה חשיבות רבה בקידום ערכי חברה ותרומה לקהילה, לצד פעילותו העסקית. לשם כך, פועל הבנק, בימי שגרה, במסגרת תכנית הדגל "מאמינים בך", אשר תכליתה לבסס מעורבות ושיתוף ארוכי טווח בחברה, בין היתר, באמצעות פעילות התנדבותית של עובדיו ושיתוף פעולה עם גופים, ארגונים ועמותות המסייעים לקהילה. עובדי הבנק לוקחים חלק בפרויקטים אלו ותורמים מזמנם, ניסיונם ומומחיותם, לטובת אוכלוסיות ומגזרים שונים.

מלחמת "חרבות ברזל"

- עם פרוץ המלחמה, הבנק נרתם על מנת לסייע במאמץ המלחמתי. הבנק הגדיל את תקציב התרומות באופן משמעותי, בהיקף של מיליוני שקלים וכינס פורום ייעודי לגיבוש מתווה, על פיו פועל הבנק לסיוע באמצעות התרומות לתמיכה בתושבי העוטף ובלוחמים בשטח.
- במסגרת זו, העמיד הבנק תקציב משמעותי לתמיכה וליווי של קיבוץ ניר עוז בתהליך השיקום, לרבות מציאת פתרונות למגורים ותמיכה בצרכים השוטפים הכוללים של חברי הקהילה. זאת, במקביל לתרומות משמעותיות נוספות, בין היתר, לגופים הבאים:
- תרומות לעמותות תומכות לחימה ורכישת ציוד ומתן תמיכה ללוחמים בשטח, לרבות תמיכה בגדוד 411 ובטייסת "הנחש השחור", אשר הבנק מאמץ.
- תרומות ישירות לציוד ותמיכה לאוכלוסיית המפונים (תשלום ישיר באמצעות פורום עסקים, רכישת מחשבים ניידים ועוד).
- תרומות למרכזים רפואיים התומכים במאמץ המלחמתי (לדוגמה, בתי החולים קפלן וברזיל).
- במקביל, מאות עובדי הבנק לוקחים חלק פעיל במגוון התנדבויות בנושאים שונים התומכים במאמץ המלחמתי (לדוגמה, באמצעות עמותת "אלון ואלה") הכוללות, בין היתר, סיוע לוגיסטי לחיילים, איסוף ציוד ושינוע, סיוע לתושבי העוטף, התנדבויות להעברת פעילויות לילדי מפונים וסיוע במיזמי חקלאות.
- במהלך הרבעון השלישי של השנה, טרם פרוץ המלחמה, הבנק המשיך לפעול בהתאם למיקודים הבאים:

כוחות הביטחון

- "בית חם" - הבנק פועל למען כוחות הביטחון בדגש על מענה לצרכים של חיילים בודדים מהמערך הלוחם של צה"ל. בשיתוף עם עמותת "יחד למען החייל", הבנק העמיד לרשות החיילים 30 דירות ברחבי הארץ, המאובזרות ברמה גבוהה ומשרתות את החיילים לניהול שגרה יומית נוחה ומחבקת, המעניקה תחושת בית חם. לכל בית נקבע סניף מאמץ, אשר עובדיו מלווים את החיילים בדירה ונמצאים עמם בקשר שוטף, מעניקים אזור קשבת ומענה לצרכי החיילים בשגרת חייהם.
- "מובילים להצלחה" - הבנק רואה חשיבות רבה לנושא צמצום הפערים באוכלוסייה ומתן הזדמנות לשילוב אוכלוסיית חיילים ויוצאי צבא מיעוטי יכולת בחברה. הבנק גיבש תכנית מלגות למימון קורסים אקדמיים באוניברסיטה הפתוחה, עבור סטודנטים אלה וזאת במטרה להעניק מפתח לעצמאות כלכלית, לאפשר שינוי מסלול חיים, להגדיל את יכולת ההשתכרות ובכך להוביל לשילוב אופטימלי בחברה.
- "אמץ לוחם" - הבנק מאמץ במסגרת מיזם "אמץ לוחם" שתי יחידות לוחמות. במסגרת זו הבנק שותף לאירועי היחידות ותומך ברווחת החיילים לאורך השירות.
- "גדולים במדים" - הבנק הצטרף לתכנית "גדולים במדים", הפועלת לשלב בעלי מוגבלויות במסגרת צבאית ומאפשרת להם להתגייס ולשרת "כמו כולם". התכנית מהווה מקפצה להשתלבותם במקומות עבודה בחברה הישראלית בכל תחומי העשייה. במסגרת התכנית, הבנק אימץ שלוש יחידות וצפוי לאמץ אחת נוספת, כאשר לכל יחידה נקבע סניף מאמץ, אשר מלווה את היחידה במהלך שירותה.
- "מפתח סול" - הבנק, בשיתוף עם "קרן ליאור", תורם לתכנית "מפתח סול" המעניקה מלגות להלומי קרב שלומדים מוזיקה במסגרת טיפולית בקונסרבטוריון למוזיקה תל אביב.
- "עכשיו אני" - הבנק בשיתוף עם ארגון "נכי צה"ל", תרם לגיבוש תכנית אימון וצמיחה אישית וייעודית לפצועות/נכות צה"ל, המעוניינות לעבור תהליך התפתחות והגשמה עצמית, התמודדות עם הפצעה ולקחת חלק בקהילה נשית עוטפת ומחבקת. במסגרת התכנית, עובדי הבנק שולבו בתהליך הליווי והעשירו את המשתתפות בתכנים פיננסיים.

בנוסף, הבנק שותף לקידום התרבות בקרב חיילי צה"ל, בשיתוף עם "קרן ליאור". הבנק העניק תרומה המאפשרת מפגש של חיילים ברחבי הארץ עם סופרים וסופרות ובמקביל תורם ימי תרבות יום א' לרווחת החיילים.

שותפויות לקידום המגזר החרדי

"מובילות בהייטק" - תוכנית הפועלת לקידום תהליכי גיוון והכללה יישומיים לשילוב מיטבי של נשים חרדיות בתעסוקה איכותית ומקדמת מעולם הטכנולוגיה. התוכנית פועלת בפריסה ארצית בריכוזים חרדיים ותומכת בהכשרות להשתלבות בעולם העבודה החדש, לרבות הכנה להתפתחויות בעולמות הטכנולוגיים, העברת פרזנטציה, העברת מסרים, פרקטיקות תרגול ושיפור מתמיד בשפה באנגלית ועוד. עובדי הבנק משתלבים בתהליכי המיון, ההכשרה והמנטורינג.

עובדים מתנדבים

עובדי הבנק לוקחים חלק בפעילויות התנדבותיות שונות כדוגמת בישול לחיילים בודדים ומעורבות בהוראה של התחום הפיננסי בקרב בני נוער, וזאת בנוסף לפעילויות ההתנדבות הקשורות למאמץ המלחמתי, כאמור לעיל. במקביל, פועל הבנק במיזמי חינוך פיננסי בשיתוף עם בנק ישראל, איגוד הבנקים והמערכת הבנקאית, לאוכלוסיות נוספות ומגוונות.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה
במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים
104,072	1,145	4.40	107,143	1,734	6.47
104,072	1,145	4.40	107,143	1,734	6.47
850	7	3.29	924	4	1.73
850	7	3.29	924	4	1.73
2,695	6	0.89	2,794	30	4.29
2,695	6	0.89	2,794	30	4.29
43,061	164	1.52	50,304	604	4.80
43,061	164	1.52	50,304	604	4.80
542	2	1.48	125	1	3.20
542	2	1.48	125	1	3.20
14,665	58	1.58	21,840	213	3.90
14,665	58	1.58	21,840	213	3.90
95	-	-	399	4	4.01
95	-	-	399	4	4.01
165,980	1,382	3.33	183,529	2,590	5.64
3,566			3,393		
20,409			22,403		
189,955			209,325		

נכסים נושאי רבית	
אשראי לציבור(2) (5)	
- בישראל	
סך הכל	
אשראי לממשלה	
- בישראל	
סך הכל	
פקדונות בבנקים	
- בישראל	
סך הכל	
פקדונות בבנק ישראל	
- בישראל	
סך הכל	
ניירות ערך שנשאלו	
- בישראל	
סך הכל	
אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה(3)	
- בישראל	
סך הכל	
אגרות חוב למסחר	
- בישראל	
סך הכל	
סך כל הנכסים נושאי רבית	
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית	
נכסים אחרים שאינם נושאים רבית(4)	
סך כל הנכסים	

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1)	
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח	
						התחייבויות נושאות רבית
						פקדונות הציבור
						- בישראל
0.81	57	28,057	3.14	143	18,206	לפי דרישה
1.61	252	62,525	4.31	1,160	107,763	לזמן קצוב
1.36	309	90,582	4.14	1,303	125,969	סך הכל
						פקדונות הממשלה
						- בישראל
4.94	1	81	5.06	3	237	סך הכל
4.94	1	81	5.06	3	237	פקדונות מבנקים
						- בישראל
1.85	3	648	4.60	8	696	סך הכל
1.85	3	648	4.60	8	696	פקדונות מבנק ישראל
						- בישראל
0.10	1	4,195	-	-	3,395	סך הכל
0.10	1	4,195	-	-	3,395	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
						- בישראל
5.51	58	4,210	4.07	48	4,718	סך הכל
5.51	58	4,210	4.07	48	4,718	התחייבויות אחרות
						- בישראל
-	-	59	9.76	1	41	סך הכל
-	-	59	9.76	1	41	סך כל ההתחייבויות נושאות רבית
1.49	372	99,775	4.04	1,363	135,056	פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית
		71,821			52,669	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
		1,720			1,773	התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾
		6,152			7,886	סך כל ההתחייבויות
		179,468			197,384	סך כל האמצעים ההוניים
		10,487			11,941	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		189,955			209,325	פער הרבית
1.84			1.60			תשואה נטו על נכסים נושאים רבית ⁽⁷⁾
2.43	1,010	165,980	2.67	1,227	183,529	- בישראל
2.43	1,010	165,980	2.67	1,227	183,529	סך הכל

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	
במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		
						נכסים נושאי רבית
						אשראי לציבור ⁽²⁾ ⁽⁵⁾
						- בישראל
107,189	5,093	6.34	107,189	5,093	6.34	סך הכל
						אשראי לממשלה
						- בישראל
886	17	2.56	886	17	2.56	סך הכל
						פקדונות בבנקים
						- בישראל
2,760	76	3.67	2,760	76	3.67	סך הכל
						פקדונות בבנק ישראל
						- בישראל
46,414	1,543	4.43	46,414	1,543	4.43	סך הכל
						ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
						- בישראל
75	2	3.56	75	2	3.56	סך הכל
						אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾
						- בישראל
19,806	547	3.68	19,806	547	3.68	סך הכל
						אגרות חוב למסחר
						- בישראל
345	11	4.25	345	11	4.25	סך הכל
						סך כל הנכסים נושאי רבית
						חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
						נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ⁽⁴⁾
						סך כל הנכסים
184,913			202,701			

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023			
יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	
התחייבויות נושאות רבית						
פקדונות הציבור						
- בישראל						
19,618	413	2.81	29,039	71	0.33	לפי דרישה
96,217	2,836	3.93	54,165	486	1.20	לזמן קצוב
115,835	3,249	3.74	83,204	557	0.89	סך הכל
פקדונות הממשלה						
- בישראל						
249	9	4.82	111	2	2.40	סך הכל
249	9	4.82	111	2	2.40	פקדונות מבנקים
- בישראל						
746	22	3.93	872	4	0.61	סך הכל
746	22	3.93	872	4	0.61	פקדונות מבנק ישראל
- בישראל						
3,751	1	0.04	4,195	2	0.06	סך הכל
3,751	1	0.04	4,195	2	0.06	פקדונות חוב וכתבי התחייבות נדחים
- בישראל						
4,758	187	5.24	3,754	178	6.32	סך הכל
4,758	187	5.24	3,754	178	6.32	התחייבויות אחרות
- בישראל						
29	1	4.60	151	1	0.88	סך הכל
29	1	4.60	151	1	0.88	התחייבויות נושאות רבית
125,368	3,469	3.69	92,287	744	1.07	פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית
56,571			74,911			זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
1,729			1,656			התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾
7,310			5,642			סך כל ההתחייבויות
190,978			174,496			סך כל האמצעים ההוניים
11,723			10,417			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
202,701			184,913			פער הרבית
פער הרבית						
תשואה נטו על נכסים נושאים רבית ⁽⁷⁾						
- בישראל						
177,475	3,820	2.87	161,458	2,613	2.16	סך הכל
177,475	3,820	2.87	161,458	2,613	2.16	

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023					
יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)			
במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים				
139,661	1,071	3.07	148,315	2,134	5.76	מטבע ישראלי לא צמוד		
78,361	(187)	(0.95)	104,927	(1,003)	(3.82)	סך נכסים נושאי רבית		
		2.12			1.94	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		
13,059	231	7.08	16,125	212	5.26	מטבע ישראלי צמוד למדד		
8,466	(116)	(5.48)	8,643	(83)	(3.84)	סך נכסים נושאי רבית		
		1.60			1.42	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		
13,260	80	2.41	19,089	244	5.11	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)		
12,948	(69)	(2.13)	21,486	(277)	(5.16)	סך נכסים נושאי רבית		
		0.28			(0.05)	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		
165,980	1,382	3.33	183,529	2,590	5.64	סך פעילות בישראל		
99,775	(372)	(1.49)	135,056	(1,363)	(4.04)	סך נכסים נושאי רבית		
		1.84			1.60	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2023					
יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)			
במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים				
136,373	2,449	2.39	144,645	5,926	5.46	מטבע ישראלי לא צמוד		
73,389	(270)	(0.49)	97,075	(2,439)	(3.35)	סך נכסים נושאי רבית		
		1.90			2.11	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		
12,205	750	8.19	15,193	728	6.39	מטבע ישראלי צמוד למדד		
7,970	(378)	(6.32)	8,631	(326)	(5.04)	סך נכסים נושאי רבית		
		1.87			1.35	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		
12,880	158	1.64	17,637	635	4.80	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)		
10,928	(96)	(1.17)	19,662	(704)	(4.77)	סך נכסים נושאי רבית		
		0.47			0.03	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		
161,458	3,357	2.77	177,475	7,289	5.48	סך פעילות בישראל		
92,287	(744)	(1.07)	125,368	(3,469)	(3.69)	סך נכסים נושאי רבית		
		1.70			1.79	סך התחייבויות נושאות רבית		
						פער הרבית		

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			
גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽⁸⁾			גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽⁸⁾			
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
2,124	1,765	359	589	539	50	נכסים נושאי רבית
2,124	1,765	359	589	539	50	אשראי לציבור
- בישראל						
סך הכל						
נכסים נושאי רבית אחרים						
- בישראל						
1,808	1,544	264	619	457	162	סך הכל
1,808	1,544	264	619	457	162	סך כל הכנסות הרבית
3,932	3,309	623	1,208	996	212	התחייבויות נושאות רבית
פקדונות הציבור						
- בישראל						
342	540	(198)	86	163	(77)	לפי דרישה
2,350	1,111	1,239	908	421	487	לזמן קצוב
2,692	1,651	1,041	994	584	410	סך הכל
התחייבויות נושאות רבית אחרות						
- בישראל						
33	23	10	(3)	(2)	(1)	סך הכל
33	23	10	(3)	(2)	(1)	סך כל הוצאות הרבית
2,725	1,674	1,051	991	582	409	סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית
1,207	1,635	(428)	217	414	(197)	

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות רבית.
- ליתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים ולתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 274 מיליון ש"ח ו-328 מיליון ש"ח, בהתאמה (לשלושה חודשים ולתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 נוספה יתרה בסך של 278 מיליון ש"ח ו-136 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך של 44 מיליון ש"ח ו-47 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בתקופות של שלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ו-30 בספטמבר 2022, בהתאמה, וסך של 139 מיליון ש"ח ו-152 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בתקופות של תשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ו-30 בספטמבר 2022, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית, במונחים שנתיים.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה.
- השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

מילון מונחים

א	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים. ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010. אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ב	באזל - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going concern capital) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים. הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי. הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי). הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתייחוס ולמעורר סיכונים האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
ח	חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC). חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באינתותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'. חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג לא צובר, לרבות חוב שאורגן מחדש. חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותו, או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי. חוב לא צובר - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר צפוי כי הבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב נחות - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר מוגן באופן לא מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לחוב נחות קיימת חולשה/חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. חוב נחות מאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו. חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר כמוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאי החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובות שנבחים על בסיס פרטי - חובות אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם נקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ובהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הרבית המקורית של החוב, או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כחוב לא צובר, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

חוזת החליף (SWAP) - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזת אקדמה (FORWARD) - חוזת בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזת קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזת זה אינו חוזת סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חוזת עתיד (FUTURE) - חוזת בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזת קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזת עתיד זה הוא חוזת סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חוזת רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.
חוזת מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מימון יציב נטו (NSFR) - יחס שנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה, הן במאוחד והן בסולו, מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוסס באחוזים.

כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נגזר אשראי - חוזת המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי Bid ו-Ask, הפרשים בין מחירי retail ו-wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סינדיקציה - עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות, כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

ע	ערכויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: 1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערכויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; 2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; 3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק. 4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.
פ	פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה. פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה. רביית בנק ישראל - רביית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים. רביית פריים - רביית הנקבעת בכלל בנק על בסיס רביית בנק ישראל.
ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שוק המעוף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרביית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.
ת	שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק. תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות. תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רביית שנתית אפקטיבית.
ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב. LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית. LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד). Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.

VAR - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.

אינדקס

מ	מדד המחירים לצרכן	57,18,15,14
	מדינות זרות	46
	מדיניות חשבונאית	73,60
	מדיניות ניהול סיכונים	37
	מוסדות פיננסיים זרים	78,45
	מזומנים ושווי מזומנים	71
	מימון ממומן	54
	מינוף	96,29
	מסגרות אשראי	136,21
	מפקידים גדולים	59
נ	נגזרים	170,102,57,21
	נדילות	97,58
	ניירות ערך	170,78,23
	ניתוח תרחישי קיצון	38
	נכסי סיכון	93,28
ס	סיכון אשראי	170,120,83,39
	סיכון נדילות	58
	סיכון רבית	55
	סיכון שוק	55
	סיכונים אחרים	59,9
ע	עמלות	19
	ענפי משק	42
	עסקאות עם צדדים קשורים	151
	ערך בסיכון (VAR)	172,55
פ	פקדונות הציבור	87,59,25
	פנסיה	88
ר	רווח למניה	171,67
ש	שווי הוגן	171,140
ת	תיאבון לסיכון	37
	תיק למסחר	170,78
	תשואה להון	171,17

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	60
	אסטרטגיה עסקית	11
	אקטואריה	88
ב	באזל	169,92,27,9
	בקורות	62
ג	גידור	169,102,57
ד	דוח על הרווח הכולל	68
	דוח על השינויים בהון	70
	דוח רואי החשבון המבקרים	66
	דוח רווח והפסד	67
	דוח תזרים מזומנים	71
	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	98,30
ה	הון והלימות הון	92,27
	הון מניות	70
	הון עצמי רובד 1	169,92,27
	הון רובד 2	169,93,28
	היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)	12
	הלוואות לדיור	135,109,83,47,42
	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	169,131,40
	הפרשה להפסדי אשראי	170,120,83,42,19
ח	חובות בעייתיים	169,123,83,39
	חובות לא צוברים	169,123,83,39
י	יחסי הון	170,93,27
	יחס כיסוי נדילות	170,97,58
	יחס מימון יציב נטו (NSFR)	170,97,58
	יעד הון	92,27
ל	לווים גדולים	23
	לקוחות עסקיים	109,32,31,6
	לקוחות קמעונאיים	109,34,31,6
מ	מאזן	69
	מגזרי פעילות	109,31